

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 08812

LIDER MAYNE

Rose Z. Nevodovska

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

רָאזָא נַעוּאָדְאָוּסְקָא

לִידְעֵר מִיִּנֵּע

רֶאָזָא נְעוּוֹאֲדָוּוּסְקָא

לידער מייע

א. ב. ג.

ה. ו. ז. ח. ט. י. יא. יב. יג. יד. יו. יז. יח. יט. כ.

פארלאן
י. ל. פרץ
ישראל

תל-אביב, תשל"ד — 1974

Rosa Nevadovska

LIDER MAINE

I. L. PERETZ Publishing House
31, ALLENBY St. TEL-AVIV

פארלאג י. ל. פרץ,
תל-אביב, רח' אלנבי 31

נדפס בישראל

Printed in Israel 1974

וועגן דער דיכטערין ראָזאַ נעוואַדאָוסקאַ

אין די היימישע צייטונגען פון אונדזער שטאָט — און געווען יאָרן, ווען עס זיינען אַרויס אַ וועלכע דריי־פיר טאַגצייטונגען — האָט מען זיך איבערגענומען מיט איר ליד. אַ קלייניקייט, זי זיצט אין ניו־יאָרק און פאַרגעסט ניט איר געבוירן־שטאָט, שיקט אירע שאַפונגען צום ביאָליסטאָקער „דאָס נייע לעבן“. און פסח קאַפלאַן, דער ערודיט און מחמיר, וואָס איז אַלע יאָרן געווען דער אויסגע־רופענער רעדאַקטאָר, האָלט פון ראָזאַ נעוואַדאָוסקאַ אַ וועלט — אָבער איר אייגענע וועלט איז געווען אַ טרויעריקע. אַ טיפער אומעט האָט באַגלייט איר לעבן און עס האָט געווייעט פון איר ליד מיט באַגערן, וואָס ווערן קיין מאָל ניט פאַרווירקלעכט און זיי פאַר־טיפן נאָר דעם ריס צווישן זיך און דעם אַרום.

איך האָב געלייענט אירע לידער מיט יאָרן צוריק אין די אַמע־ריקאַנער יידישע אויסגאַבעס: אין „די צוקונפט“, „די פעדער“, „פרייע אַרבעטער שטימע“, אין דעם לאַנדסמאַנשאַפטלעכן זשורנאַל „ביאָליסטאָקער שטימע“, אין די העפטן, וואָס די לאַס־אַנדזשעלעסער שרייבער־גרופעס האָבן אַרויסגעגעבן — אין די גוטע יאָרן פון יידיש אין אַמעריקע. לרוב זיינען עס געווען קורצע לידער, געשרי־בענע מיט געפיל און צו מאָל מיט קענטיקער איבערלעבונג. אין יעדן ליד איז געווען אַ געדאַנק, אַפט אַ סאַציאַלער געדאַנק, אָבער די סענטימענטאַלע אַנשטימונג, וואָס האָט אָן אויפהער געוועלטיקט אין אירע אידעלע פערזן, האָט דאָך ניט געגעבן דעם איינדרוק פון אַן אויסקריסטאַליזירטער דיכטערין.

נאָר גיי ווייס, אַז דאָס זיינען בלויז פירורים : אַז אַ גרויס דיכ-
טעריש פאַרמעג האָט ראָזאַ נעוואַדאָוסקאַ געשאַפן און כמעט ווי
אויסבאַהאַלטן במשך פון יאָרן ; אַז ווונדערלעכע לידער אין די צענד-
ליקער, אין די הונדערטער, זיינען געבליבן ניט פאַרעפנטלעכט. איז
דאָס געווען דער רצון פון דער דיכטערין ? איז דאָס געווען איר
וועג ? שווער צו גלויבן. גיכער איז עס אַ רעזולטאַט פון דעם געזעל-
שאַפטלעך-ליטעראַרישן קלימאַט, וואָס האָט געהערשט אין דעם
שאַפערנישן צענטער אין אַמעריקע, וווּ זייטיקע און שטילע זיינען
ניט דערמונטערט געוואָרן, און זיי זיינען משמעות געוואָרן נאָך
זייטיקער און שטילער... והראיה, ראָזאַ נעוואַדאָוסקאַ האָט אַרויס-
געגעבן ביי איר לעבן בלויז איין לידער-זאַמלונג, און דאָס גראַד
אַכט יאָר נאָך איר באַזעצן זיך אין אַמעריקע («אַזוי ווי איך בין» ל. אַ.
1936, 156 ז"ו).

און אַט ליגט פאַר אונדז איר דיכטערישער פאַרמעג אין דעם בוך
«לידער מיינע», וואָס די משפחה פון דער דיכטערין האָט זיך באַמיט
אַרויסצוגעבן און דער דיכטער בינם העלער האָט אָפגעקליבן פונעם
עזבון און צוגעגרייט צום דרוק. ביידע, סיי די פאַמיליע פון דער
פאַרשטאַרבענער דיכטערין, סיי דער פּאָעט בינם העלער, האָבן דער-
מיט געטאַן מער ווי אַ חסד של אמת, ברענגענדיק פאַר אונדז די
שאַפערנישע מי פון אַט דער סובטעלער און אין בענקשאַפט פיבערדי-
קער דיכטערין.

אַ סך מאַטיוון זיינען פאַראַן אין אירע לידער, אָבער דער מאַטיוו
פון בענקשאַפט דאַמינירט אין איר שאַפן. זי האָט געבענקט נאָך אַלץ,
וואָס דאָס לעבן האָט איר ניט צוגעטיילט, אָדער נאָך דעם, וואָס בלויז
אַ שפּליטער האָט זיך צוגעאייגנט, אָדער נאָך דעם, וואָס זי האָט
בלויז טועם געווען און עס איז פאַרשוונדן. זי האָט געבענקט נאָך
אַ קינד, זי האָט געבענקט נאָך איר געליבטן, זי האָט געבענקט צו
אַ פרייער וואַרעמער סביבה, זי האָט געבענקט נאָך דעם זוניקן אַמאַל.

דאָס ליד איז אַ טייל פון דער ביאָגראַפיע פונעם דיכטער — אויב
דאָס ליד איז אמת. נעוואָדאָווסקאָס „לידער מיינע“ טראָגן אין זיך
איר אמת, איר גייסטיקע וואָר. איר ליד אַטעמט מיט אַ געמיט, וואָס
האַט געוויסט פון ווייניק פרייד און געקענט מער דעם צער פון
מענטש, זיינע אַנטוישונגען, און די ווייען פון אונדזער צייט:

דער ווי אַרום מיר, ווי אַ שטאַלענער רייף.
ער רינגלט אַרום מיך און צוימט מיר מיין מוט.
פון אים איז קיין אויסוועג נישטאַ, קיין אַנטלויף —
און איבער מיין קאַפּ די צעפאַכטע רוט.

עס איז איר נאָכגעגאַנגען און פאַרפאַלגט די געדוכטע צי אויס-
געדוכטע „צעפאַכטע רוט“. אַ פראָדוקט פון איר עלנט, צי אַ פראַ-
דוקט פון די טראַגישע פאַרלויפענישן פון אונדזער תקופה? ווי עס
זאָל ניט זיין — „די צעפאַכטע רוט“ האָט געהויערט איבער איר
ליד. אָבער אַפילו אין דעם טיפן אומעט קומען אויף הייטערע,
זוניקע און צעשפילטע טענער; לידער פון נאַטור, פון ים און זונ-
אויפגאַנג, לידער פון גלויבן, פון אַפטימיזם און ליבשאַפט.
אינטערעסאַנט, ביי דער גאַנצער באַשיידנקייט, וואָס זי האָט
זיכער פאַרמאַגט — און דאָס פילט זיך אַפּ אין איר שאַפן — איז זי
גופא: איר אַנען, איר טראַכטן, איר רעאַגירן, על פי רוב די הויפט-
טעמע, דער הויפטסוזשעט פון איר ליד. לכאורה, זעט עס אויס ווי
אַ סתירה, אָבער אַז מען לייענט זיך אַריין אין די „לידער מיינע“,
ווערט אַזוי קלאַר די אייגנטימלעכע, אַרגאַנישע פאַרבונדקייטן פון
דער דיכטערין מיט איר אַרום. אין דער פּשטות פון איר וואָרט,
וואָס איז אַזוי לויטער און ניגונדיק, זעט זיך די אינטימקייט און
שלימותדיקייט פון דער שאַפערין און איר ליד, ווי אַנדערש וואָלט עס
גאַרנישט געווען געמאַלט.

אין דער פשטות פון איר וואָרט, וווּ דאָ און דאָרט כאַפּט זיך אַריין אַ זאָגערישער קלאַנג, שאַפּן זיך בילדערישע פּערזן און דיכטער־רישע זעונגען, וואָס לייוון זיך אויף אין אַ פּילאָזאָפּישער געדאַנקלעכ־קייט. אַט אַ שטייגער ווי אין עטלעכע שורות פונעם ליד „מאַרגנפּרייד“:

די שטילע שטראַמען ליכט מיך דרינגען דורך,
און איך ווער דורכזיכטיק, ווי די בורשטינען.
ווער בין איך איצט? אַ וועלט פון ערגעץ־וווּ
שטראַמט דורך דער אייביקייט ביים פולן זינען.

איך קום צום ברעג פון ים, ווערט פול מיין אויג
מיט ברעג און וואַסער אין דעם וועלט־געלייטער.
ווער בין איך איצט? אַ זעמדעלע, אַ שטויב,
וואָס טראַגט זיך אין דעם מאַרגן ערגעץ ווייטער.

דאָס געפיל „ווער בין איך איצט? אַ זעמדעלע, אַ שטויב“ אין אַנבליק פון אַ מעכטיקן נאַטור־יש, איז געוויס ניט קיין גייעס. אַט דאָס געפיל רופט זיך איבער מיט דעם אַלט־יידישן פּסוק „אדם יסודו מעפר וסופו לעפר“. ניט מער, אין דעם קלימאַט פון אַט דעם ליד, ווי פון צענדליקער אַנדערע לידער פון דעם כאַראַקטער, הערן מיר אַרויס דער דיכטערינס אייגענע שטים, ס'איז איר אויפגעגאַנגענע שטימונג און איר אייגן קול.

ראַזאַ געוואַדאָוסקאַס דיכטערישער יחוס ליגט, דוכט זיך, ערגעץ צווישן אַברהם רייזענס פּאַלקישן ליד און אַברהם ליעסינס דער־הויבנדיקער היינטצייטיקער פּאַעזיע. ביידע דיכטער האָט זי געוואָלט: דיק פאַרערט. נישקשה, ס'איז אַ מדרגה צו בלייבן, ווי אינעם ליד „אויף איסט־בראָדוויי“, אין דער סביבה וווּ: „דאָ שוועבט נאָך אין דער לופט די שטים פון אַברהם רייזען, מיר דוכט זיך, אַז איך הער נאָך אַלץ דעם עכאָ פון זיין וואָרט“.

יידישע דיכטער אין אמעריקע האָבן פון די סאַמע אָנהייבן געזונ-
גען וועגן אמעריקע. געשריבן רעוואָלוציאַנערע לידער פון קאַמף
און פראַטעסט אין די יאָרן פון שוויצשאַפּ. שפּעטער האָט מען באַזונ-
גען די ווונדערשטעט און די ווייטע ברייטע פליינען און די מעכטיקע
וואַסערן און די הויכע בערג און דעם פאַרכאַפּנדיקן ווירוואַר פון
גרויסשטאַט. ראַזאַ געוואַדאַווסקאַ שרייבט ניט קיין סך אויף אַט די
מאַטיוון, הגם דער אמעריקאַנער פּייזאַזש אַטעמט אין איר ליד מיט
אַלע קאַלירן און מיט חיותדיקער פּרישקייט. אָבער די זעכצן לידער,
וואָס קומען אַריין אין דעם אַפטייל „ניו-יאָרק“, זיינען אַזוי אַנדערש-
דיק און מקורותדיק אין זייער באַנעם און אין דער מיליע, פון וועל-
כער זיי וואַקסן אַרויס. „ריווערסיד-דרייוו“, „שלעסער אין שפּאַ-
נישן מוזיי“, „פאַרק און ווינט“, „אַ היים אין די בראַנקס“, און אַט
איז אַ ליד אָן אַ נאַמען, און גראַד אַט דאָס אַכט-שורותדיקע ליד
אַנטפלעקט פאַר אונדו אַזאַ טיפע וואַר, די אומעטיקע פאַרנאַכטיקע
וואַר פון דער ווונדערלעכער מאַנסטער-שטאַט ניו-יאָרק:

דער פאַרנאַכט איז קופּעררויט און ראַז
און זיין גלאַנץ שפּיגלט זיך אין יעדער שויב.
גרינער ווערט אין פעלד דאָס גראַז,
און שטילער אויפן וועג — דער שטויב.

נאָר שטאַט ווערט רוישיקער ווי אַלע מאַל,
די מענטשן ציען מידע זיך אַהיים.
דער אַוונט גיסט זיך דאָ ווי גרויער שטאַל,
און אין דער ענגשאַפט — יעדער בלייבט אַליין.

אין אַזאַ בין-השמשותדיקער אַליינקייט פלעג איך טרעפּן אין
ניו-יאָרק מיין בת-עיר ראַזאַ געוואַדאַווסקאַ. זי פלעגט זיך אַלע מאַל

פון דאָס ניי דערפרייען און דערציילן מיר פון אירע יאָרן אין ביאָ-
ליסטאָק. זי איז געווען מילד און אַזאַ האַרציקע וואַרעמקייט האָט
געווייט פון איר. מיך האָט עפעס אי געוונדערט, אי אימפּאַנירט, וואָס
זי רעדט ניט וועגן אירע לידער, ווער ווייס? אפשר האָט זי מיט
איר ראַפּינירטן חוש דערפילט, אַז איך מייד עס אויס. זאָל זי מיר
מוחל זיין דערפאַר.

איך האָב יאָ געהערט איר צאַרנדיק ליד, געשריבן אין די
ערשטע מלחמה-יאָרן:

ווי ביאָליסטאָק, וועט ברענען באַלד בערלין,
ווי בריסק און ווילנע — רויכערן וועט מינכען.

אַט די קלאַג-נבואה האָט אָבער ניט געלינדערט אירע יסורים
אויף דער אומגעבראַכטער היים, אויף דער פאַרשוונדערנער יידישער
וועלט פון מזרח-איראָפּע, וואָס האָט זי גייסטיק גענערט אין איר
נייער היים אין אַמעריקע.

דאָס בוך שליסט זיך מיט דעם לידער-ציקל „דו“ — לידער פון
ליבשאַפט, פון באַגער און בענקשאַפט, לידער פון ליבע, וואָס
אַטעמען מיט אייביקער גלוסטונג — „פון דיר, מיין ליבער, פון דיין
ליכטיק זיין, איז איבער מיר אַ זון איצט אויפגעגאַנגען“.
איך ווייס ניט צי די זון איז טאַקע אַ פולע ווען ס'איז אויפגע-
גאַנגען פאַר איר.

אַט דאָס בוך פון איר ליטעראַרישן עזבון איז מער ווי אַ געטרייע,
ווירדיקע פאַראַנדענקונג נאָך דעם עלנטן לעבן פון דער דיכטערין,
וואָס האָט אַזוי באמונהדיק געגלויבט:

פאַרשטויסן מיין וואָרט איה, געטראַטן, ווי שטויב,
און דאָך בלייבט מיין ליד, ווי אַ דאַנק, ווי אַ לויב — — —

אברהם ליס

קורצע ביאגראפיע

רֶאָז אַ נעוואַדאָוסקאַ (איר יידישער נאָמען איז געווען: זעלדע רייזל) איז געבוירן געוואָרן אין ביאָליסטאָק דעם 20סטן אָקטאָבער 1890 אין אַ פאַרמעגלעכער אינטעליגענטער משפּחה. די עלטערן האָבן געפירט אַ טראַדיציאָנעל־יידיש הויז. שבתים, יום־טובים, תעניתים זיינען פרום אָפּגעהיט געוואָרן און די היים איז געווען באַהויכט מיט יידישן גייסט.

דער פאָטער בנימין, הגם אַ טראַדיציאָנעלער ייד, איז געווען אַ וועלטלעכער מענטש. ער פלעגט נאָכפאלגן די פרעסע אויף רוסיש און יידיש, האָט זיך אינטערעסירט מיט פאָליטיק, די מוטער אַלטע (געב. אַבראַמאָוויש) האָט געענדיקט אַ דייטשישן פאָנסיאָן אין פרוזשענע, פון וואָנען זי האָט געשטאַמט, און איז אויך געגאַנגען אין יידיש־טראַדיציאָנעלע וועגן. זי איז געווען זייער פרום, און צו דער זעלבער צייט איז זי מיטגעגאַנגען מיט די קינדער און פלעגט לייצענען זייערע רוסישע ביכער.

די קינדער האָבן באַקומען אַ יידישע און וועלטלעכע בילדונג. ראָזאַ איז געווען די עלטסטע פון זיבן קינדער. פון דער פריסטער יוגנט האָט זי געלערנט ביי אַ לערער העברעיִש און תנ"ך. זי איז געגאַנגען אין קאָמערץ־שולע, האָט אַרויסגעוויזן גרויסע פעיקייטן און האָט געענדיקט מיט אַ גאַלדענעם מעדאַל. נאָך זייענדיק אין שולע האָט זי זיך אָנגעהויבן דרוקן אין דער היימישער פרעסע: דאָס ערשטע מאָל האָט זי זיך געדרוקט אין דער ביאָליסטאָקער רוסישער צייטונג „ביעלאַסטאָקסי וויעסטניק“ און דערנאָך אין „גאַלאַס ביעלאַסטאָקאַ“ אונטערן נאָמען ר. נעוויסקאָיאַ.

אויף יידיש האָט זי זיך געדרוקט אין דער טעגלעכער צייטונג „דאָס נייע לעבן“, רעדאַגירט פון פסח קאַפלאַן. זי האָט פאַרגעוועזט איר בילדונג אין בעלגיע (גענט און בריסעל), אויך געהערט לעק-

ציעס אין סאַרבאַן (פאַריז). אין 1913 האָט זי חתונה געהאַט און געבוירן אַ מיידעלע — לאהלע. פון 1914 ביז דער ענדע פון דער ערשטער וועלט-מלחמה האָט זי געווינט אין מאַסקווע. אין מאַסקווע האָט זי פאַרלאָרן איר קינד; דאָס קינד איז געשטאַרבן פון מענינגיט אין עלטער פון צוויי יאָר. ראָזאַ האָט געהאַט אַ שאַרפע אינטוויציע און האָט געהאַט פאַרגעפילן, וואָס זיינען אָפט פאַרווירקלעכט געוואָרן. אַזוי גיך, ווי די מלחמה האָט זיך געענדיקט, איז זי געקומען צוריק קיין ביאַליסטאָק. איר אומרוקע נאַטור האָט זי ווידער פאַר-טראָגן אין בערלין, און אין 1928 איז זי געקומען אין ניו-יאָרק. דאָ האָט זי זיך אָנגעהויבן דרוקן אין „די צוקונפט“, „מאַרגן-זשורנאַל“, „ביאַליסטאָקער שטימע“, „דער טאַג“, „קאַליפּאָרניער אידישע שטימע“, „פרייע אַרבעטער-שטימע“, „קאַנאַדער אַדלער“. „אידישער קעמפער“, „קינדער-זשורנאַל“ א.א.

אין 1936 איז דערשינען אין לאַס-אַנדזשעלעס איר בוך לידער „אַזוי ווי איך בין“.

זי איז אַרומגעפאַרן איבער אַמעריקע און קאַנאַדע, געהאַלטן לעקציעס און צו דער זעלבער צייט געשריבן לידער פון אירע איינדרוקן און איבערלעבונגען, ווי אויך אויף סאַציאַלע און נאַציאָנאַלע טעמעס — דער חורבן פון אונדזער פּאָלק און די אַנטשטייונג פון מדינת ישראל.

זי איז געשטאַרבן דעם 26סטן סעפטעמבער 1971 — ז' תשרי תשל"ב, און אויף דער מצבה (אויפן ביאַליסטאָקער בית-עולם) איז אויסגעקריצט אַ פּערז פון איר ליד „מיין הלל“:

אַ לויב דיר, גאָ, פאַר דיין געשאַנק;

די פּראַכט פון וואָרט האַסט מיר געגעבן.

דורך צער, דורך פיין כּגיב דיר מיין דאַנק

פאַר זען די זון, פאַר אַטעמען און לעבן“.

ס. ק.

שטילקייטן

אין אונדזערע ווינטע נסיעות
איז עפעס פאראן, וואס עס שרעקט.
צו שפעט שוין פאר אונדז, צי צו פרי איז?
נאך קיינער האט נאך ניט געפרעגט.

ווייל וואס זיינען ווערטער? — א האגל
אויף אקערשט צעפוכעמן פעלד.
ס'איז גוט איצט צו זיין אינעם וואגל
אין עמעצנס ערגעץ א וועלט...

מײַנע אויגן

פאַראַן עפעס אין מײַנע אויגן,
וואָס מיר אַליין איז אומבאַקאַנט —
ווי בלויע זעגלען, אַנגעבויען,
וואָס שווימען צו אַ ווייַטן לאַנד.

פאַראַן עפעס פון די מיפן,
די תהומען שווימיקע פון ים.
דאָרט שפיגלט זיך, וואָס כ'האַב באַגריפן,
נאָר ניט באַהערשט נאָך מיטן גראַם.

וועגן זיך אליין

פון יוגנט-פרישקייט איז נאך איצט מיין פנים ראז,
מיין קאפ איז זומערדיק — קיין שפור נאך פונעם שניי,
הגם מיין הארץ איז דורך אין פייער און אין פראסט,
און דורך מיין גוף — דער שניט פון טיפסטן וויי.

נאך דורשטיק זינען מינע ברוינע אויגן,
מיך ווונדערט נאך און בלענדט ביז ימים-בלוי,
הגם ס'האט דורכגערוישט און דורכגעפלוין
די צייט פון שטורעם, פון אימת-מוות-גרזיל.

אומרוק זינען אלץ נאך מינע וועגן
און האסטיק איז מיין זוכנדיקער טראם.
איך גיי. איך גיי די הויכקייטן אנטקעגן —
אין זעמדעלע איך הער די שטים פון גאט.

צוויי זונען

צוויי זונען איך זע ארום זיך —
אין הימל און אויך אין מיין שפיגל.
די זון אינעם הימל שווימט גיך,
אין שפיגל — זי ליגט ווי אין וויגל.

די זון דורכן פענצטער פאר מאָג
פארטריכט פון מיין צימער דעם שאַטן;
די זון אינעם שפיגל מאַנצט נאָך
און איז אין דער ערשטער געראַטן.

איך ווייס מער ניט וואָס ס'איז די וואָר:
קאָן זיין, אַז די זון איז אַ שפיגל
פון ליכט, ניט געזעענעם גאָר
דורך אונדז — דורך ברואים אָן פליגל.

קיין זאך איז ניט שטום.
אלץ האט א קול.
ניטא קיין שטומע זאכן.
אויך דער שטאל
קאן אין ליארעם דערוואכן.
ווען מען ברענט אים —
שיפעט ער אנטקעגן.
ער ווערט בלאס, ער ווערט רויט,
און ווען ער קילט זיך אָפּ —
ווערט ער ראָד,
וואָס דונערט
און בייזערט זיך איבער די וועגן.

איך בין נאך אלץ דאס קינד, וואס בענקט צו שיינקייט.
איך בין נאך אלץ פארליבט — מיין פארב איז בלא.
און ווי די וועלט איז אלט אויך מיין אליינקייט —
זי איז מיט מיר פון זינט איך בין נאר דא.

און גרייט בין איך נאך אלץ אוועקצוגעבן
דאס גאנצע הארץ פאר בלויז אן איינציק ווארט.
און גוט איז מיר צו גיין אליין אין לעבן
און זוכן פאר מיין שטענדיקייט אן ארט.

איך גיי אוועק אין שארפן רעגנבויען
און זיבנסטרוניק זינגט אין מיר דאס הארץ.
איך גיי נאך אלץ אליין, נאר ניט געבויען
מיין קאפ וועט בלייבן אונטער מעסערשאַרף.

ביים ברעג פון טינד

די פאלמעס שפיגלען זיך בני נאכט אין מינד,
די קעפ אריבער ברעגן אינגעבויען.
בני טאג די שטאמען זינען שטארק און גלייך
און איצט — ווי קעמלען-העלדזער אויסגעבויען.

אויף וואסערן פון מינד שלאפט שטיל א שיף —
און אין די היזער אויבן, אויף די ברעגן,
אין פענצטער וויגט זיך דורכזיכטיק און טיף
א פייערל פון ווייטע וואסערוועגן.

און אלץ ארום איצט שפיגלט אפ דער טינד :
די היזער, און די ביימער, און די שיפן.
די נאכט ווערט אין דעם שפיגל טיף און רינד —
איר חכמה האב איך בני דעם ברעג באגריפן.

ווי בין איך געווען אין מיין איידער-זיין ?
און ווי וועל איך זיין נאך מיין האַבן געווען ?
בין איך בלויז א צופאַל, א שטרעלעכל שנין,
אַן אויג, ווי עס שפיגלט זיך וועלט דורך מיין זען ?

ווער בין איך ? א קינד אין פאַרגאַף בני א שויב ?
און וואָס איז מיין טראַכטן, דער אויפלייכט פון רעיון ?
וואָס איז דער אַרום ? א צעפאַל אינעם שמויב,
צי גאַר דער באַשאַף פון דעם יש מאין ?

וואָרט

איך האָב ליב צו וויגן ווערטער אויף מיין גומען,
צו האַלדן זיי און צערטלען און צו טרינקען זיי ווי וויין.
איך גיי אַ לעבן אָפּ מיט וואָרט אַרומגענומען
און ווער אַדורכגעזיכטיקט מיט זיין ליכט און שנין.

איך האָב ליב צו וויגן ווערטער אין די שורות,
ווי מען וויגט מיט ליכשאַפט אַזוי און איינציק קינד.
עס ברענגט דאָס וואָרט מיר אַנוואַג, אַנונגען און בשורות
אויף פליגל אייביקע פון ווינט.

איך גיי צו אייך, פון טאָל אויף בערג,
איך גיי צו אייך — אויף בערג פון נידער.
איך, אַ מענטש, אַ קליינער צווערג,
ווייל ווערן הירש און אַדלער ווידער.

ווי הירש, זיך טראָגן באַרג נאָך באַרג,
צעצוווינגטע זינגען מינע הערנער.
איך טראָג מיין גארב, איך טראָג מיין גארב —
בלומען דופטיקע און דערנער.

אַדלער זיין — הויך און פריי,
מיט אויגן ליכטיקע און דרייסטע
אַלץ דערזען, דערזען אויף ס'ניי
און דורכשטראַלן די שנייען ווייסטע.

איך גיי צו אייך פון טאָל אויף בערג,
איך גיי צו אייך אויף בערג פון נידער.
איך בין שוין מער ניט קליינער צווערג —
הירש און אַדלער ווער איך ווידער.

ווער ביסטו, מענטש?

ווער ביסטו, מענטש? דו ביסט די ערד
מיט בלוטן שמראַמיקע, ווי טייכן.
ביסט גאָטס געשמאַלט. איז ווער איז ווערט
פון ברואים מיט דיר זיך צו גלייכן?

דו האָסט דאָס וואָרט, פאַרמאָגסט אַ קול.
דו זינגסט דאָס בלויגעזאַנג פון שטערן,
דאָס גרינגעזאַנג פון וואַלד און טאַל —
און לויבגעזאַנג, פאַר גאָט צו הערן.

און דיר האָט גאָט גערופן מענטש,
באַשטימט פאַר הימער פון גן-עדן,
מיט וואָרט און טוונג דיר געבענטשט —
אַ בונד אַן אייביקער פון ביידן.

איך וואָלט פֿון זיך אַליין די הויט געשונדן.
אַ לאַסט איז מיר דאָס לײַב אויף מײַנע ביינער.
מיט שטילע שטרעלן וויל איך זײַן פאַרבונדן,
זיך חברן מיט ווינטן פֿון דער וועלט,
און זײַן אויס גוף, און ווערן לײַכט און העל,
ווי נאַכט אין מיטן חודש —
און לײַכטן אין דעם חושך.

אַ ל י י ן

איך אליין מוז אדורכגיין מיין גיהנום,
איך אליין בין געווען אין גן-עדן.
איך געדענק גוט מיין גליק, אַט יענעם,
מיט וועלכן כ'האַב געמוזט זיך צעשיידן.

איצט גיי איך דורך פּיניען און צערן
און עס נאָגן מיר טיף מיניע ווייען —
איצט גיי איך דורך אלע געפּאַרן
מיט גן-עדן און גיהנום אין צווייען.

יעדע נאכט

יעדע נאכט גלייך איך אויס די זארג פון מיין טאג.
יעדע נאכט איך צעליכטיק מיט שמייכל מיין פנים.
פאר מיין צער, ווי פאר דער פרייד, דאנק איך און זאג:
ס'איז א צייכן אזא, ווי א סוד — דו דערקאן אים!

ס'זינען שווער, און אויך גרויזאם, א מאל מינע טעג,
נאר איך טראכט: ס'זינען עמעצענס גרויזאמער, שווערער.
ווי אן אייביקער וואנדערער-וואַגלער אין וועג,
כ'רוף ביי טאג און ביי נאכט צום דערהערער.

איבערקערט

א שווארצע האנט האט דורכגעמישט א בלאט,
א רויטער האַן — א בשורה אויסגעקרייט.
געזען, געהערט — געבליבן אין דער נאכט
איך בין האלב וואך — אין טרויער און אין פרייד.

א פחד-בלויקייט שפרייט זיך אויס ארום.
פון טיפענישן טויכט ארויס א שיף.
די קלאנגען ווערן אפגעשמעלט און שמוס.
די בערג זיך קערן איבער אין דער טיף.

אזוי פיל אומעט

אזוי פיל אומעט טראג איך אין מינע ביינער.
גאט, מיין הארץ איז מיר שוין פונעם טראגן!
אזוי פיל שוועריקייטן, אזוי פיל שטיינער,
אזוי פיל פינצמערע פארטאגן.

גאט, ס'איז מיר שווער און ביטער,
און אלע קרייטעכער ברענען אויף מיין גומען.
א, דו באשיצער און באהיטער,
ווען וועט די שעה פון אויסלייזונג קומען?

איך האָב געזען דעם טויט

איך האָב געזען דעם טויט אין דער היים פון אַ פרוי,
אַ קראַנקער.

ער איז געשטאַנען נאַענט נעבן איר, אַט דאָ.
ער האָט, ווי אַ שיף בײַם ים-ברעג, זיך פאַראַנקערט
און מיט געדולד געוואַרט אויף זײַן דערלויבטער שעה.

פמעט ביז צום סופיט האָט געגרייכט זײַן געשטאַלט.
ער האָט געוואַרט, געוואַרט.
בלויז איך האָב אים געזען, געוויסט, וואָס ער באַהאַלט —
אַז דער פסק איז גרויזאַם און האַרט.

צו וואָס?

— ניט ברוגז זיין — מיך בעטסטו, ווילסט, איך זאל דיר שרײַבן.

ווייס איך היינט אליין ניט צו וואָס עס טאָן, צו וואָס?
איך האָב אַ סך צו זאָגן, וויל איך גאָר היינט שווייגן.
ס'איז מיר גוט ניט רעדן, ניט שיקן דיר קיין אות.

בעטסטו מיך און שרײַבסט מיר. ווילסט, איך זאל דיר שיקן
אַ בריוו, אַ לאַנגן, לאַנגן: ווי אזוי מיר גייט.
ווילט זיך היינט, גראַד היינט, מיר, זיך אליין דערקוויקן
מיט מיין אויסגעטראַכטער אומרוקער פרייד.

רעדן ביי מיר שורות, ווי צו ווייטסטע ווייטן:
מיר בענקען און מיר בענקען. שרײַב צו מיר און רייד.
עס שיינט היינט די לבנה ווייט אין אלע זייטן.
שווער איז מיר איר שיין היינט, שווערער נאָך פון פרייד.

שווער איז מיר צו שווייגן. שווער איז מיר צו שרײַבן.
ווייס איך היינט אליין ניט, וואָס, וואָס זאל איך טאָן?
מינע הענט אין אומרו וואַרפן זיך, ווי צווייגן,
און אליין איך פלאַטער, ווי אין וויינט אַ פאָן.

צו וואָס זאל איך דיר שרײַבן, אַ פרעמדן און אַ ווייטן,
צו וואָס זאל איך דיר זאָגן, ווי און וואָס ביי מיר?
ס'שיינט היינט די לבנה העל אויף אלע זייטן
און די נאָכט, אַ בלויע, ליגט בניים שוועל פון מיר.

דער נביא

אין וואַגל אויסגעצערט דעם גוף.
פארלאַנגען אויף אַ קייט געהאַלטן.
געשפּאַנט די פּים נאָך ווייטן רוף,
אויף וועגן שטיינערנע און קאַלטע.

דעם בליק צו אַלץ, וואָס לעכט געווענדט.
געהער געשפּיזט מיט האַרבע קלאַנגען.
די אומרעכט האָט זיין בלוט צעברענט,
דער האָס האָט אים געפרוּווט דערלאַנגען.

ער גייט דורך וועלט, ווי נאָך אַ קלאַנג
פון פלייט, וואָס שפּילט אַראָפּ פון הייכן.
אים ווערן קללות — זים געזאַנג
אין וועג דעם אמת צו דערגרייכן.

ער דאַרף קיין סך. אַ פענעץ ברויט
און קלאַרע וואַסער וועט אים שפּיזן.
פרימאַרגן וועט מיט זוניק רויט
זיין ווייטן וועג אים ווידער ווייזן.

און פול זיין האַרץ איז, ווי אַן אויג,
מיט בענקשאַפט נאָך גערעכטע מענטשן.
אין גרויסן צער זיין קאַפּ ער לייגט
אויף שטיינער, און ער נעמט זיי בענטשן.

פארשטויסן מיין וואָרט איז, געטראָטן, ווי שמויב,
און דאָך בלייבט מיין ליד, ווי אַ דאַנק, ווי אַ לויב —
פאר זיין דאָ, פאר וואַגל און וואַנדער דורך וועלט —
דורך פייער און שטיינער, דורך פלאַמען און קעלט.

מיר איז אין מיין שווערקייט אַ חסד באַשערט —
צו גיין אונטער שמערן. אַ קול כ'האַב הערהערט:
באַשטייג אַט דעם באַרג! נעם עלנט, נעם נויט,
נאָר זינג אויס דעם ניגון, וואָס דיר איז פארטרויט!

איז גיי איך אין עלנט, איך גיי נאָך אַנאָד.
איך שטייג און איך פאל, נאָר ס'איז שמענדיק מיין האַנט
אַ גרייטע צו קריצן אויף שטיינער מיין ליד.
פארשטויסן מיין וואָרט איז — מיין שמערן נאָך גליט.

מיין הלל

א לויב דיר, גאָט, פאַר דיין געשאַנק.
די פראַכט פון וואַרט האַסט מיר געגעבן.
דורך צער, דורך פּיין כ'גיב דיר מיין דאַנק
פאַר זען די זון, פאַר אַטעמען און לעבן.

און אויב ס'איז מיר באַשערט אַליין זיין דאָ,
און אויב מיין לאַסט איז נאָך אַ ביסל שווערער,
האַב איך דאָס גליק צו זען דעם בלויסטן בלאָ,
האַב איך דאָס גליק צו פילן מיין געדאַנק נאָך קלערער.

האַב איך דאָס גליק אין ריטמען פון אַ ליד
אַרײַנצווײַנגען אַלע מיניע פּײַנען,
און ווען דער וויי פאַרפּינצטערט מיין געמיט —
הייבט אָן פאַר מיר די זון אין ליד צו שײַנען.

לעבן מיינס

אליין זיך צו דער איינזאמקייט פארארטיילט,
אז נאָענט — ווייט, און ווייט זאל ווערן נאָענט.
אז ווערן ליב זאל וואַנדערן און אומרו —
האַב איך ביי זיך אַכוריותדיק געמאַנט.

אויף ווייטע וועגן האָב איך זיך געטריבן,
פארלאָזט די היים און די וואָס זינען ליב.
איך האָב מיין שטרענגן אורטייל אַנגעשריבן:
דעם עלנט — דיר, דיין ליבשאַפט — יענעם גיב.

גיב אָפּ דיין ליבשאַפט צו די פרעמדע מענטשן,
טרינק אָן זיך מיט דיין אומעט, ווי מיט וויין.
מיט קללה זאַפּ זיך אָן, כאַטש דו וועסט בענטשן,
דאָס שווערסטע נעם אויף זיך, — דאָס מוז דיין גורל זיין.

איך וויל זיך שיידן מיטן טרויער,
איך וויל, מיין אומעט זאל פארשווינדן.
מיין הארץ איך ווענד איצט פון באדויער
צו פרייד — זאל זי מיין וועלט צעצינדן.

איך ווארף אראפ מיין לכוש דעם אלטן,
אין פראכט איך ציר אויס מיין געביין.
איך צינד אן ליכט אין וואכן קאלטע,
און בלויז פון גליק איז מיין געוויין.

מיין שיפל כ'ווענד צו נניע ברעגן,
איך שווים איצט צו מיין בלויען לאנד.
איך שייד זיך אפ פון קעלט און רעגן —
דער רודער פעסט ליגט אין מיין האנט.

באַשערטקייט

כ'נעם אָן מ'ן באַשערטקייט די שווערע
און די איינזאמקייט מ'נע אײַך בענטש.
אײַך בין גליקלעך צו לערנען די לערע,
ווי צו זײַן אונטער הימלען אַ מענטש.

ב א ג י נ ע ן

א טאג — ווי פון בראשית דער באגנינען.
דער „יהי אור“ קומט מיר אויפן זינען.
די לופט איז דורכזיכטיק, און ווייס — די שנין,
ווייסער נאך פון וואל און קלארסטן ליין.

א טאג א ליכטיקער. די אויגן — קלארע.
און די מחשבות — לויטערע און ווארע.
מיין הארץ, וואס קאן קיין רג זיך גיט געפינען,
וועט ווערן שמיל אין אט אזא באגנינען.

א י ן פ ע ל ד

אין פעלד האָב איך געזען דעם אויפגיי פונעם מאָג.
דער הימל האָט געצונדן זיך, געלאָשן.
און עמעצער האָט עפעס אָנגעזאָגט
מיט אומפאַרשמענדלעך און קאַליריק לשון.

און ווי דער הימל — כ'בין אַליין געווען.
מיט בלוי און רויט מיין ניגון כ'האָב געצונדן.
אין אויפגאַנג האָב איך זיך אַליין דערזען :
אין בלוי פון גליק, אין רויט פון מיניע ווונדן.

ס'פלאצן די קנאָספן

ס'פלאצן די קנאָספן: די שמים פון אַ בלום,
אַ שאַרף פון אַ בוים, און אַ פליסער פון בלעטער.
מיר דוכט זיך, די צייט הערט שוין אויף צו זיין שטום —
זי האַט זיך צעעפנט און שטייגט אין געקלעטער.
די שטומקייט אליין באַקומט אויסדרוק און שפראַך.
דער חושך צעהעלט זיך מיט שמייכל און פינקל.
איך הייב אָן צו זוכן דעם זין פון דער גאַכט,
ביז כ'הער ווי עס זינגען די שאַטנס אין ווינקל.

ביימער אין פרילינג

די ברוינע שטאַמען גלען אין דער זון,
זיי וואַרעמען די צווייגן נאַכן ווינטער.
די בלעמעלעך צעעפנמע אין גחת און אין רו —
עס זינגען איצט די ביימער גרינע לידער.

זיי קוועלן אָן אין פּרייהייט, און אַ ווינטעלע קוים-קוים
באַוועגט זיי שטיל און וויגט זיי, ווי אין דרעמל אַ באַריר.
די קעפּ צעבלימע ליכטן ווי די שמערן אינעם רוים —
און אַלע גרינגעוועבן גרייטן ברכה און באַציר.

ביי מיין פענצטער

א גרויע קאץ, און איבער איר — די גרינע צווייגן.
דער פּרילינגדיקער טאָג אין שווינגעניש פאַרגייט.
כ'האַב ליב די שטילקייטן, די שמים פון טיפן שווינגן;
כ'האַב ליב דאָס אומעטליכט ווען זון מיט אונדז זיך שידט.

כ'האַב ליב די טראַכטעניש פון הויכע קלוגע ביימער;
כ'האַב ליב די וואַרעמקייט, די טיפע, פון דער ערד;
כ'האַב ליב באַהערשט צו ווערן פון דער אימה
פאַר יענעם קול, וואָס דורך דער וועלט זיך הערט.

סוף טאג

איך באגלייט דעם אָפּגייענדיקן טאָג
צו ווײַטע נײַט דאָזיקע וועלטן.
און פּלוצעם — צום האַרץ טוט אַ שלאָג
אַ ווייטיק נאָך עפעס פּאַרפעלטן.

דער טאָג שווימט אַוועק, ווי אַ שיף,
וואָס ענדערט איצט אירע קאַלירן,
אַ בענקשאַפט פון טונקלסטער טיף
גייט אויף מיט אַ נײַט־היגן שפּירן.

דאָס גראַז ווערט פּאַרלאַשן און שוואַרץ,
די ביימער אין דעמערן טונקלען.
אין מינן בײַן, אין מינן בלוט, אין מינן האַרץ
צעצינדט זיך אַ נײַגון ווי צונטער.

ס'לעשט אויס זיך דאָס ליכט. אַ נײַע שנין
ווערט איבער דעם לעבן פּאַרצויגן.
אַוועק איז דער טאָג, און דער אומעט ווי ווײַן
גיסט איבער די ברעגן פון מינע אויגן.

שמעטער לינגען

אין צימער האָבן אויפגעהעלט די לאַמפּן,
ווי אויגן גאַלדענע, באַקוקט די נאַכט.
דאָס ליכט האָט פון די וועלדער און די זומפּן
שמעטערלינגען לופטיקע געבראַכט.

זיי פלאַטערן אַרום דער שיין פון פּייער —
זיי זוכן וואַרעמקייט און טאַגיקייט און זון.
זיי מיינען, אז דאָס ליכט איז אַ באַפּרייער
פון פינצטערניש, פון נאַסקייט, פון דער זומפּ.

שמעטערלינגען לופטיקע און גרינגע
זיי טאַנצן אין אַ רעגנבויגן-קייט.
איך קוק — און האַלט פאַרקלעמט מיניע פינגער —
אַ יעדער ריר קאָן ברענגען איצט דעם טויט.

איך האָב געזען

איך האָב געזען דעם שטראַליקן געבלענד
אין דער שעה פאַרן אויפשטייג פון שטערן ;
איך האָב געזען פון הויכן מאַג דעם ענד --
איך האָב געטראַכט פון אויפקום און ניט-ווערן.

איך בין געשטאַנען אין פאַרגאַף : אַרום מיר
האַבן ליכטער זיך געמיניעט און געלאָשן,
און אַ ווינט האָט מיט ליכטן באַריר
צו דער וועלט גערעדט מיט שמוס-לשון.

פאַר נאַכט

עס שליסן זיך פון שיינעם מאַג די טירן —
די לאַנגע, בלויע שאַטנעס פון פאַרנאַכט.
די שקיעה-ליכט צו נאַכטיקייט שוין פירן,
די ווינטע שטחים ווערן צוגעמאַכט.

איך גיי דעם וועג פון אַנהייבן צו סופן —
אַ שווערער וועג פון אומרו און פון פיין.
איך זאַמל אַינן דאַס אַלין, וואָס איז פאַרלאָפן —
די בימערניש פאַרוואַנדל איך אין וויין.

און דורך דעם גליק, וואָס זינגט אין מיניע בלוטן —
דעם טיפסטן צער טיטש איך אויס צום גוטן.

דאָס פלאַטערל

דאָס פלאַטערל שלאָגט מיט די פליגל די שויב —
באלד וועט ער פארלירן זיין פארביקן שטויב,
און בליבן פארשוואַכט,
די פליגל — אָן מאַכט.

אַ מענטשישע האַנט וויל פארשאַרן די שויב
און געבן דעם פלאַטערל פּרִיִּהייט און רוים.
דאָס פלאַטערל צאַפּלט אין שרעק
און פליט פון דער שויב אַוועק.

און איך? — דער גורל פון מענטש אויף זיין וועג,
וואָס שלאָגט זיך אין אייגענע טעג
און גייט פון זיין רעמונג אַוועק,
וויל ס'טרייבט אים די שרעק.

ש פעטזומערווינט

דער ווינט טרייסלמט איבער די צווייגן
און זוכט פונעם אומרו די טיף.
אפילו די שמים פונעם שווייגן
גייט איבער אין בריל פון אַ שיף.

דער ווינט אין די שמאמען פון ביימער.
דאָס האַרץ וועקט ער אויף פונעם שלאָף.
דער ווינט — מיט זיין שפראַך דער געהיימער —
ער זאָגט אָן פון זומער דעם סוף.

ברוינע בלעטער

די ברוינע בלעטער קוקן אריין אין מיין שויב,
דער הארבסמווינט בלאזט אויף זיין געלער פלייט
און זינגט מיר דעם ניגון פון הארבסטיקן גאלד,
פון הארבסטיקן גאלד.

איך גיי צו דעם פענצמער: דער הימל איז הויך,
די זון שטרעקט פון דארט אירע לאנגדינע פינגער
און נעמט מיך אין גאנצן ארום
מיט הארבסטיקן גאלד.

שפעטזומער ביי ביימער צוקאפנס
היט אפ די לעצטרייפע פרוכט —
די עפל און בארן
פון הארבסטיקן גאלד.

אין שניערן שטייען אין רייען
די סנאפעס געשנימענע זאנגען,
און גרייטע צו געבן דאס ברויט
פון הארבסטיקן גאלד.

און מיין ניגון, וואס ציט זיך צו הייכן
און וויל צו די שמערן דערגרייכן,
לויכט-אויף איבער בלעטער די ברוינע
פון הארבסטיקן גאלד.

פלוען פייגל מיט בענקעניש-געשרייען
צו הימלען ווייטע, צו זומערדיקן לאנד.
דער ווינט וועט באלד דאָס לעצטע בלאט פארווייען,
פארזייען אינעם זאמד.

וואָס ביסטו, יעשען, פרי אזוי געקומען,
ווען איך ווארט גאר אויף ווארעמקייט און בלומען?

שטילער שניי

כ'האָב ניט פאַרלאָזן היינט די ווינקלען פון מיין היים.
פון פענצמער מינעם כ'זע דעם שמילן שניי, וואָס פאַלט.
די ווענט און חפצים מינע וויגן זיך געהיים
אין ריטעם פון דיין ליד, אין ליכט פון דיין געשמאַלט.

ס'איז גוט מיר היינט צו בלייבן אין אַ ווינקל פון דער וועלט,
און שמיל זיין ווי די ביימער איינגעטוליעטע אין שניי,
זיך צוהערן, ווי טיף אין מיר דיין פנים זיך צעהעלט,
און וואַרטן ווי די ביימער — און וואַכיק זיין, ווי זיי.

בלעטער

אין קאלמן ליכט פון פריווינטער-מאָג, —
אין טונקל-בלויע פריפראַסטי-נעכט —
עס טראָגן זיך מחנות אָפגעלעכטע בלעטער
און מיט אַ קול פון קלאָג
זיי פירן דאָס געפעכט
אין שעהען זייערע, די שפעטע.

און ווילד זיי דרייען זיך אין דער לופט.
אַ טאַנץ פון אומקום. זיי הייבן זיך און פאלן.
עס טראָגט זיך פון זיי דער ביטערער דופט
פון לאַנג שוין פאַרברענטע זוניקע שטראַלן.

דעם אַנקום פון ווינטער זיי זאָגן איצט אָן,
פון שניי און זאָוויי דעם ווינטן שניטער.
זיי וויקלען אין ווינט אויף אַ קופערנע פאַן —
און אַינלן אַוועק מיט איר ווינטער און ווינטער.

אין וואַלקן

אין וואַלקן האָב איך געזען היינט דאָס פנים פון גאָט :
ס'איז קיילעכיק געווען, און העלגאָלדיק — דער שטערן.
דער ים איז געגאָנגען מיט זיין זינגענדיקן טראָט.
דאָס פויגל-געשריי איז געווען ליכט צו דערהערן.

די פויגל האָבן די פליגל ברייטער צעשפרייט —
א לויב און א תפילה געבראַכט פאַר זיין פנים.
פון וואַלקן האָט אַראָפגעזוּנגען די אויפגאַנג-פלייט.
מיין גאָט האָב איך דערזען, און שטיל געזאַגט :
כ'דערקאַן אים.

פ א ר נ א כ ט

איך האָב געזען די זון דורך ווינטערדיקע ביימער,
דורך דעם געפלעכט פון הוילע שוואַרצע צווייגן.
די פּיאַלעט-פאַרבן האָבן אויף אַ שפּראַך געהיימער
גערעדט צו מיר די שפּראַך פון טיפעניש און שווייגן.

איך בין געגאַנגען דורך די שטילע ווינטערדיקע גערטנער.
די זון האָט זיך געזעצט שוין אין די לעצטע רגעס.
געטראַכט האָב איך פון דיר און פון די בלויע ערטער,
און אַלץ האָט אויסגעזען בלויז ווי אַן אַנדערט און אַ רמז.

פאַרגאַנגען איז די זון, און אַלץ אַרום איז גרוי געוואָרן,
דער מערב האָט געטונקלט און די פאַרבן אויסגעלאָשן.
און יענע רגע האָט געבראַכט צו מיר פון ווייטע יאָרן
דיין פנים, דיניע אויגן און דיין לשון.

אונטערן שניי

דער ווינטער טראַגט די זומערדיקע זאַמען —
אויף פעלדער גרינען גראַזן אונטער שניי.
די קעלט און וואַרעמקייט גייען צוזאַמען
אין דעם אַנסופיקן געדריי.

אַ ט ע ם

אזוי פיל אַטעם — איך קאָן זיך ניט אַנאַטעמען צו זאַט.
איך שטיי אונטערן הימל, ווי אַ בוים, איך טרינק ווי אַ גראַז,
ווי אַ בלאַט,

פון ברייטן שטח די פרישע פרייע לופט,
און אין דעם וואַלד איך שלינג דעם סאַסנע-דופט.

אַ ערד — מיין שיינע, גומע, גרינע מאַמע ערד,
איך בעט, כ׳זאַל לאַנג נאָך אַטעמען זיין ווערט,
איך בענטש דעם מאַרגנשמערן און די ערשטע שיין,
איך דאַנק פאַר יעדער רגע פון מיין זיין.

פאַר אַלע פיר און צוואַנציק שעה פון מיין טאָג,
פאַר יעדן טראַט, פאַר אַלין, וואָס איך פאַרמאַג,
פאַר קענען ווייטע שיין פון שמערן-וועלמן זען —
פאַר זיין דאָס מינדסטע רינגעלע פון ווען צו ווען.

פאַר פּרילינג

פאַרשוואַרצטע עס שטייען די שטאַמען פון ביימער,
די דאַרינקע צווייגן זיך שאַקלען אין ווינט.
נאָר איך הער די קלאַנגען פון טיפן געהיימע,
דעם ניגון פון ווערטער, ווי ליכטער, איך צינד.

עס שלאָפן נאָך וואַרצלען אין פינצטערע גרונטן,
די ערד איז פאַרקאוועט מיט אייז און מיט שניי.
נאָר ס'דרימלען די כוחות פאַרטנייעטע אונטן —
זיי וועלן דערוואַכן נאָך לעצטן זאָוויי.

אין הערצער פון ביימער שוין חלומען בלעטער,
וואָס וועלן צעשפּראַצן ביים אַנקום פון זון.
עס גרייטן שוין שטאַמען די פרוכטן אויף שפּעטער —
אין האַפענונג שעפן זיי כוחות דערפון.

א בויס אין פעלד

א בויס א נאקעטער אין פעלד אליין,
צערונצלט און צעקארבט זיין ברוינע קארע.
דאס לעצטע בלעטעלע דער ווינטער האט געמיינ
פון אים גערויבט, פארטראגן אין א נארע.

קיין ברודער-בויס, קיין יישוב און קיין דאך.
דער שניי האט אויסגעלאזשן אלע שמערן.
דער ווירבלווינט פון שוידערלעכער נאכט
פארטרונקען האט די קולות — נישט צום הערן.

דער אויסגעדארטער בויס געדולדיק ווארט
אויף דעם גערויש פון בלענדיקע וועלדער;
דער איינזאמער — ער האט זיך איינגעשפארט
צו ווערן כאטש מיט נאך א פרילינג עלטער.

אין דער פרעמד

איך בין אין דער פרעמד, אין מיין פולער אליינקייט,
און דאך ניט אליין — אין מיין פענצמער דער סאָד.
איך זע, ווי ער טוט זיין עבודה פון שיינקייט —
אַט קומען די פרוכטן פון זיסן גענאָד.

די האַנט פון באַשאַפער גיט בענטשונג דעם טוען
און ווייזט מיר סימנים: דו ביסט ניט אליין.
אין בלי וועסט געפינען דיין טרייסט און דיין רוען —
די פרוכט פונעם וואָרט וועט פארזיסן דיין וויי,

אַ פרוכט, ווי דער מילגרוים מיט זאָפטיקע קערנער,
ווייל אויך אין אליינקייט איז ברכה פאַראַן.
אַפילו דער קאַקטוס אין קרוין פון די דערנער
בליט-אויף אין דער מדבר בניס זוניקן בראַנד.

ביים ראנד פון די ראנדן

איך שטיי איצט ביים ראנד פון די ראנדן,
אין לויטערן פרישן פארטאג.
די ליכטיקייט פול ווערט מיט אנונג
און קלארער דערהער איך דעם זאג:

„אויס נאכט, נאָר ס'שלאָפן די שטערן.
דו זעסט ניט, נאָר זיי זיינען דאָ.“
און ס'הילכט אָפּ דער עכאָ פון הערן:
„געווען, און כ'וועל זיין, און כ'בין דאָ!“

ערד-ציטערניש

איך האב געזען, ווי ס'זינגען בערג געשפרונגען,
ווי פון די היזער פאלן אפ די דעכער.
איך האב געזען, ווי ערד האט אינגעשלונגען
א וואלד — און איז דערפון געווארן העכער.

איך האב געזען, ווי מענטשן זינגען געל געווארן
און אויסגעקרימט עם האט זיך יעדער שמיכל.
א רגע איז געווארן טויזנט יארן
און אינגעפרוירן איז געווען דער שכל.

און איבער אלץ — דאס שרעקלעך שטומע שוויגן.
אנטלאפן פון זיין גרוב איז אויך דער ווארעם.
אראפגעהאנגען זינגען אלע צווייגן.
די טויטע האבן זיך געוועקט אין קברים.

אין אַ טאָג פון גליק

אַ זון, בלויב שטיין, ניט ריר זיך פונעם אָרט!
זאַל טאָג פסדר זיין, זאַל הינט קיין נאַכט ניט ווערן.
איך זע דיין פנים איצט, איך הער דיין וואָרט,
אין מיטן בלויזן טאָג — געזאָנגען פון די שמערן.

אַט פינקלען דינע אויגן. אַט לעשן זיי זיך שמיל.
זיי עפענען זיך ברייט — און ווערן באַלד פאַרלאַשן.
דער טאָג, דער טאָג פאַרגייט, ער צאָנקט אויס לויטער, שמיל.
פון טאָג ווערט נאַכט. מיין טאָג, ווער ניט פאַרלאַשן!

ווי האַניק

מיט האַניק און בלומט טריפן ווערטער —
דער וויי מינער זינגט אין מיין ליד. —
דאָס איז ער, מיין איינציק-באַשערטער,
צו אים כ'בין אויף אייביק פאַרשמידט.

אין ווינטן איך גיי, אין די שלאַקסן —
איך גיי נאָכן שפור פון אַ קלאַנג.
ווי צווייג אינעם בוים איז פאַרוואַקסן
מיין ליב אינעם ליב פון געזאַנג.

טראָגן די ליבע אין בלוט, אין די אויגן, אין די פיסן, אין די
פארשליסן דאָס מויל און פארהאָקן די ציין. מיר זענען אַ
אָדורך איבער ערד, ווי פּייל פונעם בויגן — אַ
צום ווינטן, ליכטיקן פאַרגיין.

טראָגן אין זיך מדבריות און ימען, און אַ
און פעלדער, און ביימער פון סאָד און פון וואַלד, און
און זיין מיט זיך — ווען מיט אלעמען צוזאַמען, און
און שטיל — ווען דער שטורעם באַפּאַלט.

צום גורל

זיך קוים אזעקגעזעצט, זיך נאך ניט אפגערוט —
און שוין יאגסטו מיך ווידער אין די ווינטן.
א גורל מינער! כ'נעם דאך אן פאר גוט
די שטורעמווינטן פון אלע דינע זינטן.

וואס ווילסטו? איז מיין נאכגיביקייט דיר קנאפ?
האסט אלץ מיר צוגענומען — גארנישט אפגעגעבן.
צי גרייטסטו שוין פאר מיר א נייעם קלאפ —
און איך זאל מוזן ווידער בלייבן לעבן?

דאָס איינציקע וואָרט

אזוי פיל ווערטער שוין געזאָגט,
דאָס איינציק וואָרט איז נאָך נישטאָ.
זיך אָנגעמאַטערט, אָנגעפלאָגט,
פון פרי פאר טאָג ביז שפעטסטער שעה.

געוואָלט באַגרייפן און געפאַרשט
דעם זין פון לעבן און פון אמת.
געבליבן איז דער שאַרפער דאָרשט —
דערגאַנגען קוים צום ערשטן רמז.

איך האָב פאַרשריבן מיין ליד

איך האָב פאַרשריבן מיין ליד אויף אַ גילדענעם מאָוול מיט ייִדישע פּשרע אותיות, און איך האָב דערזען אין צעפּראָלטן שוואַרצאַפּל געשעענע ניסים און מופּתים.

און איך האָב געזען, ווי אַרום נעמט אַלין מאַגן און איך שטיי אין מיטן דער וועלט אַליין-איינע, און איך האָב דערהערט אַ קול, וואָס טוט זאָגן: — זאָלן לעבעדיק ווערן פון טויטע די ביינער.

א ליד אַזאַ

מינע שורות רוימע, ווי רובינען, זיי זענען געווען
פליען צווישן שטח, צווישן צימ. זיי זענען געווען
וועל איך ווידער זיי אַ מאַל געפינען
אויף מיין וועג צו סאַמע לעצטער ווינט? זיי זענען געווען

מינע שורות בלויע, ווי סאַפירן, זיי זענען געווען
שווימען העלע צווישן וואַר און טרוים. זיי זענען געווען
אומעטן און צערן מיך פירן
פון דעם תהום ביז ליכטיקייט פון רוים. זיי זענען געווען

מינע שורות — שמערן אין די הייכן —
אַלע איידלשמיינער, פאַרב נאָך פאַרב.
זאַג, באַשעפער, וועל איך זיי דערגרייכן
איידער נאָך איך שמאַרב? זיי זענען געווען

אָפּגעמאַסטן, אָפּגעווייגן,
אויסגעפאַרשט דעם גאַנג פון שמערן.
אויפגעפנט ברייט די אויגן
און דאַס אויער: זען, דערהערן!

אויסגעפאַרשט פלאַנעטן-וועגן
און געטויכט צו נידער-תהומען.
אויסגעציילט דעם שפריי פון רעגן,
אָפּגעווייגן זאַנג און זאַמען.

אַלע ווינקעלעך פאַרהילטע
האַט דער מענטש שוין אויפגעפנט,
נאַר צום טיפן קול פון שמילקייט
קאָן ער מער ניט טרעפן...

ב ט ח ו ן

איך האָף, איך הער ניט אויף צו האָפן.
אַ גרויסער חסד וועט מיט מיר געשען.
איך גלייב, אז בלייבן וועט אַ טויער אָפן
פאר לעצטן אויפלייכט מינעם אינעם בלענד.

איך האָף — מיט מיר געשען וועט דער ווונדער:
די בענטשונג וועט באַשטראַלן מיין פאַרגאַנג.
מיין וועג וועט ווערן לייכטנדיק ווי צונטער —
ווען איך וועל אים פאַרלאָזן מיט געזאַנג.

בעלות השחר

דו שענקסט מיר דעם שליסל אין דער פרייז, און איך קען זיך
צו עפענען די טויערן פון שלאָף.
ברענגסט נייע פוחות פאר מיין מי, און איך קען זיך
ווען נאכט שווימט אוועק צו איר סוף.

דערפרישסט מיין טוי מיין פארשמאנדט, און איך קען זיך
די פריקייט דערפרייט מיין געמיט, און איך קען זיך
דיין לויטערע הייליקע האנט
באשיצט און פון תהום מיך פארהיט.

איך זע דיין האנט

איך זע דיין האנט איך וואָר פון אוראָגאַנען, וואָס זען זיך
איך זע דיין האנט אין אויפברויז פונעם ווינט, וואָס זען זיך
איך זע זי איבער ימים-אָקעאַנען, וואָס זען זיך
איך זע זי אינעם שמויכל פון אַ קינד, וואָס זען זיך

איך זע דיין האנט אין גרינען פון די פעלדער — וואָס זען זיך
זי ברענגט דאָס בלויע בלימל צווישן ווייץ, וואָס זען זיך
איך זע דיין האנט, וואָס פילט אָן אַלע וועלדער, וואָס זען זיך
מיט שמעקעדיקע ריחות און מיט רייץ, וואָס זען זיך

איך זע דיין האנט אין אַנצינד פון די שמערן — וואָס זען זיך
איך זע, זי פירט די זון אין איר אַרביט, וואָס זען זיך
איך זע דיין האנט אין בראשית-קראַפט: זאַל ווערן! —
די האנט, וואָס שיצט אונדז און פון טויט פאַרהיט.

איך זע דיין האנט אין זאַמדן און אין זונען,
און איך אליין בין אויך אַ פונק פון איר, וואָס זען זיך
אין שווינגעניש איך האָב זי אויסגעפונען — וואָס זען זיך
און זי האָט מיך באַלעבט מיט איר באַריר, וואָס זען זיך

צייכנס

זיי זינען אומעמום די סודותדיקע צייכנס.
א מאַל, אין וואַלקנשפראַך דערהער איך זייער שמים,
א מאַל, זיי ווייזן זיך, ווי שמערן אין די הייכן,
א מאַל — אין רוש פון וואַלד צווישן בלעטער גרין.

איך זע אַ מאַל אַ פנים — ניט פון קיין האַנט געמאַלן,
אַ שטריך פון ליכט און שאַטן אין אַפגלאַנץ אויף אַ וואַנט.
ווייטע צוקונפטן אין פאַרשווינדענע אַמאַלן
צירקלען, צייכענען זיך פאַר מיניע אויגן נאָך אַנאַנד.

פול מיט באַדייט איז אַפּט אַ ליניע, אַ פשוטע און ריינע.
איך זע אַפּט אויך צווישן זאַמדן אַ פאַרגעסענע געשטאַלט.
אַט קומט צוריק אַ מענטש פון פאַרשווינדענע חלומות
און טראַגט זיך שאַטנדיק און ווינטיק דורכן וואַלד.

איך פאַרש, איך דרינג אַרײַן, פאַרטיף זיך אין די צייכנס —
געהיימע שריפט איך לייען שמילערהייט.
און עמעצענס אַ קול דערגרייכט מיך פון די הייכן:
— עס קומט דער טאַג פון אויסלייזונג, זײַ גרייט!

א ווייסע וואַזע

די ווייסע וואַזע אויף מיין פענצטער
איז איינגעהילט מיט דער נאַכט.
דער בלוי אַרום איר איז דער ענגסטער —
איר ווייסקייט בלאַנקט און לאַכט.

פאַר טאַג — די בלויקייט ווערט העלער,
די ליכטיקייט מישט זיך מיט נאַכט.
די ווייסקייט ווערט ווייסער, און שנעלער
דער טאַג אין איר נאַענט דערוואַכט.

עס הענגט נאָך די שיטערע בלויקייט,
דער דינינקער הויך פון פאַרטאַג.
איך זע: ווי עס וויגן זיך טרוימען
אויף שאַלן פון בלויילעכער וואַג.

באשעפער, שאף ניט אפ די פראכט פון וואַרט פאר מיר,
טו ניט אפ מיין פארגאף און מיין פארווינדער.
דעם נס פון באשאף אין ערשטן קלאנג איך שפיר —
דיין „פי טוב“ זאל פון מיר קיין מאַל ניט פארשווינדן.

איך הער דאָס געזאָנג פון די שמערן איבער אונדזער ערד.
טו ניט אפ פון מיר דעם נס, אויב אפילו כ'בין אים ניט ווערט.

מײַנע זאַרגעוודיקע הענט

מײַנע זאַרגעוודיקע הענט
העלפן דיר — דײַך צו דערהאַלטן,
צו דערהויבן
ביז גלויבן.

מײַנע זאַרגעוודיקע הענט
פלאַטערן,
ווי פליגל אין צעשויבער.
זיי בעטן דײַך און רופן:
ווער אַ גלויבער.

מײַנע מידע הענט
זײַנען שמיל צו דיר געווענדט.

בריוו

א פעקל בריוו... עם שמעקט מיט דופט און שטויב
פון ערגעצלענד, פון יוגנטלאנד ארויס.
א זילבערצוים פון קריגערס שטאלצן פערד.
א רויטער סקאלפ. א הענטל פון א שווערד.

א בינטל בריוו... איך זיין בני דעם און קלער,
ווי בלינד דאס הארץ איז קריגסצייט פאר א טרער:
ווען יענעמס אויג האט זיך צעגלאצט אין שרעק,
האב איך סקאלפירט, געכאפט עם און אוועק.

מיין תפילה

באהיט מיך, גאט מיינער, פון שנאת חינם,
לאז רויק און ריין מיין הארץ און געמיט.
און ווו איך וועל גיין, ווו כוועל זיך געפינען —
פון קנאה, רבוננו של עולם, באהיט.

די ליבשאפט אין מיר זאל קיין מאל פארדארבן
נאר א לויטערע בלייבן ביזן לעצטן טאג,
און אויך אין דער רגע פון שטארבן —
זאל זיין זי מיין לעצטער פארמאג!

אַ נ ו נ ג

אויף שוועלן פון בייטן א צימערדיק אַנען. ווי אַ פּאַרעלעלען
אין אַנשוויים פון נעפל דעררניסט זיך אַ שטימ. ווי אַ פּאַרעלעלען
אַ קול קומט פון ווייט און דערגרייכט אונדז, פון וואַנען?
און נעמט אונדז אַרום, און געהאַרכזאַס צו אים — ווי אַ פּאַרעלעלען
מיר צימערן אויף, ווי אַ בויס פאַרן רעגן
און שטרענגען צו ווייטקייטן אַן דאַס געהער: ווי אַ פּאַרעלעלען
פון וואַס פאַר אַ וועלט און פאַרבאַרגעניש-וועגן — ווי אַ פּאַרעלעלען
איז אַנזאַג פון ערגעץ דערפּלויגן אַהער? ווי אַ פּאַרעלעלען
די שטילקייטן שוועבן. אַ שטימ פול באַמייטן און אַ פּאַרעלעלען
פון טיפן באַהאַלטענע ברענגט אונדז אַ וואַרט.
דאַס וואַרט איז אונדז פּרעמד און דאַס קול איז אונדז ווייט,
די אַנזאַג בלויז פירט אונדז צום ריכטיקן אַרט.

יִיִדִישֶׁר אֹרֶת

א ליכטיקייט טיילט זיך ארויס פון כאַאַם
אין זוניקן זין פונעם ייִדישן אור.

דער פאַרמלאַזער תוהו דעם פורעם געבערט.
בראשית גיט תיקון דעם הימל-און-ערד.

דעם אלפס פיר פליגל צו וועלטן געווענדט —
אין אלע פיר זיימן — פון ליכטיקייט בלענדט.

דער קלאַרער בראשית הייבט אן זיך פון בית —
דעם סוד פון דער שאַפונג בלויז גאַט איינער ווייס.

די בית איז בראשית, אלף — אלהים.
פלאַנעטן און זונען — די געטלעכע שמים.

פון תוהו ובוהו געבוירן נאָר וואָס
שווימט אויף די געשמאַלט פונעם ייִדישן אור.

און ווייטער, וואָס ווייטער פון אַלף ביז תיו —
אַלץ ליכטיקער ווערט צום אומענדלעכן סוף.

דעם סאַמע טיפּסטן בלוי פון מיין געמיט

ה. לייזיק

דעם סאַמע טיפּסטן בלוי פון מיין געמיט
האַב איך אַרײַנגעצערט אין שורות פון מיין ליד.
דערפאַר איז טײַער מיר אַ יעדער אײַנציק אות,
ווי בני דער זון — די פאַרבן רויט און ראָז.

דעם סאַמע טיפּסטן טרויער פון געמיט
איך האָב אין סטאַנצאָס פון מיין ליד פאַרהײַט.
דערפאַר איז נאָענט מיר אַזוי און טײַער
דער סוד פון אותיות און פֿייער.

די אלע געשמאלטן הינט ליגן און רוען. זיי זענען
זיי וואַנדערן ניט אין די אייבערשטע פלאַכן. זיי
אין הימל אָן וואַלקנס, דעם מילדן און רונדן,
איך זע די פאַרבאָרגענע סודות פון זאַכן.

זיי רוען אין שטומקייט. און טיף-בלויע שליערס
פאַר אויגן געפרוּווטע די גרוילן פאַרהילן.
אַ שווינגעניש דעקט צו די וואַכקייט פון אויער
און אלע געשרייען פון דרויסן פאַרשמילן.

מיין האַרץ איז אויך רוזק, ווייל אין הייבן איז רוזק.
איך הער בלויז אַ פליסמער פון שטימען גאַר דינע:
„ווי טויען באַגינען, וואָס רוען אויף בלומען —
אַזוי רוען זיי תחת פנפי השכינה“ — — —

שטילקייט

די שטילקייט פארמאגט אלע שטימען,
די שטומקייט פארמאגט איר געזאנג.
די פרייד קאן זיך מער ניט בארימען —
איך גיי מיטן טרויער מיין גאנג.

די שטימען אין שטילקייט זיך וויגן,
די שטילקייט זיך וועקט אין א קלאנג.
די שטומקייט נעמט מורמלען א ניגון
ביים וויגל פון ווארט און געזאנג.

די שטילקייט איז א פארמאגט אלע שטימען,
די שטומקייט איז א פארמאגט איר געזאנג.
די פרייד קאן זיך מער ניט בארימען —
איך גיי מיטן טרויער מיין גאנג.

א ברכה

א ציבעלע, א רעטעד, א שווארצער פענעץ ברויט, און פלוימען, און טרויבן, און עפל געל-און-רויט. א טרונק פון קוואליק וואסער, מחיהדיק ווי גוטן — געבנענשט זאל דאס לעבן אין אלע לעבנס זינן.

אויבן איז דא א שטארקע ברכה פון א גוטן
און פלוימען, און טרויבן, און עפל געל-און-רויט.
א טרונק פון קוואליק וואסער, מחיהדיק ווי גוטן —
געבנענשט זאל דאס לעבן אין אלע לעבנס זינן.

מיינע הענט

מיינע הענט, די קליינע, ציען זיך צו הייבן אן אונזערע
און צווינגן זיך, ווי פון פארבענקטן בוים. און אונזערע
די גאנצע וועלט וויל איך דערגרייכן, און אונזערע
דערגיין די נסים און סודות פונעם הויס. און אונזערע

מיינע הענט, די קליינע, זיי ווילן פארקריצן
מחשבה און זעונג — פון גאט מיר פארטרויט.
איך גיי אינעם שטורעם, און פלוצעם — די בליצן
באלויכטן מרחקים מיט גרין און מיט רויט.

א רוימיש יינגל

דו שמייסט פאר מיר מיט גלידער שלאנקע.
געקרוינט דיין קאפ איז, מילד — דיין בליק.
און שישמייכלען דינע ציין די בלאנקע
מיט שיין פון יונגע פרייד און גליק.

נאך פריש און שפרודלדיק, ווי וואסער,
איז דיין געזאנג, און פריי פון פיין.
דער מארמאר פון דיין לייב ווערט בלאסער
און פינקלט ווי א העלער וויין.

ווי אַ שטאַלענע רייף

דער וויי אַרום מיר, ווי אַ שטאַלענע רייף.
ער רינגלט אַרום מיך און צוימט מיר מנין מוט.
פון אים איז קיין אונטוועג נישטאַ, קיין אַנטלויף —
און איבער מנין קאַפּ די צעפּאַכעטע רוט.

און פריי ווער איך בלויז אין דער שעה פון מנין שלאָפּ,
ווען כ'זינק איין אין טיפּן הַהוּם פון דער נאַכט.
נאַר לעבן מנין בעט בלייבט זיצן די שטראָף
מיט אַלע יסורים פאַר מיר — און זי וואַכט.

האַלבעטאָג

דער האַלבעטאָג קוקט אַרײַן צו מיר אין פענצטער־אָפֿענען און און רעדט צו מיר מיט שאַרפקייט — כּױפֿל דערהערן: װאָס דו קוק אין שפּיגל — איך בין ווײַט נאָך, מײַנסטו? — און און זע די צײַכנס מײַנע אויף דיין שמערן.

דער הויכער האַלבעטאָג גײט אַרום אויף שמאַלצן און און לענגער ווערט זײַן שאַטן אויפֿן זאַמד. און די צײַט די צײַט האָט שוין אַזױ פּיל זון צעשמאַלצן — און און אַ האַלבעטאָג, שמעל פאַמעלעכער דיין גאַנג!

האַרבסט

די ערשמע געלע בלעטער פאלן צו דער ערד,
די ביימער האָבן שוין די שטים פון האַרבסט דערהערט.
זיי הייבן אָן צו וויגן זיך אין ווינט
און וואַיען לידער פונעם וויי און ווינד.

נאָר אין דער הייך — די קרוינען נאָך אין גאַלד —
א פויגל שטייט און זינגט נאָך פון אַ מאַל.
דער וואַלד האָט זיך אַ וויילע אַנינגעהערט.
די ערשמע געלע בלעטער פאלן צו דער ערד.

איך לערן

איך הער דאָס לשון פון די שמערן,
און פונעם גראַז די שמילע שפראַך
איז נאָענט מיר — איך קום און לערן
דעם וועג פון טאָג און פון דער נאַכט.

איך זע די לויטערקייט פון פייער,
די טיפקייט פונעם הימלס בלוי.
די וועלט איז ליב, און ס'ווערט מיר טייער
דער סוד, וואָס איז מיר אָנגעטרויט.

ליבשאפט

ליבשאפט! דו זאלסט מיר קיין קנעכטשאפט ניט ווערן,
קיין קייטן ניט אנטאן אויף הארץ און אויף גוף.
לאז מיפער דערווען און דערהערן די שמערן,
וואס ברענגען פון אנדערע וועלטן דעם רוף.

ליבשאפט! דו העלף מיר בלויז ווייטער צו לעבן,
מיט אפענע אויגן די שיינקייט צו זען,
אנטפלעקן די סודות וואס גאט האט געגעבן —
און אלץ וואס וועט זיין נאך, און אלץ וואס געווען.

טינט און פאפיר

עס ווארט אויף מיין טיש שוין א ליכטיקער בויגן
און גרייט זיך פארנעמען מיין אומעט און פרייד.
א חבר מיין גומער, איך טרוי דיר די אויגן —
זאפטט איין און באהאלטסט מינע סודות און רייד.

מיין גרום און מיין דאנק פאר אייך, מענטשן איר ווייטע!
געמאכט האט איר קלאר מיר דעם סוד פון פאפיר,
דעם סוד פונעם טינט — פונעם שווארצן אויף ווייסן,
דעם ווונדער פון ווארטליקן ביידנס באריר.

מיט צייכנס צו קאנען אויף אייביק פארשרייבן
די שורות פון לעבן און בשורות פון טויט,
און שפעטער פון ווערטער דעם טרויער פארטרעבן,
און פארעמען זיי, ווי פון מייגן דאס ברויט.

געזאַנג

מיין האַרץ — אין געזאַנג פון דער וועלט,
אין רימעס פון ימען און שטערן.
מיין האַרץ ווערט צעוואַרעמט, צעהעלט
אין שיינקייט פון זען און פון הערן.

מיין האַרץ — אין געוויין פון דער ערד —
אין איר צער, אין איר וויי, אין איר טרויער,
און אַט דאָס געוויין ווערט דערהערט
אין ליד, ווי אַ שטילער באַדויער.

ביי נאַכט

ביי נאַכט דאָס לעבן — איז אַן אַנדער לעבן.
די שטילקייט קריגט אַ שטימ, דער חושך — ליכט.
און אַלע מינים ווידמונגען-געוועבן
באווייזן זייער אמתדיק געזיכט.

און ווען די שאַטנס שטייגן פון די ווינקלען,
דאַן וויקלט אויף זיך גאַר אַן אַנדער וואָר.
די ברעקלעך שיין צעפלעמלען זיך און פינקלען —
שטאַפעטעלעך פון סודותדיקן דאַרט.

וועגן זיך

איך טראג אין זיך די קנוילן פון כאאסן,
און דאך, מיין וועג ליגט גלייך פאר מיר און קלאר;
פארוואנדלט שנאה, האסן און פארדראָסן
אין ליבשאפטן — ווי וואַלקנס אין קאָיאָר.

איך גיי מיין וועג פון אומעטן און פריידן,
צום קלאַנג פון ליד און פון אַנטפלעקטן וואַרט.
איך האָב געהערט די שמים פון מדבר ריידן,
געקושט זיך מיט די שטיינער פון אַן אַרט.

וואָס איז אַנטפלעקט פאַר איינעם בלויז — פאַר יענעם,
וואָס דורשט און פאַרשט אין זיך דאָס אייגן ליכט.
איך גיי דורך דעם גן-עדן און גיהנום
אַליין — די זון בלויז חתמעט מיין געזיכט.

א שטים

א שטים באגלייט מיך אויף די וועגן,
דאס קול פארוואנדלט זיך אין וואָרט
און פירט די טריט און טוט באוועגן
מיין שווערן גאנג פון אַרט צו אַרט.

די שטים איז שמיל, די שטים איז שמענדיק,
ווי דממה דקה זי באפעלט:
דו גיי צו הייכן, ריין און בלענדיק,
און שטייג אויף באַרג, וווּ אמת העלט.

מײַנע זעגלען

די בלעטעלעך, פארשריבענע בײַ נאכט —
זיי זײַנען ווײַסע זעגלען אויף מײַנע שיפן,
און ווען די שכנים שלאָפן, בין איך וואָך
און טראָג זיך איבער ימען, איבער טיפן.

די נאכט-שעהען מיך אײַלן אין געיעג.
איך הער די שטים פון שטילקײַטן געהײמע.
דורך היילן טונקעלע לײַכט-אויף מײַן וועג
פאַרבײַ די שמעט מיט שלאָפנדיקע היימען.

דורך אומבאַקאַנטע לענדער, דורך דער נאכט —
איך קום צום לױטערלאַנד פון די אופירן.
די זעגלען בלענדן. כ׳האַב פון דאַרט געבראַכט
דעם בלויען ווײַזער ווײַטער מיך צו פירן.

אויף וועגן

אלץ מער שיפועדיק עם ווערן מנינע וועגן.
מיך פירט צו הייך א קוים-דערקענטער שמעג.
די יונגע הירשן קומען מיר אנטקעגן
מיט הערנער אין די דורכגעלעכטע טעג.

מיין הארץ קלאפט האסטיקער, לויפט שנעלער.
מיין בליק צום ווינטן הימל איך דערקוויב.
און איך דערזע אלץ דורכזיכטיקער, העלער,
ווי דאס גערויש צעשפליטערט זיך אין שטויב.

שטילקייט

- רויטע מערן, שיסלען בלויען,
גרינסן אויף א ווייסן מיש.
פלינקע פינגער, שפיין רוע —
בונטע פארבן אין געמיש.
- וואסער שפרודלט אינעם גלאז —
דורשטיקן צו שמילן גרייט.
און דאס מיידעלע אין גראז
שווינגט : דער טאג פארגייט.

שפעטע נאַכט

שפעטע נאַכט. ווייט איז נאָך דער טאָג.
מענטשן מיה נאָך שלאָפן.
אָפן איז דער ספר. ס'וואַרט דער זאָג
פון אַן אָפגעפלוויגענע עפאָכע.

דער זאָג איז מיה, און וואַרט נאָך וואַרט
איך שעפ אָן פון די ברוגעמער פון חכמה.
מיפער אַלין איך גראַב צו אַ פאַרגעסן אַרט —
און איך דורשט אַלין ווייטער, און אַלין נאָך מער.

אין צארטקייט לעצמער שפרייטן זיך, ווי ווונדער, די מינוטן
און אין די אַנגסטן ציען זיך, ווי בלומען, ליכטע הענט.
אין שטילקייט זעט דער מענטש זײַן סוף, און גרייט זיך,
צו וויטקייט זיך אַוועקגעבן, צו בלויקייט און צו בלענד.
זוי אינגעדרייטע שלאַנגען ליגן אומבאַקאַנטע וועגן.
אין שטילקייט אַ באַרוטער ליגט דער מענטש —
פון אַלעמען שוין אַפגעשיידט, און אַלעמען פאַרגעבן —
באַהעפט זיך מיט דער אייביקייט, ווי זאַלץ מיט ליב פון
ברויט.

אַלץ רעדט צו מיר

אַלץ רעדט צו מיר. איך הער די שמים פון שטיינער און
פון ביימער,

איך הער דעם גרינעם ניגון פון א יעדן פעלד און וואלד.
איך הער דעם אַנקום פונעם וואַרט — פון טיפעניש געהיימער
שטייגט אויף דאָס וואַרט און פורעמט מיין געשטאַלט.

פאר זען די וועלט, פאר הערן אירע רעשן,
פאר זען אַ מאַג, אין לויטער אויסגעוואַשן,
פאר הערן פון די שמעט די מריט און קלאַנגען,
פאר גיין אַהין, וווּ כ'בין נאָך ניט געגאַנגען,
פאר אַטעמען די ריחות פון די ימען —
מיט אַלע שמערן זינג איך איצט צוזאַמען.

זינג, מיין ליד, וועגן מיר דעם אמת,
 זינג, מיין ליד, ווי ס'זינגט מיין הארץ,
 ווען איך שנייד עם און צענעם עם,
 ווי דער בליץ — דעם הימלשווארץ.

וויפל מאָל אין מינים אַ שורה
 כ'הער דאָס וויינען פון מיין קינד.
 ליד מינים, גורט זיך אָן מיט גבורה
 אין די פליגל — קעגן זויגמ.

מיט אייביקייט-טוונגען כ'קום אין באַריר,
מיט וואַסערן דינע, מיט ליכט פון די שטערן.
באַשעפער, באַשערט האַסט אַ ניצוץ אויך מיר —
אַ טיילכל, אַ שטויבל, פון וועלטן וואָס ווערן.

אין בלוט און געביין מינעם לעבט דער ניצוץ —
דיין ברכה פון שאַפן, פון זיין און פון ווערן.
באַגליקט האַסטו מיך מיטן בעסטן פון גוטס:
באַגרייפן, דערפילן, דערזען און דערהערן.

איך ברענג יעדע רגע צו דיר ווי אַ שבח
פאר זיין, און פאר זען, און פאר הערן — פאר לעבן.
אַ לויב פאר דיין טאָג און אַ לויב פאר דיין נאַכט —
פאר יעטוועדער רגע, וואָס איז מיר געגעבן.

אַן איין־און־איינציק וואָרט

פון אַן איין־און־איינציק וואָרט
ווערט אַ וואָלד מיט ווערטער געבאָרן, ווי אַ פֿאַרשפּאַרעטער
ווי פון אַן איינציקן קערנדל —
אַ פֿעלד מיט קאַרן.

ס'איז דאָס וואָרט, וואָס רירט־אויף
די פֿאַרבאָרגענע גרונטן. ווי אַ פֿאַרשפּאַרעטער
דאָס וואָרט געדינט און וואַקסט
פון די טיפּענישן, וואָס אונטן.

דאָס וואָרט הייבט־אויף די דרעמל־שיכטן,
דאָס וואָרט שנייט־אויף פון חושך געדיכטן,
דאָס געהיימע ווערט קלאָר פון דער וואָרט־באַרירונג —
און ס'צעפּראַלן זיך טירן מיט דימענט־קאַלירן.

דורך מיר

דורך מיר באהעפטן זיך די קלאנגען
און ווערטער קושן זיך דורך מיר.
די שורות זינגען אויס געזאנגען —
דורך מיר זיי קייטלען זיך אין שיר.

און וואָס געווען — באַקומט אַ תּיקוּן,
דורך מיר — עס לעבט אויף ווידער היינט,
און אלע אומגליקן און גליקן
ווערן, ווי געקעלטערט ווייזן.

פיר פאר טאָג

די זאכן מיר ארום באַקומען לשון :
דער טיש האָט מיט אַ שטומשפראַך זיך צערעדט.
די לעצמע שמערן ווערן אויסגעלאָשן
און יעדע רגע האָט אַן אַנדער ווערט.

און אַנדערש אויך דערזע איך איצט די זאכן —
אַ יעדע מיט אַנדערן באַטייט.
די מענטשן שלאָפן, נאָר די ווענט — זיי וואַכן
און היטן גיריק יעדן טראָפן צייט.

פֿאַרביי אַ בית-עולם

מען האָט זיי דאָ געלאָזט אין זייער טיפּן שלאָף
און אייביק אין די נאַכט — נישטאַ פּון איר קיין רעטונג.
דאָ גליווערט צייט, אָן אַנהייב, אָן אַ סוף
אויף זייערע מצבות — שטיינער-בעטן.

ווער ווייסט וואָסער אויסזען האָבן זיי געהאַט?
ווער קען די נעמען, אויסגעקריצטע אויף די שטיינער?
אָן אייביק שווייגן, און אַ חושך וואַכט
אויף די אין קברים שוין צעשטויבטע ביינער.

איך גיי פֿאַרביי, איך בלייב שטיין ביי דעם פּלויט.
איך קוק דורך דעם געפּלעכט פּון שוואַרצע גראַטעס.
אויף אייביק אָפּגעצוימט דאָ ליגט דער טויט,
די איינציקע ירושה פּון די טאַטעס.

פאַרשלונגען פון טויט

באהאַלטן פון זונשנין און מאַגליכט,
און ווייט פון אַ קלאַנגיקער וועלט —
כזוועל ליגן, אויף אייביק פאַרפאַלן,
אין גרינעם און ענדלאָזן פעלד.

אַ ליכטיקער פּרילינג וועט קומען,
אַ זומער וועט לויפן צעהעלט,
אין יעשען — דער ווינט וועט אויסברומען
זיין אַנזאָג פון ווינטער און קעלט.

און ווידער אַ פּרילינג וועט אויפשטיין
מיט בלומען — מיט בלוי און מיט רויט.
בלויז איך וועל פון קבר ניט אויפגיין,
נאָר בלייבן פאַרשלונגען פון טויט.

שטיל זאל זיין מיין אָוונט

שטיל זאל זיין מיין אָוונט אין די לאַנגע בלויע שאַטמג, וואָס זאַמלען זיך פאַר נאַכט דאָ אויף די פענצטער פון מיין היים.

מיט שלווה כ'גיי אַנטקעגן די תקנות און געבאַטן, איך פאַלג זיך יענע שטימע, וואָס קומט אָן צו מיר געהיים.

אין שטילקייט פון מיין אָוונט זאל אַ לעצטע, לעצטע תפילה פאַרגעבן אויך פאַר אַלע זינד, פון סאַמע אין דער פרי, און רחמים וועל איך בעטן בלויז מיט ווערטער-סודות שטילע און דאַנקען כ'וועל מיט זיי פאַר אַלע ווונדער פון ניט-הי.

שטיל זאל זיין מיין אָוונט. מיט שלווה-ליכט באַבלויטער, מיין נאַכט זאל צו מיר קומען מיט דיין צאַרטן וואָרט. און פאַר דעם לעבן מיניעם אין דער שיינקייט אַ פאַרטרויטע זאל ביישטיין מיר דער זכות אין הויכן אָרט.

איבערקרייץ

איך שטיי שוין ביי דעם איבערקרייץ פון וועגן:
פון וועלכע זייט וועט קומען די געפאר?
און אט — אין געפל קומט מיר אן אנטקעגן
מיין גורל. א, זיי גוט צו מיר, מיין גור!

די בענקשאפט-טייכן שטרעמען פאר די אויגן.
דער פלאם פון צער ברענט-ווערט-ניט-פארברענט.
עס האט מיך אָנגערירט דער רעגנבוין
און מיך געבענטשט מיט זעיונגען און בלענד.

צי שטיי איך איצטער פאר בראשית נייעם,
ביים אָנהייב פון אַ גרויסן ווייטן וועג?
איך וועל פון זון אַ ליכטיקייט אַנטלעיען —
עס זאל מיר חטייען ביז די לעצטע טעג.

זײַ גוט צו מיר

- ביסמ, לעבן, שלעכט געווען צו מיר. זײַ גוט צו מיר, אַ טויט,
און גיב מיר רו אין מיניע לעצטעסמע מינוטן.
די אויגן מיניע זײַנען מיד פון לייד און ניט פון פרייד —
פארטוליע מיך מיט בלויע שלייערן פון גוטן.
- זאל אַפשווימען אויף שטילע אַוונטיקע וואַסערן מיין שיף —
פון מיניע טרוקענע און האַרטע פעלדזן-וועגן.
מיין לעצטע רו צו מיר זאל קומען פון דער טיף,
געשטאַלטן פון די ליכסמע זאַלן אויפגיין מיר אַנטקעגן.

איך וועל דיר אומקערן

דין דופט, די פרישע, פון סאָמנאווע וועלדער,
דין ברויט דאָס אויפגעגעסענע, דין קארן —
מיט קערפער מינעם אומקערן איך וועל דיר,
מיין ערד, — קיין זאך וועט דיר ניט גיין פארלאָרן.

דין ליכט אין מינע טונקעלע צוויי אויגן,
דין רוף, וואָס הילכט און קלינגט אָפּ אין מיין קול —
איך וועל דיר, אָפגעמאַסטן, אָפגעוויגן,
צוריק אָפגעבן אין דעם לעצטן מאל.

איך בין אױעק צו זיך

איך בין אױעק צו זיך, אין מיין פולער שטילקייט —
אין טיפער שטילקייט — זיך אליין צו הערן,
און איינצוזאמלען פאר דער שפעטער מילדקייט
די יונגע יארן, מינע הייסע טרערן.

איך גיי איצט דורך די וועגן, פון לאנג שוין דורכגעגאנגען.
איך טראג זיך דורך די לענדער, וווּ איך האב געוואנדערט.
איך וועק אויף די אמאליקע געזאנגען —
דאכט זיך, ווי געווען, און דאך — ווי שרעקלעך אַנדערש!

געווען

געווען ביי די קוואלן פון גליק
און אויך דורך דעם אומגליק געגאנגען.
איצט מאך איך דעם וועג אויף צוריק —
צום בארגשפיץ פון מינע געזאנגען.

דארט ווינקען די פנימער בלוי —
פארשוונדענע ווונדער-געשמאלטן.
מיין אומגליק, ווי זילבער, ווערט גרוי
און ווערט אין די לידער באהאלטן.

אלץ העכער און העכער דער גאנג,
דעם אַטעם פאַרכאַפט דאָס געווימער.
אַט בין איך ביים קוואל פון געזאנג,
מיין ליבשאפט וועט בלייבן דער הימער.

שטילקייטן

פאראן א שטילקייט, וואָס שלאָפט און שטומט,
פאראן א שטילקייט, וואָס זינגט און ברומט.

פאראן א שטילקייט א פולע פון פרייד,
פאראן א שטילקייט מיט פולקייט פון רייד,
פאראן א שטילקייט, געטונקען אין טרערן,
א שטילקייט — קוים צו דערהערן.

פאראן א שטילקייט אין מעשים אין גרויסע,
פאראן א שטילקייט אין ווערטער און אותיות,
פאראן א שטילקייט אין וויי און אין לייד,
א שטילקייט — ביים אַנקום פון טויט.

פאראן א שטילקייט פון ערב געבאָרן,
א שטילקייט פאראן איז פון ווערן פארלאָרן — — —
א, שטילקייטן אַלע, נעמט מיך ארום
ביים סוף, ווען מיין צונג איז שוין שטום!

אַזוי פיל וואַרעמע ווערטער

אַזוי פיל וואַרעמע ווערטער
אין קאַלטע אויערן גערעדט.
אַזוי פיל פּרעמדע ערטער
מיט אייגענעם לעבן באַלעכט.

און לאַנג, אַזוי לאַנג געגאַנגען
אַליין אויפן ליכטיקן וועג,
מיט אַטעם אין מיניע געזאַנגען
געשטיגן אַליין אויף די טרעפּ.

דעם וואַרעמען אַטעם פון האַפּן
געהויכט אויף אַ פּראַסטיקער נאַכט,
און וועמען האַב איך דאַרט געטראָפּן?
ס'האַט קיינער אויף מיר ניט געוואַרט.

לידער מיינע

לידער מיינע! כ'האָב געדאַרפֿט אייך מוילען, הימל,
ווי מען היט אָן אויג אין קאַפּ.
איך האָב געדאַרפֿט, ווי פֿאַר אַ בייז געווימער,
הימל איך, מיין ווונדערגאַב.

לידער מיינע — עפֿאַס פֿון די פֿינען,
וואָס כ'בין דורכגעגאַנגען מאָג נאָך מאָג.
לידער מיינע, די ענווייס-וונינען,
פולע לאַגלען פֿאַר מיין פֿאַלק איך טראָג!

1969

פּייער־כּתב

געוועב פון מיין ליד

גאלדענע פעדעס פון יוגנט-חלומות,
גאלדענע זאנגען פון היימישער ערד,
בלויקייט פון שמילע פארבענקטע פארנאכטן,
גרינקייט און קילקייט פון רוסישן פעלד.

טונקעלער שיין פון די ליכטיקסטע אויגן,
אָפּקלאַנג פון ליבע, פון וואַרעמע רייד,
מאַטקייט און מידקייט פון אויגן פאַרמאַכטע,
שאַרף פון מיין מאַמעס פאַרנאַכטיקן קלייד —

וועבן און שפינען די פרייד און דעם טרויער,
זינגען אין שורות, אין טעג, אין די טריט.
ליכטיקע פרייד און מיין אומעט אין בלויען —
גאלדענע פעדעס אין וועב פון מיין ליד.

צוריק

איך בין צו דיר צוריקגעקומען,
מיין היים — פון ווייטער וועלט צוריק,
מיט פרעמדן ווינט ארומגענומען,
מיט ים אין מיין צעוויגטן בליק.

געקומען צו די שטילע וועלדער
און צו דעם קלארן שמאלן טייך.
די יונגע יארן איבער פעלדער
ליגן אויסגעלייגט נאך גלייך.

די ערד איז ריין פון אלע אשן
און ליב איז מיר א יעדנס בליק.
מיט ווייט און וויי ארומגעוואשן —
איך ווער א קינד צוריק.

געשטאַלטן

געשטאַלטן פון טאַטן און מאמען נאך פליסן —
א ליכט צו מיר שווימט פון דער מאמעס געזיכט.
פון טאַטן דערמאָגט זיך אַ ריח פון ניסן —
פון ערד מיט געפרוירענעם טוי שוין דערקוויקט.

כ'האַב ליב יעדעס גרעזל, פון בלומען — די בלויע,
וואָס בלאַנדזשען אַרום צווישן קאַרן און פעלד.
נאָר זע איך די אויגן פון זיידן אין טרויער —
פאַרשמעלט ווערט מיט חושך. מיין קינדערשע וועלט.

ווער ?

ווער וועט אייך קלינגען אין זילבערן גלעקעלע ?
ווער וועט אייך אַנזאָגן : לעבן איז גוט ?
ווער וועט די פחדים אַפּווענדן, די שרעקיקע,
ווער וועט אויף ס'ניי אייך באַלאַדן מיט מוט ?

ווער וועט די האַפּענונג ווידער דערמינמערן ?
ווער וועט אייך געבן דעם גלויבן אין זיך ?
ווער וועט אייך זוניקייט ברענגען דורך ווינמערן ?
ווער וועט דורך הושך דערמאַנען דאָס ליכט ?

מיין פאָטער

הויך און שלאַנק.
טונקעלע אויגן.
דורך שוואַרץ צו בלוי
ליבע קוקט אויף מיר.
גאַלדענע רעמלעך,
ליכטיקע רעגנבויגנס,
א פאַפיראַס צעפינקלט זיך אין מיר.

טונקעלע פינגער גלעטן,
טונקעלע אויגן שמייכלען,
דורך גלאַז און רעגנבויגן
ליבע קוקט אויף מיר.

ער שמרעקט צו מיר די הענט,
און אויפגעהויבן —
העכער כ'בין פון אַלע
אין אויסשניט פון דער מיר.

מיין מאמע

שוין דרייצן יאר אוועק, און כ'פארמאג נאך ניט דאס ווארט,
דין געשמאלט, דין לעבן צו באמאלן.
איך נישטער אין מיין לשון, איך זוך אין יעדן יאר
א ליד פאר דיר... צום בארג ווי קאנען דען דערהויבן זיך
די טאלן?

איך זע די אויגן דינע, זייער טונקל-ברוינעם טיף,
די ליכשאפט, וואס פלעגט מיך אויף אלע מינע וועגן פירן.
איך גיי ארום. איך לעב. פון דיר דין בלוט בין איך,
מיין מארך און מיין געביין נאך הינט דין אטעם שפירן.

אין מינע רייד דערהער איך איצט דין קול,
און אין מיין שורה שווימט ארויס דין ניגון.
נאך וואקסט אין מיר דין יעדעס ווארט וואס האסט א מאל
פארזאגט אן קלאנג — דאס ווארט, וואס דו האסט
אויסגעשוויגן.

דער מאַמעס טויט

די שמומע שאַטנס זיינען אָנגעקומען,
צעטראָטן אונדזער גליק מיט טויבע טריט,
מיט לאַנגע הענט די מאַמע אָנגענומען —
מיט הענט, וואָס ברענגען קיין מאַל ניט צוריק.

דער פיבער האָט געשמילט אין אירע גלידער.
די מאַמע האָט געזוכט אַרום איר בעט:
„האַסט ליכט?“ — האָט זי געפרעגט, און ווי פון סידור,
געזאָגט דאָס לעצטע גוססדיק געבעט.

דער טאָג האָט ווייטער תמוזדיק געזונגען,
די וואַרעמקייט געשמראָמט האָט דורך דער שויב,
און אויף איר מויל די תפילה איז פאַרגאַנגען,
ווי אויף אַ וועלקנדיקער בלום — דער טוי.

אין ווייסן

דיינע ליכטיקע אויגן פארלאשן,
דיינע הארציקע ווערטער פארשמילט.
א ווייסע שיין האט פארגאסן
און אין שווייגן דיך אינגעהילט.

און ווייס איז דאס ליכט פון פרימארגן,
און ווייסע — די טרערן פון ליכט,
און ווייסע די ווערטער פארזארגטע
ביים נייען די ליוונט אויף גיך.

א ווייסער דער טאג איז צעצויגן,
מיט ווייסע לאנגמייליקע טריט.
אין ווייסן, אריבערגעבויגן —
דער טויט אינעם ווייסן דיך היט.

שלאַפן-גיין

מאַמע, מוז איך גיין שוין שלאַפן?
איז שוין מאַקע ווידער נאַכט?
ווי זשע איז דער מאַג אַנטלאַפן?
צי מען האָט אים אומגעבראַכט?

יא, עס צינדן זיך די שמערן
הינטער מיר, אין הימל, ווייט.
מאַמע, באַלד וועל איך דערהערן,
ווי עס פלייט, פאַרפלייט די צייט.

מאַמע, וועסטו ווידער זינגען
מיר דאָס ליד פון קינדער-שלאַף?
זילבער-גלעקלעך וועלן קלינגען
נאַכן פאַסטעך מיט די שאַף.

איך וועל ווידער ציילן שמערן,
ביז איך וועל נאָר זיין נאָך וואָך
און דערנאָך אַנטשלאַפן ווערן
אויף אַ לאַנגער נאַכט.

און דערנאָך אַנטשלאַפן ווערן
אויף אַ לאַנגער נאַכט.

אַרעמע זונטיקס

א יידישע שטאַט. א לעבן פון נויט און געראַנגל.
עס ציען זיך סטעזשקעס פון דאַנען צום וועג פון דער וועלט.
איך זע נאך די מענטשן, וואָס לעבן אין שטענדיקן מאַנגל,
די מענטשן, וואָס שטרעקן די האַנט נאָך אַ גראַשן —
דאָס הייסט בײַ זיי געלט.

עס ציען זיך אַרעמע לײַט — נאָך איצטער זע איך
די געזיכטער

פון אַלטע געבוֹיגענע מענער, פון פרויען מיט קינד
בײַ דער ברוסט.

איך הער נאָך די דומפיקע שטימען, וואָס ווערן פון בעטלען
געדיכטער,

און רײַסן זיך איבער און ווערן דערשטיקט פון אַ הוסט.

די פרויען — געהילטע אין שמאַטעס פאַרברוינטע און אַלטע.
דער ריח פון שימל געמישט איז מיטן ריח פון פראַסט.
די אויגן, אין אומעט און טונקעלע טיכלעך באַהאַלטן,
מיך דרינגען אַדורך — און איך זע ניט אין זיי קיין
פאַרדראָס.

און איינע פון זיי איז אַ שמומע — זי ווייסט ניט צו בעטן
און שרײַען.

איר פנים איז געל. פון איר האַלדז זיך דערטראַגט אַ געברום.

איר מויל איז אַן ציינער. די ליפן אויף שנעל עפעס קײַנען.

„דער אייבערשטער האַט איר דאָס לשון פאַרשלאָסן“ —

זאָגט עמעצער פרום.

די זונטיקס פארפולטע מיט טיילן צו מענטשן נדבות.
זיי ציען אדורך אונדזער שטוב און איך הער נאך די רייד.
איך הער די געשרייען און קללות און אויך זייער לויבן
און ברכות,
איך זע, ווי זיי לייגן אריין אין די טארבעס דאס ברויט.

זיי גייען אוועק ווען דער טאג איז צו ענד. א מאָל
אין פארנאכטן
פארבלאנדזשען נאך עטלעכע אַרעמע מענטשן פארשמאכט.
זיי האָבן פארשפעטיקט? די היימען פארגעסן? די בליקן
פארטרעכטע
מיט אומרו און שרעק ווערן פול און דער לוייער ארום זיי
דערוואַכט.

דער פחד פון זייער שוואַרצאָפּל איצט טונקלט בני מיר
אין די אויגן.
מיט אַרעמען ברוין ווערט פארגאַסן דאָס בלוט פון מיין האַרץ.
דורך צענדליקער יאָרן, וואָס זינגען זינט דאָן שוין
פארפלויען —
בני דרום-זון דאָ בליט נאָך אַלץ זייער טיף-טיפער שוואַרץ.

פוסט און לער

פון דארט דערטראַגט זיך ניט קיין אַפגלאַנץ פון אַ שאַטן,
קיין אַפהילך פון אַ קלאַנג.
טאַטע מיַנער! דו האַסט געזאָגט „ומצילנו מידם“
אין פּסחדיקן נוסח און געזאָנג.

און דאָ — די וועלט איז פּרַיַ פאַר אונדז, נאָר דאַכט זיך,
אַז אַלע גאַסן זיַנען פּוסט און לער.
מיַן קאַפּ אין אַלע ווענט פון שטאַט איך האַק זיך,
מיַן האַרץ — פון אַלע שטיַינער זיַנען שווער.

איך בין געבליבן לעבן, און דער שטורעם
אוועק פון מיר איז אַן אַ זייט.
איך לעב, נאָר אויסגעליידיקט איז מיַן פּורעם;
איך לעב, נאָר טויט איז אַליץ מיט זיי דאַרט ווייט.

קין קומט

באשעפער,
פאר וואס האסטו קינען פארהיט
און אים אפגעצייכנט
און איבערגעלאזט אויף אייביק?

אט גייט ער,
מיט מאַרדלוסט אויף זיין מאַרדע,
מיט ביקס און שווערד
און מיט באַמבע אין די פויסטן.

ער קומט,
ער קומט צום לעצטן אומקום,
ער קומט פארניכטן דיין שאַפונג,
ער קומט די ליכטיקייט פארלעשן —
אויף אייביק.

ווי ביאליסטאק *

ווי ביאליסטאק וועט ברענען כאַלד בערלין,
ווי בריסק און ווילנע — רויכערן וועט מינכען,
און דײַטשן — אַן אַ ציל, ווי הפקר-הינט
און שמשורעס, וועלן בלאַנדזשען צווישן חורבות.

אויף זייער לאַנד פון מאַכט און בלומ-גענום
אַן אויפהער וועלן טויטגעפארן לוייערן.
בנים אומקום וועט ניט זײַן פאַר זיי קיין זכות,
און פאַלן וועלן פעסטונג-ווענט און מויערן.

„איך גיי היינט איבער לענדער, משפּט פעלקער.
איך צייל די מעשים, און איך וועג און מעסט.
צוליב די שולדיקע אויך לײַדן די גערעכטע —
און אויך די פייגעלעך אין זייער נעסט“.

אזוי הייסט מיך אַ קול באַפעלן, זאָגן :
„פאַרשרײַב דעם פּולן חשבון פאַר דער טאַט.
די ערד וועט זיי ניט האַלטן און ניט טראַגן
ביז די נקמה זײַן וועט פּול און זאַט“.

* פאַרעפנטלעכט דעם 19טן סעפטעמבער 1941 אין „קאַליפּאָרניער
ייִדישע שטימע“. אין יענע טעג האָט דאָס ליד געקלונגען ווי אַ נבואה.
(באַמ. פון רעדאַקטאָר)

פֿייער־פנים

פאר מאָג האָב איך געזען זײַן פֿייער־פנים אויף אַ פֿרוכ
און פאר זײַן בלענד האָב איך מיט ביידע הענט פארשמעלט
די אויגן.
די אויפגעשמאַנענע פון קברים און די לעבעדיק־באַגראָבענע
פון גרוב
זײַנען איבער די בלויקייטן. אין דער הויך, אַנטקעגן אים
געפלוּיגן.

און גאָר באַזונדער דאָרט, אין סאַמע מזרח פון דער וועלט,
זײַנען די ייִדישע קינדערלעך, ווי לעבעדיקע, פאר אים
געשמאַנען.
צוויי פליגל בלויליכט האָבן אין די הייכן אויפגעהעלט
און אַינגעשמילט די פלאַקער־פֿייער־פלאַמען — ניט
פון דאַנען.

און מזרחדיקער נאָך האָט געפירט אַ וועג —
פון דאָרטן האָבן צו די קינדערלעך געבויגן
אַברהם, יצחק, יעקב. — מיטן האַלדז צום חלף
אויסגעשטרעקט,
אַברהם און יעקב — מיט זעונגען אין די פארטרערטע אויגן.

געווען אין זייער שפאָן איז: פלי, געפאָך און שנעל געאַניל,
געווען איז אין דעם גאַנג אַ שפאַנונג ניט פון דאַנען,
און געשמרעק פון גוף, און יעדער שפּרײַז — אַ מייל,
און ליבשאַפט, און טרויער, און ווייטיק פון דערמאַנען.

זיי האבן דורך מרחקים צו די פארברענטע קינדערלעך
געאנילט.

די קינדערלעך, ארומגעהילטע מיט בלויוואַלקנס, ווי
מיט פליגל,

האַבן דערפילט, ווי די אַבות קומען אָן פון ווייט
און אַ געזאַנג געזונגען — די ריינע שירה פונעם קינדער-וויגל.

און העכער, העכער נאָך, ביים העכסטן פונקט פון וועלט,
איז דאָס פֿייער-פנים מיט די פרובים אויפגעשטיגן.
די קינדערלעך-געשטאַלטן און די אַבות האַבן
אויפגעהעלט —
דאָס פֿייער-פנים און די פרובים האַבן אַלץ געשוויגן.

נאָר פּלוצים האָט אַ ווייטער היטער איבער וואַלקנס זיך
ציעיאַגט,

און אַ מוטער-געשטאַלט האָט מיט אַ וואַלקנשווערד
אויפגעפּאַכעט.

געווען איז עס איבערן אַקעצן, אין פּריסטן, ליכטיקסטן
פּאַרטאַג,

מינע אויגן האַבן עס געזען, און אַ שטורעמווינט האָט
איבער מיר געאַטעמט.

ווי די אַקעצן-וואַסערן האַבן געשוימט און געיאַגט — האָב
איך צוגעקוקט,

און ווי אין דרום-זייט זינען חיות הייליקע געשטאַנען,
געמאַגט, געציטערט, געברומט און זיך געבוקט
צו דעם פֿייער-פנים איבער די פרובים, איבער דער ערד
און איבער אַלע אַקעצנען.

דערזען

כ'האב דערזען פון דער שכינה די טרערן,
ווען ער הערט פון דער וועלט דאס געוויין.
מיט די טויען אויף גאלדענע שטערן
איצט וויינט פביכול אליין.

און די ביימער, די גראָזן — ניט שלאָפן —
אויך זיי וויינען, אויך זיי זינגען וואָך.
און דאָס בלאַט אינעם ספר איז אָפן
און פאַרשריבט אַלץ בני מאַג און בני נאָכט.

שניי

שניי אויף ביימער, שניי אויף שטיבער.
ווייסער בלענד. די הימלען גרא.
איצמער טראג איך זיך אריבער
צו מיין שטאָט, וואָס איז ניטאָ.

טיפע שמילקייטן זיך שפרייטן
און קיין קול פון דאָרט ניטאָ.
איבער פעלדער ניט-פארזייטע
שוואַרצט אַ שנאָבלדיקע קראָ.

קברים. די מיליאָנען ליגן —
ווער באַהאַלטן און ווער ניט.
ווינטן וואָיען און פאַרוויגן
אַלע אַשן מיט איין ליד.

פֿייער־כתב

מייגע נאָענטסטע אין טרעבלינקע — לזכרון

דער הושך האָט געטראָגן מיט שנעלקייט אומגעהייער
אַן אָפּגעריסן בלאַט, אַ בלאַט פון פלאַקער־פֿייער.

דאָס בלאַט האָט ניט קיין אותיות, גאַרנישט אויפגעשריבן,
נאָר טיפּער, גרויסער זינען איז אויף אים פאַרבליבן.

דאָס בלאַט פליט אין דער הויך, ברידערט זיך מיט וואַלקנס,
זיין גלױענדיקער רויט האָט דעם הושך אויפגעשפּאַלטן.

ווער איז דאָס רויטע בלאַט, וואָס פליט אין הויכע רוימען? —
אַ שטיק פֿייער אין דער נאַכט, פון טרעבלינקער קוימען?

אַ תּורה־פאַרמעט אפשר? צי פלאַמען פון מגילות?
אַ טייל פון די פּנקסים פון פאַרטיליקטע קהילות?

דאָס בלאַט פליט אויף אַ וואַלקן, צינדט אים און פליט ווייטער,
לאַזט איבער נאָך זיך אַשן, שיריים פונעם שניטער.

אַ קול הייבט אָן זיך וועקן, די שטים שמינגט הויך און רעדט —
דורך הושך, דורך שטחים, איבער ימים, שטעט:

„דאָס בלאַט ווערט אָפּגעהיט, פאַרויגלט און באַהאַלטן —
מיט אים כּיוועל פעלקער שטראַפּן, ווי מיט די לוחות אַלטע.

„א השבון איז דאָס פאַר פאַרברענטע גופים, ספרים,
און מאַנען כ'וועל פאַר אליין, פאַר אלע ברידער-קברים,

„און אויך פאַר די, וואָס מ'האַט אַן שפּור פאַרברענט,
פאַרשניטן —
וועל איך דאָס פּתּב פּון פּייער אין אייביקייט פאַרהיטן.“ — —

דאָס בלאַט האָט דורכגעפלאַקערט און זיך אויסגעלאָשן,
נאָר געבליבן איז די שטים פּון פּייער-לשון.

צו פאָרז

1

אין שווערן צער פארזונקען — איך זע דרך איצט, פאָרז.
דו האָסט זוי טויזנט בינשמאָקן גערוישט,
פון פרי פאר טאָג ביז שפעטסטן שפעט,
מיט קלאַנג, מיט ליד, מיט מי,
מיט שטימעס פון מיליאָנען מענטשן
אין אלע שפראַכן פון דער וועלט,
מיט שכל פון ליבשאַפט,
מיט שמאָלץ פון פריי זיין.

מיט ליכטן וויין, מיט קלוגן וואָרט און שמייכל,
מיט גוטן האַרץ און פריינדשאַפט,
מיט ברודערשאַפט און גלייכהייט. —
פאר קעמפער פון די פרעמדע לענדער
ביסט מוטערלאַנד געוואָרן,
געגעבן זיי אַ דאָך און שטילקייט.

אַזאַ איך זע דרך איצט, פאָרז —
מיט אויגן פון מיין פריער יוגנט.
איך האָב ביי קוואַלן פון דיין וויסן
מיין דורשט געשמילט.
איך פיל נאָך איצט דיין הייסן אַטעם;
איך זע דיין טיפן הימל,
די פניערן פון דינע אַניון-גיסערייען;

איך הער דעם זשום פון דינע פאבריקן —
פון שפינרעדער און וועבשמולן,
וואָס וועבן לינוומן און זינדנס,
געוואַנטן און סאַטין-דע-ליאַן,
דעם טיפּסטן שוואַרצן סאַמעט
און ליכטן דורכזיכטיקן וואַל
פאַר די גראַציעזע פרויען-קערפערס
פון אַלע לענדער —
כאַטש קנאַפּ און קאַרג געווען דער לויז איז
פאַר דינע אַרבעטסזין-און-טעכטער.

איך זע די יונגע טרוימער פון מאַנסאַרדעס.
זיי האָבן דיך באַזונגען,
געמעלן דיר געשענקט,
און זייער ליכשאַפט אויסגעפורעמט —
אין וואַרט, אין פאַרב, אין שטיין.

פּרייהייט, ברידערלעכקייט, גלייכהייט —
דאַס האַסטו מיטן בלוט פון דינע זין און טעכטער
אויף דיין פאַן פאַרשריבן
און פאַר דער גאַנצער וועלט מיט שטאַלץ געטראָגן.
געלויכטן האָבן אַט די ווערטער —
דריי דימענטן אין אונדזער נאַכט.

2

פאַראיינוואַסט ביסטו איצטער צווישן שמעט,
פאַרשעמט דיין קאַפּ דער שטאַלצער.

פון דיניע שפיצן ווייעט איצט
די סוואסטיקע פארשאַלטענע,
דער צייכן פון פארקנעכטונג און פון טרויער.
דער שונא האָט אים צוגעטשעפעט
צו דיין האַלדז, דעם ניט-דערשאַכטענעם —
צום איינפֿל-טורעם.

דער טראַט פון שונאס שטיוול
אויף דיניע גאַסן, פאַריז,
גייט דורך אונדזער אַטעם, אונדזער האַרץ.
אין רויכן פון דיין חורבן
אונדזער קול זיך שטיקט.
אין אַנגסט דערהייבן מיר דעם בליק,
מיר זאַמלען אויף דעם לעצטן גלויבן
און דאַס געהער מיר שפּיזן אָן —
צום אַנקום פון באַפּרײַער.
פאַריז,
דער שונא האָט דיך ניט פאַרבּרענט,
נאָר אַנגעצונדן.

כימערעס פון נאַטראַם
איצט שפּאַצירן אין מיטן מאַגליכט
אויף דיניע טראַטואַרן.
זיי שמייכלען וויסט, זיי לאַכן
אין פנים פון דיניע קינדער,
וואָס זײַנען, אונטערדריקטע,
אונטערטעניק ניט געוואָרן.
ביסט איצט אַליין ווי קוואַזימאָדאָ,

און שווער איז פאר דער גאנצער וועלט,
וואס קאן אן פרייהייט גארניט לעבן —
דער שווערער הארב,
דער יאך אויף דינע אקסלען.

3

איצט,

ווען ביסט צו שאנד און שפאט געווארן,
פארמאגסטו דאך א בוים, א שטיקל שאטן,
א פליסטער פון א נאכט —
די גוטסקייט פון דיין ערד —
די ברידער-שוועסטער מינע צו פארהילן,
א ביסל שלאף זיי געבן,
און פוחות נייע צום פרימארגן
פון טאג דעם שווארצן,
ווי דאס געוויסן פון דעם שונא דינעם,
און פון מינעם —
דעם פילגעפרוואטן.

ווי איז דער אַנזאָגער פון טרייסט,
אז קומען וועט דער טאג פון פאלק דערוואכטן,
אז קומען וועט דער טאג פון צארן?
ווי זענען די גערעכטע, די באַפֿרייער?

די שוועסטער שפאניע קוקט דיר אין די אויגן.
פון פוילן און פון טשעכיע
דערשטיקטע שטימעס רייסן זיך צו דינע אויערן:
שטיי אויף!
און הערשל גרינשפאנס קול
זאגט-אן דער וועלט:
עס גייט די גבורה פון זיין פאלק,
פון אונטער חורבן וואקסט דער האס —
און קומען וועט דער מאנער!

פון שמעט, פארוויסמע אינעם פייער,
וועט אויפשטיין,
איך הער שוין זינע טריט,
וועט אויפשטיין אונדזער אלעמענעם באפרייער.

הער זיך איין

הער זיך איין אין דער שטילקייט.
דו הערסט ? וואָס קאַנסטו דערהערן ?
די שטומקייט, די שטילקייט פון שמיין און פון שמערן.

וואָס קאַנסטו דערהערן ?
די שטומקייט, די שטילקייט פון יענער זייט ערד.
דאָס בלוט ווערט פאַרגאַסן,
פסדר פאַרגאַסן עס ווערט.

17טן אפריל 1944

מלחמה

צום פעלד וועט דער זון מער ניט קומען.
פון זאנגען געוואָרן איז שטרוי.
עס וויאָנען שוין האַרבסטיקע בלומען.
דער הימל פאַרוויינט איז און גרוי.

עס פייקלען די טראַפנס פון רעגן
דעם ריטעם פון טרויער-געזאַנג.
די מאַמע וויל לויפן אַנטקעגן:
ס'איז אפשר דער זון מיט זיין גאַנג?

און אַפענע טירן פון שנייער,
און פרוכטן זיך רויטלען צו זאַט.
דער ווינט האַט אַ ווייל זיך פאַרטניעט.
צו דר'ערד פאַלט אין שטילקייט אַ בלאַט.

די בלויסטע נאכט

די בלויסטע נאכט האט יענעם פלאקער ניט פארלאָשן.
די טיפסטע שטילקייט האט יענע שטימען ניט באהאלטן.
די ערד באקומען האט אַ נייעם לשון
און נייעם ליכט — פון העלדישע געשמאלטן.

מאַמע און קינד

אין שפעטע פאַרנאַכטיקע רוימען
די יידישע מאַמע פון פינער
אין גרויע פאַראַשיקטע זוימען —
זיך ציט צו איר זונעלע טייערם.

איר זונעלע שווימט אין די הייכן
און וויל צו דער מאַמען גענענען.
זיי ביידע — אין וואַלקנס און רויכן —
אין פאַרלאַשענע הימלען נאָך ברענען.

דאָס צעריסענע ספר

זכור את אשר עשה לך עמלק

איך האָב געזען אַ צעריסענעם ספר,
די שורות, די אותיות צעבראַכן.
די שונאים האָבן געשענדט דעם ספר
פון יאַרן, פון טעג און פון וואַכן.

דער פאַרמעט געווען איז צעריסן,
די שוואַרצקייט פון שריפט האָט געשיילט זיך.
ס'האָט די שנאה פון מענטש איינגעביסן
די איינציקייט, זי צעברעקלט, צעטיילט זי.

איז צעריסן דאָס ספר געלעגן.
זיין פאַרמעט האָט געשמראַלט און געהעלט.
און אותיות און שורות — גלייך וועגן —
האָבן געפירט צו גאַנצקייט פון וועלט.

איך שׂעם זיך

איך שׂעם זיך פאר מיניע פיר ווענט,
איך שׂעם זיך, וואָס מיין נאַמען איז מענטש,
פארן ברויט אין מיין גומען און שלונג,
פאר יעדן זוף וואַסער און טרונק —
און אויך פאר דעם וואַרט אויף מיין צונג.

איך שׂעם זיך פאר מיין וואַרעמער שמוב,
איך שׂעם זיך פאר מיין דאָך און מיין שוין,
איך שׂעם זיך פאר מיין טאַג און מיין נאַכט,
איך שׂעם זיך פאר מיין זיכערן טראַט —
איך שׂעם זיך, ווייל ס'איז חרוב מיין שטאַט.

איך בעט בני דער ערד : אַ, זיי צו זיי גומ,
איך בעט בני דער זון : גיב זיי ליכט אַ מינוט,
איך בעט בני דער נאַכט : זיי ניט צו קאַלט
און ברענג צו זיי שלאָף, פון געפאַר זיי באַהאַלט,
איך בעט דעם פרימאַרגן : מיט שנעלקייט דו פלי
און ברענג זיי אַ בשורה באַלד אין דער פרי.

אין מיטן וועלט

אין מיטן וועלט. און ברייט דער קרניז דערווייל.
און אפן ליגט דער ווייטער האַריוואַנט.
די שעהען ווערן שפעט, פארלאַנגזאַמט — מיין געאַייל.
דער זייגער ציילט און ציילט — די רעכענונגען מאַנט.

כ'שטיי אויף פאַרפרי ביים אויפהייב פונעם טאַג.
די רגעס פונעם נאַכט-חושך איך צייל.
איך הער דעם נייעם ניגון נאַכן חורבן-קלאַג
און צו דער ווונד איך זאַג : פאַרגעס ניט, נאַר פאַרהייל !

1965 אפריל 29

די וועלט איז ווידער וויסט און לער,
אין אלע ווינקלען וואנדערט קין ;
דער אַקעאָן — איין גרויסע טרער,
אין האַריוואָנטן הערשט דער אַין.

און קיין מנוחה איז נישטאָ,
דאָס בלוט פאַרפלייצט די קאַנטינענטן. —
עס גייט די שפּעטסטע, צוועלפטע שעה.
פאַרנעמט זי און דערקענט זי !

22סטן אַקטאָבער 1967

ע ת י ד ו ת

קיין צווייטן מכול ברענגט ניט דער באשעפער.
פביכול מיט זיין חסד האלט דאס ווארט.
די וועלט פארזיכערט איז אויף דורות שפעטער.
ער האט דעם מענטש אַ סוד בלויז אויסגעבאָרגט.

דעם פייער-מכול ברענגען וועט די מענטשהייט.
דער ערשמער אויפרייס הענגט שוין ווי אַ שוואַם.
דער זעלבער מענטש, וואָס פליט צום רוים מיט בענקשאַפט,
פארזינקען וועט די ערד אין טיפן תהום.

1969 יאנואר 28סטן

צ פ ת

איך האָב דײַך קײן מאָל נײַט געזען פאַר די אױגן,
דאָך זע איך דײַך אַזױ קלאַר דורך די װײַטן.
ביסט מיט לעגענדע און ליכשאַפט פאַרצױגן
פון אוראַלטע, גרײַזגרויע צײַטן.

צװישן ישראָל-שמעט שטײסטו באַזונדער,
דערהױבן, אין לױטערער בלױקײט.
זעסט אױס, װײַ אַ נײַטערדישער װונדער —
װײַ חלום און װאַר און פאַרטרוימקײט.

גאַט האָט צוגעזאָגט

לכבוד הנשיא ר' זלמן שור

גאַט האָט צוגעזאָגט אַברהמען אונדזער לאַנד,
גאַט האָט צוגעזאָגט אַברהמען אונדזער לאַנד.
גאַט האָט צוגעזאָגט אַברהמען,
זיינע קינדער,

זיין זאַמען —
גאַט האָט צוגעזאָגט אַברהמען אונדזער לאַנד.

גאַט האָט יצחקן געשווירן אונדזער לאַנד,
גאַט האָט יצחקן געשווירן אונדזער לאַנד,
גאַט האָט יצחקן פאַרשפּראַכן
און זיין שבועה ניט געבראַכן —
גאַט האָט יצחקן
געשווירן אונדזער לאַנד.

גאַט האָט יעקבן פאַרזיכערט אונדזער לאַנד,
גאַט האָט יעקבן פאַרזיכערט אונדזער לאַנד,
אז אין דעם לאַנד וועלן מיר ווערן
פיל ווי זאַמד און ווי שטערן —
גאַט האָט יעקבן
פאַרזיכערט אונדזער לאַנד.

אברהמס קינדער וועלן קומען אין דעם לאַנד,
יצחקס קינדער וועלן זיצן אין דעם לאַנד,
יעקבס קינדער וועלן זיך מערן אין דעם לאַנד,
אין אונדזער לאַנד ארץ-ישראל —
אין דעם געגארטן,
אין דעם צוגעזאָגטן לאַנד.

קול ישראל

אויף פרעמדער ערד מאַנצן אונדזערע זין און טעכטער
אונטער די קלאַנגען פון פרעמדער מוזיק,
נאָר ניט פאַרשמילט איז דאָס קול פון אייביקן וועכטער:
— קינדער, ישראל וואַרט, קומט צו ישראל צוריק!

מיט אַ מאָל ווערן אָפּגעטאָן די פרעמדע קלאַנגען;
עס שווימט אָן די ווינטע און אַלטע מוזיק
און לעבעדיק ווערן ישראלס געזאַנגען,
ווען ס'קומען די ייִדישע קינדער צוריק.

זיי קומען דורך בערג, און דורך ימען — אויף שיפן.
זיי גייען פון מדבר, זיי פליען דורך לופט.
זיי שפּאַנען אַריבער די תּהוֹמיקסטע טיפּן.
זיי קומען — זייל דאָס קול פון ישראל זיי רופּט.

1949

1. ביי ליעסינס שרייבטיש

צו דער פערטער יארצייט פון א. ליעסין

דאָס בינמל בויגנס פון דיין נימ פארשריבענעם פאפיר מיט מיניע לעבעדיקע פינגער איך באַריר. איך פיל אין זיי אַ ווייטיק און פארדראָם: פאַר וואָס ביסטו אַוועק פון אַט דעם טיש, פאַר וואָס?

ווייל איך דערזע אין שטול דיר, בני דיין טיש, דער גזר פון דיין פארגאנג ווערט אַפגעווישט. און טראַציק הייבסטו ווידער אויף דיין פען — ווי דאָס געשעענע וואַלט נימ געשען.

אַט שטייסטו אויף. דו גלייכסט זיך אויס. מיט פעסטע טריט דו גייסט אַרויס פון הויז. דו שפאַנסט אַוועק דורך ווינט, דורך נאַכט, דורך קעלט, און דו באַפעלסט: זאַל ליכטיק זיין די וועלט.

און ווען אין ליכט שטייט אויף די מאַרגן-שעה — דערזע איך: ביסט אַוועק, ביסט מער ניטאַ. איך שטיי נאָך אַלץ פאַרציטערט בני דיין טיש — דיין שורה ווערט מיט ווייסקייט אויסגעמישט.

2. אַ חלום

אַ חלום: אַט באַלד וועסטו קומען,
וועסטו שטעלן אויף שוועל דינגע טריט,
וועט טריפן מיט פרייד פון דיין גומען —
אַ חלום? און אפשר גאָר ניט?

און פול ווערן וועט אין די ווינקלען.
מיט פרוכט וועסטו באַשטעלן דעם טיש.
דיין בליק וועט זיך ווידער צעפינקלען,
דיין ליד וועט זיין קוואַליק און פריש.

און מיר וועלן זיצן און הערן,
זיך פרייען מיט דיר: דו ביסט דאָ!
די נאַכט וועט אונדז ליכטיקער ווערן
אין אַט דער געהלומטער שעה.

נאוועמבער 1942

ביי אַ לוויה

לזכרון פון אַנאַ מאַרגאַלין

דיןן בלענדיק-וויסער פנים אין דעם שוואַרצן אַרון —
אַ, לעבעדיקער מענטש, וואָס איז פון דיר געוואָרן?
אין לעצטער שווינגעניש די ווערטער שטילע
פון לידער און פון „מלא רחמים“-תפילה.

מען פאַרט פאַרכני די עוועניוס און גאַסן.
עס קלאָרן זיך די ליבשאַפטן דורך האַסן.
און אַט — דער בית-החיים. רייען נעמען.
און נאָך אַ מענטש מיט שערבלעך אויף די ברעמען.

פאַמעלעך שווימט צום אַרט דער שוואַרצער אַרון.
צום לעצטן מאָל — אין זומערטאָג דעם קלאָרן.
קבר-זאַמדין — און די שוואַרצע מיטה.
דאַרט ליגט די דיכטערין פון בריסק דליטא.

עס שפּרייטן זיך די ווייטע פרעמדע הימלען,
און אַלע ווערטער אינעם טרויער דרימלען,
נאָר אין דעם גליווער פון מצבה-שטיינער —
פון די באַגלייטער ווערט פאַרשטיינערט איינער.

צו עדנאָ סענט ווינסענט מילעי

זי איז שטיל אַוועק. רוען אירע הענט איצט פרידלעך.
זיי האָבן זיך געמיט טעג און נעכט, ביז לעצטסטער מינוט.
מיט וואָרט פאַרבונדן, האָסטו, עדנאַ, אומדערמידלעך
געשליפן די זילבן, ביז דער פּאַעט אין דיר האָט
אויסגערופן : גוט !

אַליין, ווי אויף אַ וויספע, מיט ווייטקייטן פאַרבונדן,
האַסטו, ווי אַ באַרוישטע פון שווערן וויין,
געוואַכט, ביז ס'האַט נאָך אַ מאַל דער מזרח זיך צעצונדן —
די מידע אויגן צוגעמאַכט אין בלענד פון פרישן שיין.

איך בין היינט אומגעגאַנגען איבער טומלדיקע גאַסן,
און דיין געשטאַלט, עדנאַ, האָט מיניע טריט באַגלייט.
אין דיניע אויגן, אין דיין פנים דעם בלאַסן,
האַב איך שורותווייז געלייענט מנין פנין און מנין ליידי.

די ווייזהייט דיניע, דיין זעונג אין פרימאַרגנס,
פון דיין אַנטפּלעקונג יעדערער — די פרייד —
דאַס אַלץ האָסטו אין אונדז, ווי אין דער ערד פאַרבאַרגן,
און אויפגיין וועט פאַר אַלעמען, ווי קערנער, גוט פאַרזייט.

דיין שטימע האָט געזונגען אין מיין אויער :
„אַ זע, בין ניטאַ, נאָר ס'לעבט, ס'איז דאַ מנין ליד“ !

אן ווארט האב איך געענטפערט : „ס'איז דער ווייטיק
אומגעהויער“,
נאר דו האסט זיך צעשמייכלט : „זיי גובר דיין געמיט“.

לאנג בין איך אין דעם רעש פון גאסן אומגעגאנגען.
דער שפעטער יעשען-טאג האט גאלדיק אויפגעבליט.
כ'האב געהערט אין בלעטער-רויש מילעים געזאנגען.
געוויין האט מיך געדריקט : עדנא איז ניטא, עדנא לעבט
שוין ניט.

10טן פעברואר 1950

גאַר אַנדערש

זישע וויינפערן — לזכרון

דער מענטש פארשמילט. די שמריכן ווערן בולט.
אן אַנדערש ליכט גייט אויף פון זיין געשמאלט.
אזוי שינע-אויף אין חודש-סוף דער מולד
אויף ביימער-שפיצן פון פארשמילטן וואַלד.

פון וואַנען קומט אַ שיין אַזא, פון וואַנען?
ווי איז דאָס אַרט, ווי זי פארשווינדט, פאַרגייט?
זי קומט זי פון די ווייטן, ניט פון דאַנען?
זי לאַזט זי אויס זיך מיט דער לעצטער פרייד?

זי קומט ביי טאָג — און מאַכט דאָס טאַגליכט אַנדערש.
זי קומט ביי נאַכט — די פינצטערניש ווערט וואַך.
נאַר שמענדיק, ווען זי קומט, ווערט אַלץ פאַרוואַנדלט
אין דעם, וואָס רעדט מיט גאַר אַן אַנדער שפראַך.

צו עדגאר פאָ

דיין אַרעם שטיבל איז אַ מאָל, ווי הינט, אין וויסטעניש
געשמאַנען,

געחלומט האָסטו דאָרט פון אַלאַליומע און אַנאַבעל-לי,
און שוואַרצע ראַכן זינען צו דיין טיר געפלוּיגן — ניט
פון דאַנען,

געלעבט האָסטו אין רוימען אַנדערע, אין ווינטן פון ניט-הי.

די ווינטן האָבן אין די ווינטערס דורך דיין היים געבלאַזן,
נאָר דינע וויזיעס און געשמאַלטן יאָגן ניט געקאַנט,
און דיין געליבטערס אַטעם האָבן זיי פאַר דיר געלאָזן,
ווי אויפשריפט-אותיות פון רויך כּנים ראַנד פון האַריוואַנט.

הינט איז דיין היים, אַן אויסגעקאַלכטע און ציכטיק-וויניסע,
אין מיטן טומל, רעש און רויש פון שטאַט, פון
בראַנקס-כולוואַר.

אין שטילקייט פון די צימערלעך, מיר דוכט זיך, אַז עס
אניזיקט

דער לעצטער הויך פון דיין געליבטער, און איר בליק ווערט
שטאַר.

25סטן מאַי 1951

לעאַנאַרדאָ דאָ ווינטשי

מיט גאָר דער ליבשאַפט האָט ער אויסגעמאַלט
דעם מענטש — געקרוינט אים איבער אלע שמערן,
און שילדערן מיט פאַרב האָט ער געוואָלט,
ווי שוין עס זענען זעמדעלעך און ווערעם.

ער האָט געמאַלט די פראַכט פון ליכט און שמראַל,
די דעמער-טונקלקייט פון די היילן טיפע,
דעם דינעם זילבערדיקן רויש פון קוואַל,
די שטאַרקע פעסטקייט פון די סטאַלאַקטיטן,

דעם דין געוועב פון מיידלערישע האָר,
די פרישע גאַלדיקייט פון יונגן פנים,
דעם יינגלינגס שטאַלצן גוף פון זעכצן יאָר,
זיין פלינקייט, וואָס צום אַדלער גלייכן קאָן אים.

ער האָט געפילט די שטומקייט פונעם שטיין,
ער האָט געוויסט דעם קאַראַהאַד פון שמערן.
ער האָט געפאַרשט דעם מענטשלעכען געביין —
באוונדערט אויג און אויער — זען און הערן.

ער האָט אין יעדן שרײַפעלע געזען
א חוק, ווי אין דעם גאַנג פון די פלאַנעטן.
ער האָט צו ווייטער צוקונפט זיך געווענדט
מיט לייַוונטן און זוניקע סאַנעטן.

די פרוי האָט ער פאַרגעמערט, זיך פאַרטרויט
צו דער באַליבטסטער זינגער — צו דזשאַקאָנדאַ.
ער האָט אַרומגערינגלט זיך מיט דעמעַרבלוי,
מיט פּרוכטביימער, מיט פעלדער זאַנגיק-בלאַנדע.

ער האָט געבויט די דורותדיקע בריק
פון וויסן, גלויבן, אַנען און דערגרייכן.
דורך צײַט און רוים — און ס'האַט געזען זײַן בליק
דעם מענטש — אַ שוועבנדיקן אין די הייכן.

7טן אויגוסט 1952

די צוויי יאָר

ס'טוט וויי דאָס האַרץ. דו ביסט אַזעק פאַר דער צייט.
עס ציען זיך מיניע טעג, מיניע יאָרן.
דו שלאָפסט. ווערסט טיף און ווערסט ווייט,
נאָר דיין געשמאַלט לעבט אין מיין זכרון.

ס'איז דאָך אַנדערש געווען מיט דיר יעדער טאָג.
ביסט פול געווען מיט ליד, מיט גערויש און מיט לאַכן.
דער איבערקרייץ פון וועגן, אַט דער פאַרשמומטער ראַג
געדענקט נאָך דיין קול און דיין בליק דעם וואַכן.

דער טראַטואַר געדענקט דעם געפויק פון דיניע טריט.
ער האָט געהערט דיין געזאַנג, דעם געהויך פון דיין אַטעם.
און אַט איז דער בוים, וואָס האָט אונדז פאַרהיט
פון זון און געשיצט מיט זיין שאַטן.

ער שטייט איצט הויל, אין ווינטערשלאַף פאַרטאָן.
איך גיי פאַרביי און הער ניט אויף דערמאַנען
די טעג — די זוניקע, און ווי אין דעמער אַנגעטאָן.
די זעליקע אַרומען און כ'קאַן זיי קוים דערקאַנען.

איך קום אין פעלד. אַט בין איך ביי דיין שטיין.
עס טרויערן די שורות — דיין ליד אין שוואַרץ פאַרשריבן.
זיי האָבן באַהאַלטן דיין געדאַנק און דיין געוויין.
איך לייען זיי. אַלץ וואָס איז געבליבן.

דו וואַלטסט געקומען

איך ווייס, דו וואַלטסט געקומען, ווען מען לאַזט דיך קומען
אַהער. דו וואַלטסט געקומען צו מיר צוריק.
מיט ייִדיש וואָרט געניגונט וואַלט דיין גומען,
דיין פנים זען בלויז — וואַלט געווען שוין גליק.

טאָג און נאַכט איך רוף, איך רוף פסדר,
נאָר דו ביסט אַנגעפילט מיט קעלט פון לעצטן שלאָף
און אומבאַוועגלעך איז דיין יעדער אבר —
איך קאָן ניט שלום מאַכן מיט דיין סוף.

איך רוף דיך בני דיין נאָמען, נאָר ניטאָ קיין ענטפער.
ניטאָ קיין שטים און ניט קיין ווידערקול.
אַ קום צוריק, איך וואָרט אויף דיין דערנענטער,
דיין שמייכל זאָל אַ לייכט טאָן, ווי אַ מאַל.

11טן יוני 1961

ליעטשקען

1913 נאוועמבער 1915

בלאסער פנים, גרויע אויגן.
העלע, ליכטע, ליבע האר.
טיפער טרויער האט פארצויגן
דינע קורצינקע צוויי יאר.

פון די היימיש-בלזיע פעלדער,
דורך אוקראינישן סטעפ —
צו די גרינע מאסקווער וועלדער
איז געווען דיין קורצער וועג.

מיט פארווינדערט-גרויסע אויגן
האסטו אינגעזאפט די וועלט.
זיך צו ווארעמקייט געצויגן
אין דער שרעק פאר לעצטער קעלט.

דער לעצטער פלי

צום ערשטן מאל דערהערט האָב איך דעם אַנזאָג פון
זײַן קומען

צו מײַן צוויי-יאָריק מיידעלע. זײַן טראַט האָט זיך
געענעמערט.

ער האָט מיך אין אַ קרייז פון שרעק און אַנגסט אַרומגענומען,
געגעבן מיר דעם פּוס פון סם צו טרינקען ביז צו ענדע.

און איצט, נאָך לאַנגע יאָרן, קומען וועט ער שוין צו מיר
אין לעצטן בלאַ-באַגינען, אינעם לויטערליכט פון שטערן.
ער וועט מיך פירן, עפענען ער וועט פאַר מיר אַ מיר,
און פון געזאָנג וועל איך פאַרשלונגען ווערן.

צו לויטערליכט פון שטערן זײַן וועט דאָס דער לעצטער פלי,
און מײַנע חושים וועלן זיך פון בענקשאַפטן באַפרייען,
און שוועבן וועלן איך צווישן ווּגדער אַלע פון ניט-הי —
אין יענער וועלט פון נס — פון ליד און פּייער.

מנין וויגליד

- דיין קעפעלע שמיל צו מנין הארצן —
וועסט ווידער א קינד מיר הינט זיין.
- זאל לייכטן דער אומעט אין שווארצן —
דער טרויער איז שטארקער פון וויין.

כ'זועל וויגן און זינגען א ניגון,
און שמיל וועסטו רוען, און לינד.
ניטא מער קיין שמיינערנע שטיגן,
נאר פרידן און שלאף פאר מנין קינד.

ניטא מער קיין שמיינערנע שטיגן,
נאר פרידן און שלאף פאר מנין קינד.

איך האָב דײַך פּאַרטוליעט

איך האָב דײַך פּאַרטוליעט אין בלויזן געוואָנט,
מיין איינציק, מיין אויסגעבענקט קינד.
איך האָב ניט געוואָסט, ניט געקלערט, ניט געאַנט,
אַז דײַך וועט פּאַרכאַפּן דער ווינט.

איך האָב דײַך געטוליעט צו זיך אַזוי נאַנט,
געשיצט דײַך מיט מאַמעשע הענט,
און ראַטעווען דײַך האָב איך פּאַרט ניט געקאַנט
פון פּייער, וואָס האָט דײַך פּאַרברענט.

אַ האַרבער — דער ווינטער, אַ ביטערער גור.
אַזאַ איז דער גורל געווען.
וואָס איז מיר געבליבן נאָך דיר? בלויז דער צער —
איך טראַג אים, איך טראַג אים — ביז ווען?

1952 מאַי 29

אין אנדערן צימער — מיין בעטל. צו דער גאס —
א גלעזערנע מיר.
אין דרויסן א באַבע א גרויע. זי וואַרט, געמיינט כ'האַב,
אויף מיר.

געמיינט, איך וועל דארפן אוועקגיין. און כדי דיר ניט
לאַזן אליין,
נעם איך דיר אַרויס פון מיין בעטל, און גיב דיר דער גרויער
מיט געוויין.

איך בעט זי, איך בעט זי, דער גרויער, דיר היטן, דיר היטן,
מיין קינד.
איך מיין, ס'איז מיין באַבע, די טרייע. זי נעמט דיר פון מיר
און פאַרשווינדט.

יונה

דין הארץ פארשמאָליק, גרויסער נביא יונה.
עס וואַרט דער תהום. די פליגל פונעם שמורעם
זיך ציען צו די בלויקייטן די ריינע —
דער גלאַק וועט זיך צעווייגן אויפן שמורעם.

דין אויג שמרענג אָן, און ווי די אַלכאַטראָסן —
דעם קלאַרן הימל זאַלסמו מער ניט טרויען.
דיך וואַרטן איצט נסיונות און פאַרדראָסן —
ביז ס'וועט די זון פאַרבּרענגען דין קיוון.

א

באפעל

פאר טאג, מיט לעצמע שמערן, הער איך דיין באפעל :
„גורט אן זיך, און צו די איינזוויינער פון נינווה גיי!“
דאס ערשמע ליכט, וואס שניניקט אויף בראשית-העל,
פילט אן מיך איצט מיט אנגסט, מיט שרעק און וויי.

פאר וואס זאל איך דער אַנזאָגער פון שלעכטע בשורות זיין ?
פאר וואס זאל איך מיט וואַרענישן אויפהייבן מיין קול ?
גאָט, מיניע אויגן רינען סײַ ווי אויס פון צער און פּײַן
פון זען די טײַכן בלוט, וואָס מבלען אין דעם טאַל.

איך פיל דיין קראַפט, אַ גאָט, דו נעמסט מיך פאר די האַר,
דערהייבסט מיך איבער שמעט און שמעלסט מיך אויף
דעם אָרט,
ווי ס'ציטערט און עס ווייגט זיך, ווי אויף וואַגשאַלן
די וואַר —
אויף דיין באפעל איך ברענג אַהין פון וואַרענונג דאָס וואַרט.

ב א ר ו ן

א גאָט, מיין גאָט, צו דיר טו איך היינט תפילה:
 באַפּרײַ מיך, איך קאָן מער אין ניגוּה ניט זײַן.
 די מענטשן דאָ טוען די טומאה פאַרהילן
 און טויב זייער האַרץ איז פאַר צער און פּײַן.

די גאַנצע נאַכט, און דעם טאָג דעם גאַנצן,
 דורך רויש און רעש דיין שטים הער איך רופן,
 ווען ניגוּהם הימלען אין שלווה נאָך גלאַנצן,
 צו אַנזאָגן דאָרטן דיין שטראַף כ׳בין באַרופן.

א לאַז מיך אַנטריינען פון זינד און פון פרייד.
 אַן אַנדערן גיב די שליחות-נבואה,
 אַן אַנדערן גיב אַפּ דיין קול, דיניע רייד —
 באַפּרײַ מיך, א גאָט, פון דער לאַסט, פון דיין שבועה.

די שיף

איך טראָג זיך קיין תרשיש, מיין גאַט,
 דיין שווערן באַפעל אויסצומיידן.
 איך זע פון ברעג נינווה די שטאַט —
 ווי שיין זי קוקט אויס פון דער ווייטן!

עס טראָגט מיך קיין תרשיש אַ שיף.
 איך האָף, דיין באַפעל וועסט אַפּווענדן.
 די פעלדזן, די תּהומען, די טיף —
 זיי ווילן מיך אָבער פאַרלענדן.

אַט קומט אויף די פּליגל דער ווינט,
 אַט ווערט פון אים בליציקער שטורעם.
 דער ים ווערט אַ שוואַרצער, ווי טינט,
 די וועלן — נאָך העכער פון טורעמס.

עס קרעכצן און קראַכן די מאַסטן,
 די שיף איז אַ שפּענדל געוואָרן.
 געוואָרפן אין ים די באַלאַסטן,
 נאָר ווער קאָן דען מיידן דיין צאָרן?

אַ שרעק האָט באַהערשט אלע מענטשן,
 און יעדערער בעט פאַר זיין לעבן.
 איך בעט דיך, מיין גאַט, שיק דיין בענטשונג —
 מיין שולד זאָל מיר ווערן פאַרגעבן.

דו וואַגלסט נאָך

אַ נביא, צווישן נינווה און תרשיש
 דו וואַגלסט נאָך. די וואַרענונגען קלינגען;
 צי ווילסטו אַנזאָגער פון בשורות זיין, צי נישט —
 גאָטס ווערטער וועלן סיי ווי דיך באַצווינגען.

זיי גיבן דעם באַשייד דיר אויף דער האַנט,
 די ווערטער טרייבן דיך אין עלנט-וואַנדער,
 צעוויקלען איבער דיר אַ פֿייערבראַנד,
 און זאָגן דיר דיין גורל אָן — קיין מאַל נישט פאַראַנדערשט.

פאַרלאָסט דיין רוקייט, פאַרלאָסט דיין שמאַט,
 דו ווענדסט דיין טראַט צום וואַסער־וועג, צו ימים,
 דו לויפסט פון דיין באַרוף, דו לויפסט פון גאָט,
 נאָר שטורעם טרעפט מיט צאָרן זיך צוזאַמען.

דערפילסטו, אַז אומזיכער איז די שיף,
 אַז תהומען זינגען גרייט דיך איינצושלינגען,
 און דו אליין גיסט אָפּ זיך פאַר דער טיף,
 און איבער דיר — אַ קייט פון וואַסער-דינגען.

אין אינגעווייד פון פיש

די טיפעניש האט מיך פארשלאנגען
 בני מנין אנטלויפן קיין תרשיש.
 דערהער דעם רוף פון מיניע לונגען
 אין אינגעוויידן פון דעם פיש.

פון מנין בארוף בין איך אנטלאפן,
 אנטרונען בין איך פון דיין ווארט.
 געמיינט: די גאנצע וועלט איז אפן,
 אז ס'איז פארען אזא מין ארט,

ווי כ'וועל אוועק פון דיין באפעל,
 ווי פריי וועט ווידער זיין מנין גאנג,
 אין נייעם בלוי, אין נייעם העל
 כ'וועל זינגען שטיל מנין דאנק-געזאנג.

און כ'וועל זיך פירן לויט מנין ווילן —
 גיין צווישן מענטשן פראנק און פריי —
 און ס'וועט דערווייל דיין צארן שטילן —
 דיין חסד קומען וועט אויף ס'ניי.

פון דיין באפעל ניט צום אנטרינגען,
 ביסט אין טיפן, אומעטום.
 קיין אינציק ארט ניט צו געפינען,
 ווי ביסט ניטאָ. ביסט אלץ ארום.

האַסט צוגעגרייט פאַר מיר אַן אַרט דאָ
אין אינגעווייד פון גרויסן פיש,
ווי איך בין לעבעדיק באַגראָבן
צווישן נינווה און תרשיש.

א, גאַט אלמעכטיקער, באַשער מיר
נאָך אַ מאַל דערזען די פּרני,
און זע, און הער, ווי ס'איז דאָ שווער מיר —
באווייז דיין הימל מיר אויף ס'ניי.

באַפּרני מיך פון דער שליימען-תּפּיסה,
מיין ווידערשפעניקייט פאַרגיב.
דיין וואָרט ברענט מיך אין מיין געוויסן,
דיין קול האָט מיך באַזיגט, באַזיגט.

ווי יונה

איך בין אנטרונען פון בארוף,
פון ארט צו ארט כ'האב זיך געטראגן.
אן אויפהער כ'האב געהערט דעם רוף,
דאס ראד-גערויש פון פייער-וואגן.

געווען מיין לויפן איז אומזיסט —
א שמים האט מיך סיני ווי געפאנגען.
אין שטאט-געדראנג, אין מדבר-וויסט,
איז איבער מיר דאס קול געהאנגען.

פמדר האט דאס קול געמאנט
און מיך גערופן, און געטיליקט,
ביז כ'האב געהארכט און אויך געטאן —
צו דיין שליחות אינגעווייליקט:

איך האב קיין אפרו ניט דערקענט,
קיין שפור פון שאטן ניט באקומען.
פון דורשט מיין צונג האט זיך צעברענט,
ווען ווארט געשרפעט האט מיין גומען.

קיין ביימעלע כ'האב ניט געזען,
און ניט קיין שפור פון דעם קקיון.
איך בין אויף מדבר-וועג געווען
אין גלי פון דמיון און נסיון.

27סטן אקטאבער 1955

דניאל

דער קיניג טראַנט אין זאל —
 די פירשטן אַרום אים.
 ער פירט דעם גרויסן באַל —
 עס הילכט זיין שטאַרקע שמים.

די לאַמפן ברענען העל,
 באַלייכטן גאַלדגעוואַנט.
 עס שוימט דעם קיניגס זעל,
 פאַרמונקלט זיין פאַרשטאַנד.

דער ווייזן צעכינדט זיין צונג.
 דאָס וואָרט שפּריצט פון זיין מויל.
 זיין בלוט ווערט הייס און יונג,
 די רייד — אַ לעסטער-גרויל:

דו גאַט, איך זאָג דיר אָן,
 דו ביסט קיין קיניג מער.
 איך קיניג אויף דיין טראַן
 און שטאַרק איז מיין געווער.

ווער ביסטו היינט, און וואָס?
 אַ שטאַרקער ווילסטו זיין?
 באַווייז מיר דיין פאַרדראַם,
 ווען איך פאַרשוועך דיין ווייזן!

ווער ביסטו, יידן-גאט ?
דין טעמפל כ'האב צערויבט,
דין הייליקייט — פארשפאט,
דין פאלק — געמאכט צו שטויב.

ב

א שטילקייט הערשט אין זאל.
בלשצום ווארט קלינגט הויך.
עס פלאקערט נאך דער באל
אין פארפומירטן רויך.

נאך אויף דער ברייטער וואנט,
ביים איידעלן געפעס.
שריבט אויף א שטרענגע האנט:
מנה, תקל, פרס.

די אויפשריפט פון דער וואנט
גייט דורך דעם גאנצן זאל.
די אומזעכארע האנט
שטעלט אפ דעם גרויסן באל.

ג

די אויפשריפט איז ניט קלאר,
פארשטעלט איז נאך איר זין.
א חלום, צי א וואר ?
דער קיניג ווערט אזש גרין:

„די עלטסטע רופט אריין,
די גרויסע, קלוגע לייט.
פאר זיי וועט זיכער זיין
פארשטענדלעך דער באדייט,

דער זין פון ווערטער דריי,
וואָס קוקן פון דער וואַנט.
די שפראַך פאר מיר איז ניי,
די האַנטשריפט — אומבאַקאַנט.

עס קומען באַלד די לייט,
נאָר זיי אויך איז ניט קלאַר
דער מיין און דער באַטייט —
שוין גאַנצע טויזנט יאָר

אַזוינס איז ניט געשען.
ווער קאָן עס וויסן גאָר ?
אַזוינס האָט ניט געזען
אין בכל קיין שום דור.

ד

דער ים פון שטילקייט שטייגט
אין גאַלד-געוועלכטן זאַל,
און אויך דער קיניג שוויגט
ביים רעדן פון שיקזאַל.

אַ פרויען-שטים זיך הערט,
צום קיניג צאָרט געווענדט :
„מיין האַר, ניט שרעק, איך בעט,
גיב מוט צו דיניע הענט.

דו ביסט געווען דאך דרייסט,
געלעסטערט האסטו גאט,
געבעטן זיין באווייז,
ווען האסטו פון אים געשפאט.

בארויך זיך, מיין גאלד,
ניט וואקל זיך, מיין קרוין —
פון חסד און גענאד
איז אויף דער וואנט דער מיין.

לאז שפילן הארפעס הויך,
איר זינגער — זינגט און שאלט.
א שמעקנדיקער רויך
זאל וויקלען זיך אין זאל!"

דא לעשט זיך אויס איר צונג,
עס גליווערן די רייד
און פוסט ווערט אומעטום —
עס אטעמט שוין דער טויט.

ה

זי קומט צו זיך און זאגט:
„פארען ביי אונדז א מאן,
וואס אים נאר האט זיין גאט
געליכטיקט דעם פארשטאנד.

מיין האר! אים רוף אהער,
ווייל אמת רעדט זיין מויל.
וועט דיך ניט שרעקן מער
קיין פחד און קיין גרויל!"

דניאל קומט צו גיין,
זיין דינער גוף איז שלאַנק,
לויטער זיין געביין,
ליכטיק זיין געדאַנק :

„מתנות האַלט פאַר זיך,
דיין גאַלד-און-פּערל-רייך.
אַנטפלעקן באַלד וועל איך
פון אויפּשריפט דעם באַטייט.

„קיין דימענטן איך וויל —
אַ, בכלם בייזער האַר!
לעזן כ'וועל פאַר דיר
פון אַט דער וואַנט — דיין גור.

„דאָס שרייבט די האַנט פון גאַט :
לייבט ביסטו אין דער וואַג.
גערעכט איז מיין געבאַט —
עס קומט דיין לעצטער טאַג.”

די אויפּשריפט פון דער וואַנט
לויפט דורך דעם לערן זאַל.
די אומזעבאַרע האַנט
האַט אַפּגעשמעלט דעם באַל.
ס'איז איינזענעמט דער גור :
נאָך אין דער זעלבער נאַכט
עס האָבן זייער האַר
די בכלים אומגעבראַכט.

וואסערן, ווינטן און פעלדזן

וואַסערן, ווינטן און פעלדזן

וואַסערן, ווינטן און פעלדזן
און וואַלקנס איבער אונדז אין דער הויך.
דער האַריוואַנט ברענט מיט פאַרבן פון העלען
און די זעונג נאָך נעפלט אין הויך.

די זאַמדן ביים ברעג, ווי געוועבן,
ווי לאַקן — די כוואַליעס פון ים.
און ס'מורמלען אָן אויפהער און ס'לעבן
אלע פאַרבן אין איין לופטיקער ראַם.

די וואַר ווערט פאַרפאַלן אין רוימען
ווי שלאַף: ס'איז אי וואַר, אי ניט-וואַר.
ס'צעפאַלן די מאַגיקע צוימען,
די נאַכטיקייט העלט זיך, ווערט קלאַר.

ווי די פאלמע

צו דער רחבות פון ים בין איך געקומען,

און אלץ,

וואָס איז מיט שווערן בלייב

געלעגן אויף מיין גומען —

ווערט דערלייזט,

קניקלט אַראָפּ זיך טראַפּנווייז,

ווי דער שווערער, טראַפּישער רעגן,

און דערנאָך

בלייב איך, ווי די פאלמע,

וואָס באַפּרייט זיך פון די שטויבן,

ווען דער רעגנשפּריי

פון אויבן

דערפּרישט זי,

און פון די נעסמן

טראַגט זיך ווידער

פּרייד-און פּלי-געזאַנג

און אַרום ווערט אלץ בלוי

פון בלי.

הונדערט צוואנציק טעג

דורך הונדערט צוואנציק טעג האָב איך בײַ דיר גענאָסטיקט.
דיין אַנסוף-פנים האָסט פאַר מיר געשפּרייט.
מיין אַטעם איז געוואָרן טיף און האָסטיק,
מיין צער האָט זיך איינגעהילט אין פּרייד.

האַסט מיר געוווּן דיניע גענג, דיין פּירונג —
פון מילד און שטיל, פון אויפברויז און פון שטורעם.
אַט האָסטו זיך באַקליידט אין דימענט-צירונג,
אַט האָסטו ביזן הימל אויפגעטורעמט.

דיין שטים האָט ביזן מיך דורכגענומען.
איך האָב געפאַרשט דיין אומפאַרשמענדלעך לשון.
איך ווייטיקן בין איך צו דיר געקומען —
האַסטו מיין ווונד געזאַלכט און אַפּגעלאָשן.

דורך הונדערט צוואנציק טעג איך האָב געלערנט
דיין רחבות, און זיך צוגעהערט פסדר
צו שטראָמען דיניע ביז צו קאַנטינענטן —
צו דיניע רעטענישן און דיין סדר.

ביסט גוט געווען צו מיר, ווי טאַטע-מאַמע.
געבאָדן מיך און איבער מיר געוואַכט,
געהייסן זינגען מיך מיט דיר צוואַמען,
און אין דער זון — מיט מיר האָסטו געלאַכט.

אלבאטראַס

פאר ה. רויזענבלאט

איך בין דער אלבאטראַס. מיניע פליגל — בויגיק.
מיין גוף איז אנגעשמאלט אנטקעגן ווינט.
די ימיקע ווייטקייט שפיגלט זיך אין מיניע אויגן,
דאס געזאנג פון שטורעם הילכט אין מיין שמים.

ווען דער טאג איז נאך זוניק און לויטער
און די שיפן וויגן זיך אין רו —
פארנעם איך אנוואג פון די ווייטן,
און איך הער דעם דראַענדיקן רוף.

און איך נידער אראפ צו די טיפן
און צערניס די שמילקייט מיט געשריי:
זאלן זעגלעך זיין גרייט אויף די שיפן —
דער שטורעמווינט גייט!

א ז ע ג ל

דער ווייסער זעגל איבערן ים דעם בלויען
בארזקט און שטילט איין מיין שארפן טרויער.
איך זע אים אין אומענד, אין גרענעצלאזער ברייטקייט.
ווי ער איבערן ים — שווימט איבער מיר דער ווייטיק.

רעגן אין דרום

דא דונערט מילד. א גרינע ראזיקייט צעשפרייט זיך
אויף גאנצער פלאך. א הארן שאלט.
א ווארעמקייט דרינגט דורך, צעגייט זיך
אין בליציקייט. די גאנצע לופט ווערט דורכגעשמראלט.

א זילבערקוואליק שפעדיקער רעגן
טרינקט אן ביז פול דעם דורשט פון בוים און גראז,
און טראגט זיך שנעל אדורך, דערפרישט די וועגן,
שטעלט אויף א רעגנבויען גרין און ראז.

און ווידער דונערט. פעלדער ענטפערן מיט ברומען.
וועלדער ווערן טונקל-גרין און שמיל דערפרישט.
מיט דימענטן באצירן זיך די בלעטעלעך פון בלומען
און אלע ווידמונגען געניסן פון דעם ריך געגרייטן טיש.

כנים ברעג פון פאסיפיק א דארף איז פארצן.
האב איך זיך פארזאנקערט, ווי א שיפל כנים ים.
צום סוף האריזאנט מינע אויגן כ/בינד צו:
„מיין ים, איך האב ליב דיר, איך בין פונקט ווי דו“.

אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט

אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט

אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט

אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט

אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט
אויב דו ווילסט זיך פארזאנקערט

האַרכיק

איך פאַרנעם פון זאַמד די שמים,
איך פאַרנעם דאָס קול פון שמיין,
איך הער פון טייכן דעם הימן,
איך הער פון טראָפן דאָס געוויין.

און איך אליין —
בין זאַמד און שטויב
צווישן ערד און שמערן.
איך שיק גאַט ברוך הוא אַ לויב.
ער וועט מיך דערהערן.

י ם

פערל. גאלד. זילבער אין הימל.
וועלן-געוויג. בענקשאפט און ליד.
צויבער-געזאנג. געוויג ווי אין דרימל.
ים, נעם מיך מיט!

נעם מיך און טראג מיך צו לאנד און צו לענדער.
איך וויל זיין דיין ניגון און זינגען, ווי דו.
אין שימער פון זון וועל איך לייכטן און בלענדן,
אין אייביקן אומרו זינגען פון דו.

הימל און ווייטקייט. נעפליקע פארבן.
שטילקייט אין מיר — און א שמים אויפגעהעלט.
באלד וועט מיר גוט זיין ביז אויסגיין, ביז שטארבן —
א זעמדעלע זיין אויף דער וועלט.

מאַרגנפרייד

די שטילע שטראַמען ליכט מיך דרינגען דורך,
און איך ווער דורכזיכטיק, ווי די בורשטינען.
ווער בין איך איצט? אַ וועלט פון ערגעץ-ווי
שטראַמט דורך דער אייביקייט בניס פולן זינען.

איך קום צום ברעג פון ים. ווערט פול מיין אויג
מיט ברעג און וואַסער אין דעם וועלט-געלייטער.
ווער בין איך איצט? אַ זעמדעלע, אַ שטויב,
וואַס טראַגט זיך אין דעם מאַרגן ערגעץ ווייטער.

מיין פנים — צו די בערג. מיין בליק ווערט פול מיט ליכט.
איך גלייך זיך אויס. איך וואַרט אויף עפעס גרויסעס.
איך ווער אליין אַ באַרג, פאַרשטיינערט — מיין געזיכט,
און פינגערשפיצן מינע שרייבן אַט די אותיות.

מיט בענטשנדיקע פינגער

מיט בענטשנדיקע פינגער האָט גאָט דאָ צעשאַפֿן
געוועבן פֿון גאָלד, פֿון קופּער און בורשטין,
און הימל און וואַסער אין ליכט און אין שאַטן,
און סאַסנעס, וואָס ברענען און בליען אין גרין.

די רוזקע וואַסערן — דורכזיכטיק-בלויע,
וואָס שטראַמען צווישן בערג — מיט יעדן נויג
פאַרוואַשן זיי פֿון טעג מינע שווערע דעם טרויער,
פאַרפירן און דערפרייען אויף אַ וויילע מינון אויג.

מיט בענטשנדיקע פינגער האָט גאָט דאָ צעשאַפֿן
געוועבן פֿון גאָלד, פֿון קופּער און בורשטין,
און הימל און וואַסער אין ליכט און אין שאַטן...
און מיך מיט מיין טרויער געבראַכט אויך אַהין.

ביים ראנד

וועסט מער ניט באגלייטן מיט אומעט די שיפן,
וואָס וועלן פארשווינדן ביים האַריוואַנט.
איך זע דינע אויגן, די שוואַרץ-בלויע טיפן,
מיין בענקשאַפט נאָך טיפער מיך נאָגט און דיך מאַנט.

איך קום און איך פאַרש אויס דעם סוד פון די תהומען,
איך וויל אלע שטימען פון ימים פאַרשטיין.
איך וויל אויך דערהערן אַן ענטפער פון רוימען —
דעם זין פון דאָ זיין און דעם גזר פון פאַרגיין.

צווישן פאַרבן

איך שטיי צווישן פאַרבן פון טאָג און פון נאַכט,
לוימערקייט, בלויקייט צעגליט זיך אין ראָז.
דער הימל, ווי אין טאָג פון בראַשית, פאַרטראַכט,
דער ים ווידערהאַלט די געזאַנגען פון גראָז.

דאָס פנים פון ים איז צווייען צעטיילט :
איין אויג צו דער נאַכט, און דאָס אַנדערע גליט.
מיט ליפן פול פּינער ער זינגט און דערציילט
די אייביקע סודות פון שיינקייט און ליכט.

ראַנדן פון אַפגרונט

בין איך געזעסן אליין
אין אַ זונקן דרום-באָגנען
און געפרעגט: צי בין איך אַ שטיין,
וואָס כ'קאַן זיך קיין פּריינד געפינען?

די וואַסערן האָבן געשוימט,
געלאַכט און גערוישט.
אין מיר האָט דער ייִאוש געהומט,
בין ראַנדן פון אַפגרונט געברויזט.

ווי אַ בין

פון דער פּאָעזיע פון דער פּאָעזיע

ווי אַ בין צו בלום צוגעפאלן —
אזוי טרינק איך פון דיין שיינקייט, דרום.
בני טאָג מיך זוניקן די שטרעלן,
בני נאַכט — מיך בלויקט די לבנת.

איך רייד זיך דורך מיט די וויימע שמערן —
זיי בלישמען פון די הימל-געצלמן.
רפואהדיק וויין איך אויס מיינע טרערן
אין באַגעגעניש מיט אַנדערע וועלמן.

די בערג וועלן צעפאלן, דער ים וועט זיי פארשלינגען,
 א תוהו ובוהו וועט זיין אויף דער ערד.
 די וועלט וועט פארזינקען אין וואסער-רינגען
 אראפ אין די תהומען — פון קיינעם ניט דערהערט.

און איבער די וואסערן וועט אויפגיין די לבנה.
 קיין מענטשנס אויג וועט איר פנים מער ניט זען.
 די ימים וועלן מורמלען, דערציילן פון ספנות,
 פון דער ערד, וואס איז א מאל א בלום געווען.

נאר ערגעץ, אין ווייט, וועלן טראגן זיך לידער —
 פארבליבענע בענקשאפט און ווארט פון פאעט,
 און איבער דער וויסטקייט — אין תהום און אין נידער —
 צו אייביקייט זינגען וועט אונדזער געבעט.

איך הער

איך הער די טומלענישן שאלן,
איך הער פון דורות דעם געדראנג.
אין זאמד פון מדבר ווערט פארפאלן
פון טריט מיליאניקע דער גאנג.

איך הער פון שטויבעלעך דאס לשון,
ווי נאך דער שטורעם זיי דערוואכט.
איך הער דאס קול, וואס אויסגעלאשן,
איך הער דאס מויל, וואס איז פארמאכט.

און מיט אַ מאַל — איך הער דעם גאנג
פון אלע די, וואס קומען נאך.
שאלן וועט דא לאנג נאך, לאנג,
די אייביקייט פון פרייד און יאך.

מדבר

ווי בלענדנדיק און ענדלאַז ביסמו,
מיט אלע שמורעמס ביסמו שמום.
מיין נאַענמע און טרייע וויסמע,
אין אלץ איך זע דיך, אומעטום.

אין שמעט, אין אונדזערע, אויף שטיינער,
אין אלע הויכע מויערווענמ,
אין מיר, דער איינואַמער, דער איינער —
דיין עלנט מדברדיקער ברענמ.

נאַר ס'פעלט אונדז אויס דיין בליציק לשון,
דיין שווינגן און דיין אויסגעשריי,
און טיף אין אונדז דו ליגסט פאַרשלאַסן,
ווי ס'ליגט אין שמומקייט אונדזער וויי.

נעוואדא

נעוואדא-פאל, איך טראג דיין נאמען.
נאָר דו — דו זינגסט צו פעלדז און שטיין,
און איך — צו מענטשן טראַג, ווי זאמען
די ווערטער פון מיין שטיל געוויין.

אין צווישן בערג און אייביק שווינגן
דו שטראַמסט אַ האַסטיקע און פאַלסט,
און אין אַ פּלאַנטערניש פון צווינגן
דיין שפּראַך דו ניט באַהאַלטסט.

און איך, כאַטש ניט אין צווישן שטיינער —
איך טראַג מיין ליד אויך אין געהיים.
פון וואַנען קומט עס? ווייסט ניט קיינער —
ניט צווישן פעלדזן איז זיין היים.

הויכקייט. פעלדזן. שווינגן. שטיינער —
דאַרט שטראַמסטו און דו זינגסט דיין ליד.
וואָס מיינט דיין ליד? דאָס ווייסט ניט קיינער.
דו שווינגסט, ווען ווערסט פון זינגען מיד.

ספינקס

אין אונזערע ארבעטן זענען אירע
אויף אונזערע ארבעטן זענען אירע

זון פארגייט אין הימלען רוים.
ספינקס איז שווינגנדיק ווי טויט.

זאמדן הייסע גליען שטום.
מדבר אטעמט מיט סאמום.

שאטנעס פאלן צו דער ערד.
לכנה שארפט זיך ווי א שווערד.

שאטנעס שמעלן זיך אויף וואך.
הימלען זאפן אן מיט נאכט.

ספינקס, איך שטיי אנטקעגען דיר,
און דיין סוד — אן א באריר.

וואס האסטו ביז איצט געזען?
וואס געווען? וואס ניט געווען?

יארן טויזנטער דו היטסט —
און דער הימל איז נאך וויסט.

צינט פארבייט אן אנדער צינט.
ווינט בלייבט ווינט — ביז אייביקייט.

נאכט פארהילט אין בלוי און שווארץ
זאמדן הייסע און דאס הארץ.

ספינקס, דו ספינקס, מיט הארץ פון שטיין —
קענסט דעם מענטש מיט זיין געוויין?

וויפל קאסטו מענטשנבלוט,
וויפל פיין און טרערנגלוט?

ספינקס בלייבט שטום. בלייבט שטיין.
צווישן זאמד איז מענטש אליין.

זאמד. לבנה. מדבר. נאכט. יום.
ספינקס היט אפ יארטוויזנט אכט.

וויפל קאסטו מענטשנבלוט,
וויפל פיין און טרערנגלוט?

ספינקס בלייבט שטום. בלייבט שטיין.
צווישן זאמד איז מענטש אליין.

שפעטזומער אין די בערג

מיט בענטשנדיקע הענט האָט דאָרט גאָט צעשאַפֿן
געוועב פֿון גאָלד און קופּער, פֿורפֿור און בורשטין.
די הימלען — לויטער, זון און לייכטער שאַפֿן.
די שלאַנקע סאַסנעס ברענען ליכטיק-גריין.

די וואַסערן — דורכזיכטיקע, בלויע —
וואָס שטראַמען אַזוי רחבותדיק און ברייט,
פֿון מיניע טעג פֿאַרוואַשן זיי דעם טרויער,
פֿאַרפֿירן אין דער ווייט מיין האַרץ און אויב.

מיט רוקנס צום הימל ליגן קעמלען ווייסע.
אין רעגנבויגנס לייכטע זינגט אַרײַן דער בלוין.
צווישן בערג און וואַסער ווער איך שוין אַ ווייטע —
און ס'דעמפט מיין ווייטיק אויס, ווי טראַפֿנס טוי.

געזען

איך האב געזען
דיין זונפארגאנג אין דרום-פלאקער,
ווען ס'פאלן די רגעס אראפ;
די ליכטיקייט ווערט אומגעהויער
און דערנאך —
אין שווערע שאטנס פארשלונגען.

נאך
פון דיין פארגאנג
לייכט טרויער-ליכטיקייט אין מיר
און לייטערט
אן אן אויפהער.

בענקשאפט

ווי שמיל דא איז! איך דארף ניט קיינעם היינט.
ארום מיר בערג — זיי שטייגן העכער הימל.
פון בארג און וויטקייט בין איך איצט א פריינד,
און צווישן זיי און מיר — א זילבערדרימל.

אן אַדלער טראַגט זיך אין די הייבן פריי.
נעם מיר, אַדלער, אין דיין וועג דעם ווייטן!
פון דארט וועל איך די וועלט דערזען אויף מיני —
און אפשר אויף א פויגל זיך פאַרבײַטן.

און אפשר — אפשר אויך אן אַדלער זײַן,
זיך טראַגן העכער, דאָס האַרץ פון זון באַקוקן.
מיין בלוט וועט ווערן טונקל־רויטער וויין —
און פליגל וועלן וואַקסן אויף מיין רוקן.

פון דרום-לאנד איך פאַר אויף צפון,
פון זון איך פאַר צום קאלטן לאנד,
און אלע וועגן ליגן אפן,
פונקט ווי די ליניעס פון מיין האנט.

אזוי פיל יאָרן שוין פארפלויגן
און קיין באַקאַנטן ניט געזען —
די ברוינע שיין פון מינע אויגן
מיט בענקשאַפט און מיט טרויער ברענט.

ביים אטלאַנטיק

ביים ברעג פון אטלאַנטיק איך הער דעם פאַציפיק —
איך הער זינע רופן אין טויזנטער שטימען.
ער שרײַט דורכן מדבר מיט וואָרט יעראַגליפיק
און אַלע קול-קולות פאַרוואַנדלען אין הימען.

וואָס זאָל אָט דער שרײַקער הימען באַדייטן? —
וואָס זאָגט ער אונדז אונטער דער שנין פון די שטערן?
ער ברענגט מיר די גרוסן פון אוראַלט דעם ווינטן,
ער בייזערט זיך איבער דעם זיך-און-ניט-ווערן.

איך הער די געשרייען פון צוויי אַקעאַנען,
און ביידע דערציילן פון מופתים און אותות.
איך פיל דעם געפאָך פון די צייט-הוראַנאַנען —
דעם קאַכיקן תהום פון די מעשי-בראשית.

אָקעאַן, וואָס דערציילסטו?

אָקעאַן, וואָס דערציילסטו?
דו רוישסט מיט מיליאָניקע שטימען.
די צייטן פון אויבקיט ציילסטו?
צו שטערן זינגסטו די הימנען?

און איך בין פון פּרעמדקייט געקומען —
איז שווער מיר דיין לשון פאַרשטיין.
קיין ווערטער נישטאָ אויף מיין גומען —
מיין אויג בלויז קאַן לויבן דיין חן.

אקעאן, איך רעד צו דיר מיין מענטשיש לשון,
דערצייל דיר מיין פנין און מיין וויי.
מיין לעבן, וואס ווערט באלד פארלאשן
אין לידער בלויז דיר איך דערצייל.

און די ענטפערסט מיר מיט געזאנג —
מיט געמורמל אן זין און אן ווארט.
מיין ווייטיק ווערט טיפער און גרעסער,
ווען כ'ווער מיט דיין אומענד געפארט.

ים, איך בין הינמ שמורמישער פון דיר —
דו ליגסט איצט א שמילער.
פון דינע וואסערן די הו,
פון דיין זילבער דער באריר —
זיי ברענגען מיר ווידער דורך אלע צוריקן —
מיין פרייד און אנטציקן.

שוין אפגעקילט דיין ברעג.
דיין לויף איז איצט הארבסטיק און פארענדערט.
און איך בין אליין
אין סוף פון די לאנגע טעג,
און דו שווימסט אדורך,
ווי א זילבערנע לעגענדע.

האַסט פאַרברייטערט מיין האַרץ און מיין אַמעם פאַרטיפּט.
האַסט אויף כּוואַליעס מיך געוויגט ווי אַ שיף.
האַסט מיך מיט פּערל באַקרוינט, האַסט מיין פנים געקושט.
אין דינע וואַסערן האַב איך פון רו זיך דערוואַסט.

האַסט מיך מיט דינע געזאַנגיקע שטימען געטרייסט,
ווען מיט בייזקייט פון רייד האַבן מיך מענטשן גערייצט.
האַסט, ווי אַ מאַמע איר קינד, מיך געשטילט מיט פאַרשטיין,
און אַראַפּגעקניקלט פון מיין האַרץ די שווערקייט, ווי אַ שטיין.

אויפן ברעג

איך שטיי בני דעם ים, איך זע זיין גערענגל,
איך הער פון זיין אפגרונט די שמים,
און ס'דוכט זיך מיר אויס: איך אליין ווער פארוואנדלט
אין זיין וועל, אין אַ טראַפן פון אים.

אַט שטינג איך אויף כוואַליעס, אַט פאַל איך אין טיפן,
אַט ווער איך געבוירן, פאַרשווינדן איך ווער,
צעשלאַג זיך אַן שפּיציקע שטיינער פון ריפּן —
אַט בין איך ניטאָ מער... און ווידער איך ווער.

זונפֿאַרגאַנג

אין זונפֿאַרגאַנג איך שטיי ביים ברעג.
מיליאָנען זינגען דאָ געשמאַנען
פון אָנהייב ביזן ענד פון טעג —
און ווער פון זיי האָט דען פאַרשמאַנען.

פאַר וואָס איז פלאַמיק דער פאַרנאַכט?
פאַר וואָס ברענט ים מיט פֿייער-פאַרבן?
פאַר וואָס קומט אָן אין בלוי די נאַכט
נאָך איידער טאָג איז גרייט צום שטאַרבן?

איך האָב צו זון און זאָמד זיך אָפּגעגעבן
און אין די זאָלציקייטן גיי איך אום.
מיין הויט און מיינע אַלע גוף-געוועבן —
ביז מינדסטע צעלן — זינגען שמיל און שמום.

מיט כורשמין האָט מיין בליק זיך אָנגעטרונקען.
מיין פנים גאַלדיקט מיט אַ טונקל בראַנדז.
ווי שמראַלנדיקע ליכטיקייטן-פונקען —
אויף באַקן מיינע בליט אַ צארטער ראַז.

די זון האָט מיך אַזוי אַדורכגעדרונגען,
אַז דורכזיכטיקער איז מער ניטאַ.
פון אַלע לידער, וואָס איך האָב געזונגען,
דאָס לעצטע בלייבן זאָל פון אַט דער שעה!

אין פנים פון ים

אין פנים פון ים קאן מען קוקן אן אויפהער,
זיין שיינקייט שטייגט איבער, פארפלייצט דעם פארשטאנד.
ס'איז שווער צו דערוויסן זיך, וואס איז זיין צויבער —
דער אומענד, צי דער האַריזאָנטישער ראַנד ?

דאָס ליכט אויף די כוואַליעס ? דער אויפשטייג פון
תהומען ? —

שוין יאָרן מיט יאָרן איך זע אים, און פאַרש
די שפּיל פון די וועלן, דעם דראַנג פון די שטראַמען —
און כ'קאָן אַלץ ניט שטילן פון נייגער מיין דאַרשט.

ניו־יארק

צוריק פון מדבר

שטיינערנע ווענט אנשמאט מדבר
זע איד, ווען כ'קוק זיך ארום.
כ'גיי איבער גאסן און זינג נאך —
טויב בלייבט די שמאט מיר און שמום.

כ'פיל נאך דאס שמעכן פון דארן
אין דעם באריר פון די הענט.
טרוקענער, מדברשער צארן
גליט אויף די שטיינער און ברענט.

עלנט געוואי פון שאקאלן
דא, אין די ווענט פון דער שמאט ?
דא, ווי אין מדבר, פארפאלן
וועט ווערן מיין ליד און מיין טראט ?

באַזונדער

דעם ווייטן וועג איך גיי באַזונדער —
איך וואַגל, ווי דער ווינט בני נאָכט.
איך זוך דעם ברונעם-שפיגלס ווונדער,
וואָס ווייטער פון דעם ברייטן שליאַך.

איך גיי און בלייב בניס זויס פון ראַנדן,
אין שמערן לייען איך אַ ליד.
איך וואַרט: די נאָכט גייט זיך פונאַנדער
און איך טרינק אויס דאָס ערשמע ליכט.

און דעמאָלט זאָמל איך די קלאַנגען
צוזאַמען אין אַ בלויען קויש.
דאָס וואַרט און גאַלד פון די געזאַנגען
טראַג איך דורך ווינט און שמאַט-גערויש.

ריווערסייד דריוו

אין זוניקייט — דער ברייטער דריוו.
די שטילע ביימער בלוען, בלוען
ביים ברעג פון געפל-בלוען טינד
און אלע וועגן ווייט זיך ציען.

צו אלע עקן פונעם לאנד
אנילט דאס געלויף פון די מאטארן.
און יעדן רודער פירט א האנט
צום ענד און ציל פון אלע יארן.

און צווישן זומערדיקן גרין
עס הילכן פריילעך קינדער-שטימען.
און ווידער קומט מיר אויפן זין
מיין קינדהייט — נישט צום אפגעפינען.

דעם דריוו באזוימט דער זילבערטינד,
און קעגן איבער טונקלען וועלדער,
און פון א בריק — די סטרוגעס גלינד
מיר וועבן אויס א לופט-לעגענדע.

די שמאלע שיפן שווימען שטיל,
ווי שווארצע שוואנען צווישן ברעגן,
און רויכן אין א געפלהיל
זיך ציען הויך, דער זון אנטקעגן.

דער פארנאכט איז קופעררויט און ראָז
און זײַן גלאַנץ שפּיגלט זיך אין יעדער שױב.
גרינער ווערט אין פעלד דאָס גראָז,
און שמילער אויפן וועג — דער שטױב.

נאָר שטאַט ווערט רושיקער ווי אלע מאָל,
די מענטשן ציען מידע זיך אַהײַם.
דער אַװנט גיסט זיך דאָ ווי גרויער שטאַל,
און אין דער ענגשאַפט — יעדער בלייבט אַליין.

הינט

איך גיי גאס-אנין, גאס-אויס. ס'ווערן גאענט מיר וויימע
מענטשן :
איך טראג דיין ווארט מיט זיך, פון דיין ליד — דעם
דינעם פלאם.
מיין הארץ איז אָפֿן. מיט ליפֿן שטומע ווילט זיך מיר
הינט בענטשן —
די ערד, די וואַסערן, די וועלדער — מיט זיך און מיט
דיר צוזאָם.

שלעסער אין שפּאַנישן מוזיי

איך האָב געזען אין שפּאַנישן מוזיי,
ווי אונטער גלאַז עם ליגן אלטע שלעסער.
אַ צוגעשמידטע שמיי איך איבער זיי —
אין מיניע אויגן ווערן זיי נאָך גרעסער.

איך זע זיי אויסגעלייגטע אין אַ ריי.
פון וואַנען קומט איר און פון וועמענס טירן?
צו מיר דערטראַגט זיך פּלוצעם אַ געשריי,
דעם טעם פון פּאַרטייעטקייט כ'טו שפּירן.

ווער האָט באַרירט אײך, וועמענס האַנט
געקומען איז די רוח בני נאָכט צעשטערן?
ווער ליגט באַהאַלטן בני אַ קעלערוואַנט
און שטרענגט זיך אַן די שונאים-טריט דערהערן?

די שווערע שלעסער שלאָפן אונטער גלאַז,
באַהאַלטן אינקוויזיציע-נעכט געהיימע,
און ווי מצבות אין בית-עולם-גראַז —
זיי וואַרפן אַן אַ פּחד און אַן אימה.

איך גיי אַוועק פון זיי. זיי גייען נאָך
מיט אייזערנעם עקשנותדיקן גליווער:
פון שבת-רו, פאַרוואַנדלטער אין וואַך —
דעם טרויער זייערן מיר גיבן איבער.

אויף איסט-בראָדוויי

דאָ שוועבט נאָך אין דער לופט די שמים פון אַברהם רייזען,
מיר דוכט זיך, אז איך הער נאָך אַלין דעם עכאָ פון זיין וואָרט.
נאָר אַלין איז איצט צעשטויבט, ווי בלעטלעך טרוקענע פון
רויזן,

און אַלין איז אַנדערש, כאָטש דאָס זעלביקע געבליבן איז
דאָס אָרט.

אַט דאָ, נאָר וואָס — מיר דוכט — מיר זינען בני זיין טיש
געזעסן,

געשלאנגען זינע קלוגע גומע רייד, ווי ברויט, צו זאַם.
איצט זיצן פרעמדע דאָ. זיי טרינקען און זיי עסן,
און גלייכגילטיק זיי לייענען די נייעסן פון בלאַט.

1957

אָוונט ברויט

די מידע מענטשן גרייטן מישן.
א שטיקל ברויט. א ביסל זאלץ.
מיט יאך און מי די טרער זיי מישן —
אין פיין פון אַנגעמען דאָס אַלץ.

די שיסלען פארען ווי מזכחות
אין שפעטער אָונטדיקער שעה —
דער קרבן פון די אַלע פוחות,
וואָס ווערט געבראַכט דעם גאַנצן טאָג.

דער צאָרן פון די גוטע מענטשן,
וואָס בויען אויף פאַר אונדז דאָ אַלץ,
גיט אויף אין מיטן זייער בענטשן
אויף יעדן ביסן ברויט מיט זאלץ.

פאַרק און ווינט

דריי פערטל פון פנים האָט הינט די לבנה
אין שטילן, אין נאַכטיקן פאַרק.
די ביימער פאַרצימערטע, ווי אין אַ ספּנה,
די צווייגן זיך שטרעקן פאַרדאַרט.

אַ ווינט וויגט דעם פאַרק — די ביימער, די צווייגן,
אין זילבערנער וויג פון דער נאַכט.
און פּלוצעם ווערט שטיל, און סודותדיק שווייגן
ווערט שלאָף. בלויז מיין אומרו ווערט וואַך.

ווינטער אין פארק

דאס קלארע וואסער אונטער איז.
דער ברוינער פארק — אין שנייען ווייס.
די ביימער שטרעקן אויס די הענט.
די שנייען פאלן. ווינט פארבלענדט.

איך גיי אין טאגן מיט ווייסן שניי.
איך דריי זיך מיט דעם ווינטס געדריי.
ליב איז מיר די וועלט אין ווייס —
די ביימער און דער טינד אין איז.

אַ היים אין די בראַנקס

שמיל איז אין די צימערן, קיינער איז ניטאָ.
ס'איז אַ היים אין פרעמדקייט פון זפרון.
ווי אַ פויגל איינזאָם פאַכעט שמיל אַ שעה —
שמיל שוין, אַ באַרוקטע פון יאָרן.

רופסט עס היים, נאָר ס'איז אַ היים אין פרעמד,
ניט די שמאַט די יידישע, וווּ כ'בין געבאָרן.
אַזאָ היים — זי וואַרעמט ניט, ווי אַ געבאַרגטע העמד,
וואָס איז פאַר עמעצן גענייט געוואָרן.

ביים איבערקרייץ פון רושיקע גאסן

ביים איבערקרייץ פון רושיקע גאסן
האָב איך געוואַרט אויף דיר ביים ראָג.
מאַשיגען האָבן מיט רודער און רעשן
געשניטן שטיקער פון מיין מאָג.

כ'האָב דערמאַנט זיך די בערג-קעפּ אין שנייען,
זיי האָבן וועגן איינזאַמקייט גערעדט —
אַז גוט איז איין וועג גיין אין צווייען...
און געוואַרט אויף דיר האָב איך ביז שפּעט.

די שעה איז עלף

איינזאם איך גיי איבער נאכטיקע גאסן,
מיך יאגן די רוישן און רעשן פון שטאָט.
די פֿייערן גרינע און רויטע זיך פעסן,
דעם ריטעס פון ליד ציילט אויס האַסטיק מיין טראָט.

די אַנליקע אויטאָס זיך יאָגן אין פיבער.
זיי טראָגן זיך שנעלע — פאַרכני און פאַרשווינדן.
נאָר מויוזנטער פינצטערע פענצטער, ווי גריבער,
דערוועקן זיך פלוצעם ווי ברעניקע ווינדן.

צוויי שטראַליקע וויזערס דערזע איך אין הימל —
פון ערגעץ אַ ווייטן צעלויכטענעם מורעם.
זיי וועקן די שטאָט פון איר שלאָף, פון דעם דרימל
און מיטלען די שורה: זיי גרייט פאַר דעם שמורעם!

איך טראָג זיך דורך גאָסן, איך צייל אַלע צייכנס —
פון ליכטיקע וויזערס די לעצטע מינומן.
איך ווענד מינע בליקן אַרויף צו די הייכן:
אַ סימן איך זוך: קאָן דאָס אַלץ זיין צום גומן?

בחצי הלילה

אין טיפער נאכט איצט שלאפט די שטאָט,
נאָר ס'זינען וואַכיק די אַרומען.
איך הער דעם שטילן טראַט פון גאַט —
ער איז באַשיצן אונדז געקומען.

אַרום די שטעט ער מאַכט אַ קרייז.
דער קרייז וועט אונדז פון שלעכטס באַהיטן.
אַ ליכטיקייט מיט-בלוי און ווייס
וואַקסט-אַן און שטייגט-אויף פון דער מיטן.

אַרום די שטעט אַ גייסט איצט שוועבט,
ער דרעמלט ניט, ער וועט ניט שלאָפן.
אַ היטער זיי פאַר אַלין, וואָס לעבט —
פאַר דיר פאַרבאָרגעניש איז אַפן.

אין טיפן שלאָף איצט רוט די שטאָט —
מיט מענטשן פול, מיט קליינע קינדער.
פון אַלעם שלעכטס היט אַפּ אונדז, גאַט,
ווי ס'הייט דער פאַסטעך זינע רינדער.

ש א פ

איז לאה געפארן פון שאפ צוריק,
איז לאה געפארן אהיים, אהיים,
האבן זיך פלוצעם די סאסנעס צעוויגט,
דאס הארץ האט געיאמערט א ביטער געוויין.

געווען ערב-פרילינגדיק זינגען די טעג
מיט לויטערע מארגנס, געפרוירענעס טוי.
געבענקט האט דאס מיידל, געבענקט אן א ברעג,
נאך וואלד און נאך פעלד, נאך דעם הימלישן בלוי.

איז לאה געפארן ווידער אין שאפ,
קליידער צו נייען — פארנייען די טעג.
די סאבוויי אין קאפ — א קלאפ נאך א קלאפ,
און ס'קלאפט אויס די בענקשאפט איר אייגענעם שמעג.

איז לאה געקומען אין פינצטערן שאפ,
די באקן געפארבטע, די ליפן, אויף רויט.
איר רויטקייט די יונגע, פון אייגענער באק,
האט לאה אין קליידער די פרעמדע פארנייט.

א גאַנצן מאַג
קאָן די זון
צום פענצמער זיך ניט פאַרקלייבן,
ניט געפינען דעם מענטש
דורך לאַבירינמן
פון ווענט און אייזן.

פון לאַמפן —
דאָס שמעכיקע ליכט איבער קאָפּ
דעם גאַנצן מאַג.
די נאַכט איז דאָ באַם.
די ליכטער ברענען
צוקאַפּנס פון בר-מינן —
דעם אומגעבראַכטן מאַג.

ווי וואַרעם בלוט

ווי וואַרעם בלוט דורך אַדערן, שמראַמט דורך דיר, מאַנהעמט,
בראַנקס און ברוקלין, איסט-ריווער און האַדסאָן;
די טייכן — פאַרקאוועמע בראַסלעמטן,
אויף דינע אַרעמס אַנגעמאָן.

ווי וואַרעם בלוט פאַרפולן דיך די מענטשן —
מיליאָנען, פון אַלע עקן וועלט.
אין יאָך פון טאָג זיי שעלטן דיך און בענטשן
אויף לשונות אַלע פון דער גאַרער ערד.

דיינע גלידער פריש, ווי ווייטער קילער ליין.
 דינע האר פול מיט גאלד, ווי רייפער פעלד מיט זאנגען.
 פון דיר, מיין ליבער, פון דיין ליכטיק זיין,
 איז איבער מיר א זון איצט אויפגעגאנגען.

איך נעם איצט אנדערש אויף פון לעבן יעדן קלאנג.
 דער שווערסטער יאך איז מיר איצט ליכט געווארן.
 דער שווערסטער וועג איז מער פאר מיר ניט לאנג,
 און אין דער פרייד מיט דיר פארפליען טעג און יארן.

איך שעס זיך דיר צו זאגן, ווי איך בענק נאך דיר,
 איך שעס זיך דיר צו זאגן, ווי שטארק איך האב דיך ליב.
 איז שוויג איך און איך זינג דיין נאמען שמיל אזוי אין מיר,
 און וויג אים, ווי א מאמע, וואס פארוויגט איר קינד אין וויג
 און קען אים ניט פארוויגן — פונקט אזוי איז דיין געשמאלט,
 וואס וואכט אין מיר און גיט מיר ניט קיין רח,
 ביז וואנען איך אליין צעוויג זיך, ווי אין ווינט דער וואלד,
 און רופ בניס נאמען דיך : ווי ביסטו, ווי?

געוואָרט

כ'האָב געכטן געוואָרט, און איך וואָרט אויף דיר הײַנט.
מיין בענקשאַפט צו דיר וועט נאָך דויערן לאַנג.
מיין אומעטיק-שמילער ברוינאוויגיקער פּרײַנד —
פאַרפלעכטסט מיניע טעג מיט געזאַנג.

ס'איז מאַדנע אַזוי: דיין שטים איז מיר נאָענט,
דיין שמייכל — באַקאַנט, אויך די פאַרב פון דיין הויט.
דו האָסט מיך אין עמעצן-איינעם דערמאַנט —
מיין האַרץ גייט פאַר אומעט מיר אויס.

נאָר רעדסטו צו מיר, ווערט מיין אומעט דאָן שמיל.
איך זיך און איך הער, און איך גלויב ניט אַליין,
אַז פון דיר און מיט דיר זאָל דער וויי, וואָס איך פיל,
ווי טוי אינעם ליכט פון פרימאַרגן צעגליין.

דאָס טונקל-בלויע קלייד

טו איך אָן מיין קלייד פון טונקל-בלויען זינד.
זע איך זיינע אויגן ווידער אויף מיר רוען.
זע איך, ווי ער קומט אָן פון דער ווינטסמער ווינט.
לויפן שנעל מינוטן, לויפן שטילע שעהען.

טו איך אָן פון טונקל-בלויען זינד מיין קלייד.
קומט ער ווידער אָן און דריקט מיך צו דעם האַרצן,
שעפטשעט מיר אין אויער — ביסט מיין בלויע פרייד,
און אויף דינע אַקסלען בלויע פליגל וואַקסן.

ווייל דן ביסט ניט געווען

איך האב מיט אים שפאצירט, ווייל דו ביסט ניט געווען.
איך האב אויף יעדן איינעם דינסט אן ענלעכקייט געזען.
בין איך מיט אים געגאנגען. ער האט געגליט, געברענט
ביים מינדעסטן באריר פון מינע קליינע הענט.

און רייד האט ער גערעדט — רייד פון רו און פרייד.
איך האב זיך גארניט צוגעהערט צום קלאנג פון זינע רייד.
נאר דיך האב איך געזוכט, נאר דיך האב איך געזען,
און צווישן טויזנטער — מיט דיר אליין געווען.

ווי טרויעריק און קיל די מי איז,
וואָס טוט אָן אונדז אַ יומטובדיק קלייד.
דורך דיניגע טונקעלע וויעם
צעפלאַמט זיך אַ זניקע פרייד.

די ליפן עפענען זיך, זוכן
ווי אַ זאַפטיקע פּרוכט — אַ קוש.
געווירציקע און ערדישע גערוכן
פאַרפולן אונדזער אַטעם מיט גענום.

א לידעלע

אין אויוון ברענט העליש דאָס פניער, און
דאָס האַליץ וויינט מיט פעכיקע טרערן.
מיין פרינד אין דער ווינט, ביסט מיר מינער —
דיין שמים דורך די שנייען כ'קאָן הערן.

די קוסטעס, פארטוליעט אין שנייען,
מיר ברענגען פון דיר שטילע גרוסן.
מיין אומעט, מיין פיין, מינע ווייען —
וועסט דו דורך מיין ליד זיך דערוויסן.

פרייד

דיך באגעגענען בין איך געלאפן.
מינע טריט האָבן זיך געפליגלט אין גאַנג.
כ'האַב אַזוי פיל מענטשן אויפן וועג געטראָפן —
און דער וועג איז געווען אַזוי לאַנג.

די גאַסן האָבן זיך געצויגן, געצויגן
אויף אומענדלעכע מילן ווייט.
דורך די רוימען האָבן דיך געזוכט מינע אויגן —
און לאַנגזאַם געטריפט האָבן טראָפּנס צייט.

רגעס

מיר האָבן מילך געטרונקען און געגעסן ברויט.
פאר פּרילינג איז געווען. אַוונטשנין און ווינטער מיש.
און אויפגעשוועמען איז פון ערגעץ טיף מיין פרייד.
מיט דיר האָב איך די בלעטער פון אַ בוך געמישט.

געלייענט, און מיין קול האָט זיך געוויגט
מיט יענעם ווידערקול פון אַלטע חכמה-רייד.
ווי יוספּס אַרון אויפגעטויכט האָט פון געמיט
אַ לאַנג שוין אַפּגעגאַנגענע — מיין פרייד.

ווי האַסטו געקאָנט?

ווי האַסטו געקאָנט אין איוביקייט זיך פאַרקלעבן
און לאָזן מיך אליין אין דער מיט?
ווער וועט איצט מינע ווערטער קלעבן,
זיך פרייען מיט ערשטקייט פון מיין ליד?

ווי האַסטו געקאָנט פון לעבן זיך אַפּזאָגן
און לאָזן מיך איינע אליין?
אין דאַרטן, וווּ די ווינטן קלאַנגן,
דו הערסט איצט מיין שטומשטייגער וויין.

וועמען?

וועמען זאל איך שענקען מינע ווערטער, וועמען,
אז פון מיין גומן ווארט האסטו בלויז אויפגעשיינט,
און דינע בליקן אונטער די געדיכטע ברעמען
געווארן זיינען פולע, ווי א כוס מיט וויין?

מיט וועמען זאל איך גיין אויף זומערוועגן
און פרייען זיך מיט ביימער אינעם צוויט,
אז קיינער קומט מיר מער שוין נישט אנטקעגן —
איך הער נישט לעבן זיך מער דינע מריט?

מיט וועמען זאל איך וויינען, טיילן זיך מיט ליידן
ביים צימער פונעם ניגון אין א ווארט,
אז ס'איז דעם טויט געלונגען אונדז צו שיידן
און שטומעניש פארשטיינערט שוין דיין ארט?

הַיִּנְט גיי איך פון דיין היים

הַיִּנְט גיי איך פון דיין היים מיט צוגעמאַכטע אויגן
און מיין געהער איז טויב צום רעש און הילך פון שמאַט.
דיין זינגעוודיקייט ליגט אויף מיר פאַרבויגן
און סטרוניקט, ביטערט איצטער אין מיין טראַט.

פאַרפּרילינגדיק עם אַטעמען די ווינטן.
די שנייען ליכטן איבער גאַר דער ערד.
אין ניגון דינעם הער איך ווייטע צייטן —
דורך זיי איז מיר דיך זען געווען באַשערט.

די ליכטע, העלע הימלען אין די הויכן.
די ברוינע ביימער וואַכן אויף פון שלאַף.
אונטער דעם דינעם אַיז די כוואַליעס לויפן.
דיין ניגון זאָגט דעם ווינטער אָן זיין סוף.

מײנע טרעפּ

עס ווארטן טרעפּ, דיין טראַט זאַל זיך צעזינגען,
און איך — אין טיפּן עלנט בני די שויבן.
דו ליגסט פאַרקלעמט אין ערד, אין ברוינע רינגען,
און איבער דיר אַ כמאַרע שווימט פון אויבן.

מיט דיר פאַרכינדט מיך איצמער כלוּז דער טרויער,
און דאַס בלייבט ביזן סוף פון מײנע יאַרן,
ביז וואָנען ס'וועט אויך איבער מיר אַ מויער
פאַרשליסן דיך אין לעצטקייט פון זכרון.

ארום זינגען ווערמער געוואָרן פארשמומט.
 איך הער איצט דאָס פאלן פון בלעטער.
 איך האָרן, — און וויל הערן די בשורה: דו קומסט,
 דערווייל — דינגע ביכער איך בלעטער.

אין זיי איז געבליבן דאָס בעסטע פון דיר, זיך
 בלויז דאָס, וואָס מיך קאָן נאָר דערפרייען —
 און דויערן — בין עס וועט פאלן די מיר —
 און מיר וועלן זיין שוין אין צווייען.

טראַפּנס גליק

די טראַפּנס גליק, וואָס גורל האָט באַשערט,
נאָך האַלטן מיך אין דורכגאַנג דורך דער וועלט.
צו קנאַפּ? נאָר מיר בלויז האָבן זיי געהערט,
און אין מיין יום-טוב האָבן זיי געהעלט.

א י נ ה א ל ט

זייט

- וועגן דער דיכטעריין ראָזאַ נעוואַדאָוסקאַ — אברהם לים — — — — 5
 קורצע ביאָגראַפיע — ס. ק. — — — — — — — — — — 11

שטילקייטן

- 15 — — — — — — — — — — * (אין אונדזערע ווייטע נסיעות)
 16 — — — — — — — — — — מיינע אויגן
 17 — — — — — — — — — — וועגן זיך אליין
 18 — — — — — — — — — — צוויי זונען — — — — — — — — — —
 19 — — — — — — — — — — * (קיינ זאך איז ניט שטום)
 20 — — — — — — — — — — * (איך בין נאָך אלץ דאָס קינד)
 21 — — — — — — — — — — ביים ברעג פון טייך — — — — — — — — — —
 22 — — — — — — — — — — * (ווי בין איך געווען)
 23 — — — — — — — — — — וואָרט
 24 — — — — — — — — — — * (איך גיי צו אַיך)
 25 — — — — — — — — — — ווער ביסטו, מענטש ?
 26 — — — — — — — — — — * (איך וואָלט)
 27 — — — — — — — — — — אליין — — — — — — — — — —
 28 — — — — — — — — — — יעדע נאָכט
 29 — — — — — — — — — — איבערגעקערט
 30 — — — — — — — — — — אזוי פיל אומעט
 31 — — — — — — — — — — איך האָב געזען דעם טויט
 32 — — — — — — — — — — צו וואָס ?
 33 — — — — — — — — — — דער נביא — — — — — — — — — —
 34 — — — — — — — — — — * (פאַרשטויסן מיין וואָרט איז)
 35 — — — — — — — — — — מיין הלל
 36 — — — — — — — — — — לעבן מיינס — — — — — — — — — —
 37 — — — — — — — — — — * (איך וויל זיך שייַדן מיטן טרויער)
 38 — — — — — — — — — — באַשערטקייט

זייט

39	---	באגניען
40	---	אין פעלד
41	---	ס'פלאצן די קנאספן
42	---	ביימער אין פרילינג
43	---	ביי מיין פענצטער
44	---	סוף טאג
45	---	שמעטערלינגען
46	---	איך האב געזען
47	---	פאר נאכט
48	---	דאס פלאטערל
49	---	שפעטזומעררווינט
50	---	ברויגע בלעטער
51	---	* (פליען פייגל)
52	---	שטילער שניי
53	---	בלעטער
54	---	אין וואלקן
55	---	פאר נאכט
56	---	אונטערן שניי
57	---	אטעם
58	---	פאר פרילינג
59	---	א בוים אין פעלד
60	---	אין דער פרעמד
61	---	ביים ראנד פון די ראנדן
62	---	ערד־ציטערניש
63	---	אין א טאג פון גליק
64	---	ווי האניק
65	---	* (טראגן די ליבע אין בלוט)
66	---	צום גורל
67	---	דאס איינציקע ווארט
68	---	איך האב פארשריבן מיין ליד
69	---	א ליד אזא
70	---	* (אפגעמאסטן, אפגעוויגן)
71	---	בטחון
72	---	בעלות השחר
73	---	איך זע דיין האנט
74	---	צייכנס
75	---	א ווייסע וואזע
76	---	* (באשעפער)

זייט	
115	איך וועל דיר אומקערן
116	איך בין אױעק צו זיך
117	געווען
118	שטילקייטן
119	אזוי פיל וואַרעמע ווערטער
120	לידער מיינע

פּייער־כּתב

123	געוועב פון מיין ליד
124	צוריק
125	געשטאַלטן
126	ווער ?
127	מיין פאַטער
128	מיין מאַמע
129	דער מאַמעס טויט
130	אין ווייסן
131	שלאָפּן־גיין
132	אַרעמע זונטיקס
134	פּוסט און לער
135	קין קומט
136	ווי ביאַליסטאַק
137	פּייער־פּנים
139	דערזען
140	שניי
141	פּייער־כּתב
143	צו פאַריו
148	הער זיך אײן
149	מלחמה
150	די בלויסטע נאַכט
151	מאַמע און קינד
152	דאָס צערײַסענע ספּר
153	איך שעם זיך
154	אין מיטן וועלט
155	* (די וועלט איז ווידער וויסט)
156	עתידות

זייט

157	— — — — —	צפת
158	— — — — —	גאט האט צוגעזאגט
160	— — — — —	קול ישראל
161	— — — — —	ביי לעסינס שרייבטיש
162	— — — — —	א חלום
163	— — — — —	ביי א לוויה
164	— — — — —	צו עדנא סענט ווינסענט מילעי
166	— — — — —	גאר אנדערש
167	— — — — —	צו עדגאר פא
168	— — — — —	לעאנארדא דא ווינטשי
170	— — — — —	די צוויי יאר
171	— — — — —	דו וואלטסט געקומען
172	— — — — —	ליעטשקען
173	— — — — —	דער לעצטער פלי
174	— — — — —	מיין וויגליד
175	— — — — —	איך האב דיך פארטוליעט
176	— — — — —	* (אין אנדערן צימער)

יונה

177	— — — — —	* (דיין הארץ פארשטאליק)
178	— — — — —	א. באפעל
179	— — — — —	ב. בארוף
180	— — — — —	ג. די שוף
181	— — — — —	ד. דו וואגלסט נאך
182	— — — — —	ה. אין אינגעווייד פון פיש
184	— — — — —	ו. ווי יונה
185	— — — — —	דניאל

וואסער, ווינטן און פעלדזן

193	— — — — —	וואסערן, ווינטן און פעלדזן
194	— — — — —	ווי די פאלמע

זייט	
195	הונדערט צוואנציק טעג
196	אלבאטראס
197	א זעגל
198	רעגן אין דרום
199	ביים פאסיפישן ברעג
201	האַרטיק
202	ים
203	מאַרגנפרייד
204	מיט בענטשנדיקע פינגער
205	ביים ראַנד
206	צווישן פאַרבן
207	ראַנדן פון אַפּגרונט
208	ווי אַ בין
209	אַ זעונג
210	איך הער
211	מדבר
212	נעוואַדאַ
213	ספינקס
215	שפעטזומער אין די בערג
216	געזען
217	בענקשאַפט
218	* (פון דרום-לאַנד)
219	ביים אַטלאַנטיק
220	אַקעאַן, וואָס דערציילסטו ?
221	* (אַקעאַן, איך רעד צו דיר)
222	* (ים, איך בין היינט שטורמישער)
223	* (האַסט פאַרברייטערט מיין האַרץ)
224	אויפן ברעג
225	זונפאַרגאַנג
226	* (איך האָב צו זון און זאַמד)
227	אין פנים פון ים

ניו-יאָרק

231	צוריק פון מדבר
232	באַזונדער
233	ריווערסייד-דרייוו

זייט	
234	* (דער פארנאכט אין קופעררויט)
235	היינט
236	שלעסער אין שפאנישן מוזיי
237	אויף איסט-בראדוויי
238	אונטברויט
239	פארק און ווינט
240	ווינטער אין פארק
241	א היים אין די בראנקס
242	ביים איבערקרייץ פון רוישיקע גאסן
243	די שעה איז עלף
244	בחצי הלילה
245	שאפ
246	* (א גאנצן טאג)
247	ווי ווארעם בלוט

דו

251	דו
252	ווי
253	געוואָרט
254	דאָס טונקל-בלויע קלייד
255	ווייל דו ביסט גיט געווען
256	* (ווי טרויעריק און קיל)
257	א לידעלע
258	פרייד
259	רגעס
260	ווי האַסטו געקאָנט ?
261	וועמען ?
262	היינט גיי איך פון דיין היים
263	מיינע טרעפ
264	* (ארום זיינען ווערטער)
265	טראַפנס גליק

